

ŽELEZAR

TEDNIK – GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA SŽ ŽELEZARNE JESENICE

JESENICE, DNE 13. MAJA 1976

ŠTEVILKA: 19. LETO: XXV

Železar izhaja od 1. decembra 1951 kot mesečna revija, od 15. aprila 1959 kot štirinajstdnevnik in od 1. januarja 1962 kot tednik. Glavni in odgovorni urednik Joža Varl – Naslov: Uredništvo Železarja, SŽ – Železarna Jesenice. Številki internih telefonov: urednik 483, administracija 484. Tisk: GP Gorenjski tisk, Kranj. Oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju štev.: 421/1-72

OSEBNI DOHODKI ZA ENKRAT ŠE NORMALNI

Ko se pojavijo določene motnje v sicer normalnem toku proizvodnje, največkrat pomislimo na osebni dohodek. Če se ozremo na pretekla leta, smo podobno situacijo, ki nastaja zdaj, preživljali v letih 1967/68. Razlika je bila le v tem, da so nas takrat »dušile« zakovane cene naših proizvodov ob naraščajočih materialnih stroških in pretiran uvoz, sedaj pa na situacijo vpliva pomanjkanje naročil zaradi tega, ker precejšen del naših kupcev ne more zadovoljiti novim plačilnim pogojem.

Če se ob tem vprašamo kako bo z osebnim dohodkom, moramo vedeti to, da v gospodarstvu kakor

tudi v ekonomiki spremembe ne nastajajo čez noč. Vzrok sledijo posledice v resnici pa mesec ali dva v takšni situaciji ne pomenita dosti. Če na podlagi določenih motenj v proizvodnji sklepamo, da se bodo posledice prenesle postopoma tudi na osebne dohodke si oglejmo nekaj podatkov kot uvod v nadaljnje razglabljanje:

	Odpreda (ton)		Skupna proizvodnja	
	1975	1976	1975	1976
januar	144.933	142.597	32.167	30.639
februar	137.317	142.370	31.374	31.496
marec	147.364	147.354	32.766	31.184
april	145.108	136.369	33.828	24.130
I-IV	574.722	568.690	130.135	117.449

Prvi vidnejši znak upadanja naše aktivnosti je zmanjšanje odpreda za približno 23 odstotkov, kar se že odraža na manjši realizaciji v aprilu, vplivalo pa bo tudi na ostanek dohodka. Že v bližnji prihodnosti bomo morali preverjati ali nam ostanek

dohodka še zadošča za pokrivanje normalnih osebnih dohodkov, pri čemer mislim predvsem na planirani osebni dohodek, ki znaša za leto 1976 4.225 din na zaposlenega.

(Nadaljevanje na 2. strani)

SVET JE ŠE PRAVI ČAS SPOZNAL VAROVANJE OKOLJA ZA BISTVENO SESTAVINO SVOJEGA RAZVOJA

Krik JUTRI BO PREPOZNO je združil v okviru organizacije združenih narodov vse narode sveta pomladi leta 1972 v Stockholmu, da so se izrekli za vsesplošno mednarodno akcijo za VAROVANJE OKOLJA. Tudi Jugoslavija je bila med njimi. Z nesluteno rastjo civilizacije, ki se opira na razvoj pridobitne znanosti in tehnike je človek konec 20. stoletja spoznal, da mora s posebnimi zapisanimi dogovori brzdati rušenje naravnega ravnovesja vseh elementov narave.

Naša nova ustava naravnava naš odnos do narave s tako skrbnostjo in skrbjo za prihodnost sveta in življenja na njem, da pomeni vzorno novost pri nas in v svetu. Spoznanja o nevarnostih, ki jih prinaša onesnaževanje okolja za zdravje in življe-

nje ljudi za obstoj favne in flore ter za obstoj človeka nasploh so dovolj tehtna, da se vprašanje ohranitve narave ureja z ustavo kot ena osnovnih pravic in dolžnosti človeka in državljana.

(Nadaljevanje na 8. strani)

SEJA SKUPŠČINE ZDRAVSTVENE SKUPNOSTI

Delegati v skupščini občinske zdravstvene skupnosti Jesenice bodo na seji 18. maja 1976 obravnavali:

- pregled stroškov za zdravstveno varstvo za prvo tromesečje 1976,
- predlog posebne komisije o omejevanju in racionalizaciji potrošnje za zdravstveno varstvo,
- predlog posebne komisije o razdelitvi sredstev po finančnem načrtu za leto 1976,
- predlog izhodišč o financiranju zdravstvenega varstva v letu 1976,
- predlog regionalnega zdravstvenega sveta o razdelitvi sredstev za investicije v zdravstvu,
- poročilo o avtomatski obdelavi receptov ter
- program dela skupščine občinske zdravstvene skupnosti Jesenice, za leto 1976.

Na skupščini bodo delegati torej med drugim razpravljali tudi o različnih ukrepih za izboljšanje položaja v zdravstvu. Ti ukrepi so večinoma skladni s predlogi, ki so jih delavci železarne Jesenice lani izrazili v javni razpravi o samoupravnih aktih za zdravstvo ter v javni raz-

pravi o srednjeročnem planu razvoja zdravstva. Zaradi pripomb in predlogov, ki so bili dani v javni razpravi, so jeseni 1975 na skupščini regionalne zdravstvene skupnosti Kranj imenovali komisijo za uskladitev potrošnje z razpoložljivimi sredstvi v zdravstvu. V tej komisiji sta sodelovala tudi dr. Jože Jensterle (obratna ambulanta železarne Jesenice) in dr. Primož vidali (splošna bolnica Jesenice).

Komisija je pripravila predlog ukrepov, ki ga bodo obravnavale vse skupščine občinskih zdravstvenih skupnosti na Gorenjskem. Če bodo ti ukrepi sprejeti in realizirani, bomo s tem dosegli zmanjšanje:

- odliva pacientov v zdravstvene ustanove izven Gorenjske za tiste specialnosti, ki obstajajo na Gorenjskem,
- porabe zdravil,
- stroškov zdravljenja v naravnih zdraviliščih ter

(Nadaljevanje na 8. strani)

SOLIDARNI S PRIZADETIMI OB POTRESU NA TOLMINSKEM

V četrtek, 5. maja, okrog 21. ure zvečer je potres prizadejal veliko materialno škodo tudi na območju tolminske in novogoriške občine. Pomoč je na potrešno področje pričela prihajati iz vse Slovenije in tudi iz drugih republik. Takojšnja pomoč je bila nujno potrebna, saj je veliko ljudi ostalo brez strehe, ker je bivanje v poškodovanih stanovanjskih objektih življenjsko nevarno.

Kmalu po potresu smo tudi v naši občini začeli z zbiranjem pomoči. Na skupni seji predsednikov osnovnih organizacij sindikata iz raznih področij pri občinskem sindikalnem svetu so ugotovili, da smo iz Železarne na Tolminsko poslali 6 šotorov za 60 oseb, nadaljnih 32 šotorov pa so poslali jeseniški taborniki. Izvršni odbor sindikata Železarne bo osnovnim organizacijam sindikata predlagal, da po lastni presoji namenijo del sredstev v pomoč prizadetim ob potresu. Družbenopolitične organizacije Železarne vabijo sodelavce, da se v čim večjem številu vključijo v akcijo, s katero naj bi pomagali prizadetim prebivalcem sosednje tolminske in tudi novogoriške občine.

ZBOR DELAVCEV V ELEKTRODNEM OBRATU NAMENIL 10.000 DINARJEV PRIZADETIM NA POTRESNEM OBMOČJU

V ponedeljek, 10. maja, se je v elektrodnem obratu sestel, zbor delavcev ločeno na obeh izmenah. Razpravljali so o pomoči, ki naj bi jo nudili prizadetim ob potresu na Tolminskem. Strinjali so se s predlogom, da iz sredstev sindikalne organizacije, ki bi jih sicer uporabili za izlete, namenijo 10.000 dinarjev. Nadalje so predlagali naj bi v ta namen uporabili tudi del sredstev iz solidarnostnega sklada pri izvršnem odboru sindikata Železarne in prav tako tudi denar, ki ga dobijo ob oddaji odpadnega papirja.

SAMOUPRAVNI SPORAZUM O DRUŽBENI SAMOZAŠČITI

Delavski sveti temeljnih organizacij in delovne skupnosti Skupne službe so na sejah od 14. do 20. aprila 1976 usklajevali pripombe, ki so jih samoupravne delovne skupine v javni razpravi podale k predlogu sporazuma o družbeni samozaščiti. Pripombe je podalo 25 samoupravnih delovnih skupin, vendar je med temi pripombami le 13 pripomb takšnih, ki se nanašajo na posamezne člene in njihova določila. Od teh 13 pripomb so delavski sveti upoštevali naslednje:

Člen 5

V 2. točki tega člena se izza »reševalne službe« vpiše še »služba za varstvo pri delu«.

Člen 8

V tem členu se spremeni 1. točka tako, da se začne: »1. Obravnava

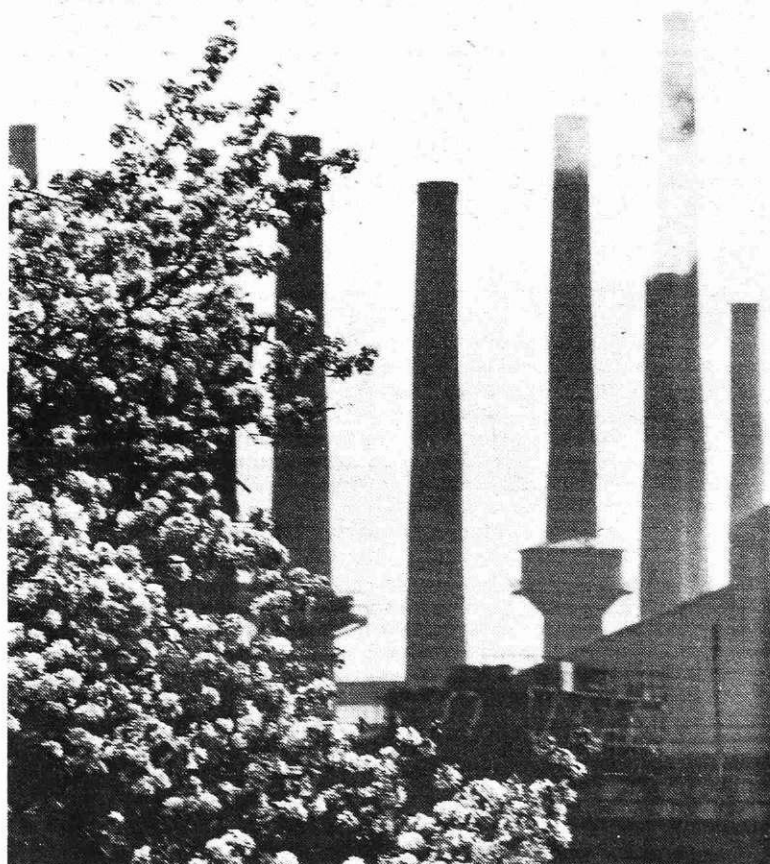
(Nadaljevanje na 8. strani)

Z GRADBIŠČA HLADNE VALJARNE

Delo pri izgradnji nove hladne valjarne je v zadnjem obdobju zopet potekalo sorazmerno slabo. Ponovno lahko ugotavljamo, da večji prazniki močno zavrejo dela. Na osnovi izkušenj, ki smo jih dobili ob novoletnih praznikih, ko je bila praktično skoraj tri tedne učinkovitost dela samo polovična, smo pred prvomajskimi prazniki poizkusili storiti vse, da dela ne bi bila tako močno ovirana. V ta namen smo imeli sestanke z vodilnimi delavci podjetij Projekt, Sava, Gradis, Hidromontaža in Vatrostalna. Precej natanko smo se dogovorili za področja in obseg del. Tako bi dejansko izgubili le teden dni časa ob samih praznikih. Dogodilo pa se je, da dogovori niso bili v celoti uresničeni zaradi različnih vzrokov. Tako sta bila praktično izgubljeni zopet skoraj dva tedna.

Tako stanje bo posebno močno vplivalo na montažo nekaterih linij, ker temelji in razni kanalčki niso bili zaključeni. Zelo kritično je tudi stanje pri objektu vodikar- na, kjer gradbena dela skoraj stojijo.

Bolj spodbudno je trenutno stanje pri zaključevanju in testiranju nekaterih ključnih linij. Tako je gotovo testiranje na previjalni liniji in transporterju, polovico testiranja je zaključeno na obeh ogrodjih in preko polovice na pripravljalni liniji. Pri tem so posebno aktivni naši inženirji, tehniki in vzdrževalci, ki delajo tudi na proste dneve in v popoldanskem času. Pri takem tempu računamo, da bi prej navedene naprave, skupaj z zvonastimi pečmi, enimi škarjami, butanskim uparjevalcem in dušikovimi napravami, morale biti v tehnološkem testiranju že v juliju. Do takrat bo možno testirati tudi že regeneracijo in nevtralizacijo kislin ter ju pripraviti do takega stanja, da za preizkušnje in obratovanje lužilne linije ne bo posebnih težav. Tako bi z velikim trudom vseh izvajalcev, kot tudi naših sodelavcev, morali uspeti realizirati postavljene roke za poizkusno proizvodnjo.

POZIV VSEM DELOVNIM LJUDEM IN OBČANOM JESENIC

Izvršni odbor občinske konference SZDL in občinski svet Zveze sindikatov Jesenice pozivata vse delovne ljudi in občane, da se vključijo v solidarnostno akcijo za pomoč prebivalstvu na tolminskem območju.

Oba organa sta na svojih sejah ugotovila, da so to kraji v SRS, ki sodijo med manj razvite, sedaj pa jih je prizadela še naravna katastrofa. Vsled tega je pomoč tem ljudem še toliko bolj potrebna. Z učinkovito solidarnostno akcijo bomo pomagali prebivalcem, da se bo življenje v teh krajih kar najhitreje normaliziralo.

Do sedaj je bila od strani naše občine izvršena naslednja pomoč:

- Poslanih je bilo pet prikolic, ki so jih prispevali: družbenopolitične organizacije,
- podjetje Viator,
- podjetje Vodovod,
- trgovsko podjetje Universal,
- trgovsko podjetje Zanja,
- Taborniki so poslali 30 šotorov za 73 ljudi.
- Železarna Jesenice je poslala šest šotorov za 60 ljudi.

Oba organa podpirata ukrepe izvršnega sveta skupščine SRS in republiškega štaba za civilno zaščito. Zato pozivamo vse zaposlene v občini, da se že v mesecu maju odločijo za prispevek v višini enodnevnega zaslužka. Prav tako pozivamo TOZD, OZD, SIS, občane, ki jim je delo samostojna dejavnost in vse ostale občane v krajevnih skupnostih, da denarno pomagajo pri odpravi posledic naravne katastrofe.

Ravno tako pozivamo vse osnovne organizacije sindikatov, da del sredstev, ki sonamenjena za izlete solidarno nakažejo za odpravo posledic naravne katastrofe. Takšno odločitev so nekatere osnovne organizacije v občini že sprejele.

Denarna sredstva se nakazujejo na žiro račun številka 52030-655-44317 – pomoč za elementarne nesreče občine Tolmin.

Da bomo imeli evidenco o nakazani pomoči, prosimo, da delovne organizacije vzporedno obvestijo občinski svet zveze sindikatov, krajevne skupnosti in SIS pa občinsko konferenco SZDL.

V dneh od 17. maja do 20. junija, bo vseh pet gorenjskih občin, tako kot v ostalih občinah v Sloveniji, izvedlo letošnji teden komunista z delovnim programom na temo ČLOVEK, DELO IN KULTURA. V tem času bo posebna in povečana pozornost in aktivnost komunistov, kulturnih delavcev in ustvarjalcev ter delovnih ljudi veljala temeljnim problemom duhovnega in kulturnega življenja delovnih ljudi in vseh občanov oziroma družbe, nadaljnjim prizadevanjem pri podružbljanju kulture in uveljavljanju njene vloge v socialistični samoupravni družbi.

Seveda bo temeljno izhodišče za aktivnost v tem času resolucija sedmega kongresa Zveze komunistov Slovenije KULTURA SOCIALISTIČNE SAMOUPRAVNE DRUŽBE, oziroma soočanje s tem, koliko smo v občini oziroma organizacijah združenega dela in krajevnih in samoupravnih interesnih skupnostih uspeli ter napredovali pri uresničevanju tega dokumenta, ki v bistvu pomeni konkretizacijo nalog, ki izhajajo iz opredeljene vloge kulture v ustavi. Prav gotovo pa bi bilo prav, da bi se v tem času soočili z analizo uresničevanja svojih akcijskih programov na področju kulture vse družbenopolitične organizacije in društva v občini. To pa bo tudi najbolj primeren čas, da se sindikalne organizacije na vseh nivojih dogovorijo, kako bodo kar najbolj tvorno uresničevale sklepe osmega kongresa Zveze sindikatov Slovenije o kulturi in sklepe republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije o kulturi, ki jih je svet sprejel na razširjeni seji, 26. februarja letos.

V uvodu k sklepom omenjene razširjene seje sveta ZSS je poudarjeno:

»Da bi sindikati v celoti uresničevali družbeno-razredni značaj in tako poslanstvo svoje organizacije, da bi utrdili samoupravni položaj delovnega človeka v celotnem življenju družbe, je po oceni republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije v tem družbenem trenutku potrebno odločnejše ustvarjati take pogoje, ki bodo sproščali in razvijali vsestranske ustvarjalne sposobnosti delavcev, razvijali njihovo kulturno raven in s tem moč njihovega razrednega vpliva na kulturno podobo in kulturno življenje družbe kot celote.

Te pogoje moramo ustvarjati na samoupravnih zasnovah. Izhodišča za našo nadaljnjo kulturno akcijo nas morajo voditi k temu:

TEDEN KOMUNISTA 1976 ČLOVEK, DELO IN KULTURA

— da bo kultura izenačevala vse življenje in delo delavcev, da to postane vsebina njihovega dela, zavestne ustvarjalnosti in vsestranskega razvoja, a ne le osebna stvar posameznikov, samo ljubiteljsvo ali privilegij izbrancev;

— da bodo delavci kot samoupravljalci postali prevladujoča sila v kulturnem življenju, kajti kultura raste iz njihovega dela in ustvarjalnosti, iz samoupravljanja in razpolaganja s sadovi njihovega dela ter njihovo povezanostjo s kulturnimi ustvarjalci v kulturnih ustanovah;

— da bodo postali delavci množični oblikovalci kulturne politike, s tem pa hkrati borci za prave kulturne vrednosti in socialistični humanizem v družbi, ki ji mora biti tuje tako duhovno siromaštvo kot zanikanje delavske ustvarjalnosti ter odtujevanje kulturnih dejavnosti od delavca.

Republiški svet Zveze sindikatov Slovenije meni, da je takšna idejna usmeritev v kulturi uresničljiva, če bodo še naprej naše kulturne akcije odločno uresničevali delavci, če bomo tudi ob teh vprašanjih še naprej odločno razvijali samoupravne odnose in organiziranost delavcev v organizacijah združenega dela ter tako krepili njihov odločujoč vpliv na kulturno življenje v temeljnih organizacijah združenega dela, krajevnih skupnostih in v samoupravnih kulturnih skupnostih.

Tej uvodni idejni usmeritvi sledijo konkretni sklepi, ki zavzujejo organizacije sindikata na vseh ravneh pri njihovem uresničevanju.

Ne da bi zanikali ali podcenjevali določene premike pri samoupravnih organiziranosti in podružbljanju kulture v občini, ki so bili doseženi v zadnjem obdobju ter nekatere pomembne kvalitativne premike, nam še vedno ostaja kot osrednji problem premagovanje nerazumevanja vloge kulture v naši samoupravni družbi in vloge kulture v bitki za osvoboditev človeka in dela. Kajti v zavesti še mnogih političnih in družbenih delavcev je miselnost, da je kultura izključno stvar ustreznih kulturnih organizacij in društev ter delavcev in aktivistov, ki delujejo v njih. Pa ne samo to, kultura je prisotna tam kjer aktivno delujejo toliko, kolikor so razvite njihove lastne kulturne potrebe in interesi. Le-ti pa so včasih zelo majhni ali jih sploh ni. To nam dokazuje tudi slab obisk na številnih dovolj kvalitetnih kulturnih prireditvah v občini, kakor tudi odnos posameznih političnih in družbenih delavcev do kulturnih problemov na sploh.

Že Karl Marx je v svojih delih poudarjal, da lastnosti osebnosti, ki imajo določeno družbeno vlogo, lahko vplivajo na potek razvoja tako, da ga pospešujejo ali zavirajo. To bi z drugimi besedami pomenilo, da ljudje, ki imajo določene družbenopolitične odgovornosti, s svojimi individualnimi lastnostmi, ali s svojim individualnim odnosom do določene družbene dejavnosti, pri tem imamo v mislih kulturo, lahko s svojimi osebnimi lastnostmi odigravajo zelo pomembno vlogo pri pospeševanju pa tudi pri zaviranju uresničevanja določenih družbenopolitičnih nalog in ciljev.

Pri tem v našem primeru prav gotovo ne bi mogli reči, da gre za neko zavestno ali hoteno zaviranje, temveč predvsem za neprebujene kulturne potrebe in interese, ne samo pri delovnih ljudeh in občanah, temveč tudi pri številnih družbenopolitičnih delavcih, ki s tem nehoti zavirajo hitrejše uresničevanje vloge in nalog kulture v socialistični samoupravni družbi.

Nedvomno bi kazalo ravno temu vprašanju v tednu komunista v naši jeseniški občini posvetiti temeljno pozornost, to je pomenu osebnosti družbenopolitičnega delavca pri uresničevanju kulture v samoupravni socialistični družbi.

OSEBNI DOHODKI ZA ENKRAT ŠE NORMALNI

(Nadaljevanje s 1. strani)

Z izplačilom za mesec april, ki je še zelo malo pod vplivom preje navedenih rezultatov, pa smo dosegli v Železarni v prvih štirih mesecih

povprečni osebni dohodek v višini 4.096 din, kar je še vedno tri odstoke izpod plana. Podatki, s katerimi primerjamo gibanje osebnih dohodkov pa nam pokažejo:

obdobje	ur/os	din/h	din/os	popr. % učinka	indeks OD 1. 1975	indeks življ. stroš.
leto 1975	190.0	19.36	3.677	30.37	100.0	100.0
jan. 76	190.8	22.21	4.046	32.00	110.0	108.5
febr.	179.9	22.46	4.040	32.84	109.9	112.0
marec	190.2	21.43	4.076	32.53	110.9	112.8
I-III 76	186.9	21.69	4.054	32.47	110.3	111.3
april	188.5	22.39	4.221	31.47	114.8	113.0
I-IV 76	187.3	21.86	4.096	32.22	111.4	111.5

Kot je iz razpredelnice razvidno, smo napravili v aprilu precejšen skok, saj smo dosegli povprečje 4.221 din ali 3.56 odstotkov več kot v mesecu marcu. Brez dvoma ima tu svoj delež štiri odstotke povečanje vrednosti obračunskih osnov, kar je bilo predvideno že z letnim planom. To je tudi okrog 60 din več, kot smo predvidevali s predhodno prognozo, pri čemer imajo svoj delež v glavnem naslednji elementi: okrog 23 din in odpade na večji delež sobotnih dopustov in dela na državni praznik, 12 din odpade na 18 manj zaposlenih, 10 din odpade na 1/2 ure daljši plačani čas od predvidenega in 20 din odpade na večjo maso izplačanih nedeljskih, prazničnih in nadurnih priložkov, medtem ko okrog 5 din negativne razlike odpade še na manjši učinek in operativni program. To je sicer droljenje povprečnih 4.200 din osebnih dohodkov, vendar pa zgovorna informacija, kako težko je ob vrsti vplivov še bolj natančno predvidevati tok osebnega dohodka.

Vse navedeno velja razumljivo za Železarno kot celoto. Čim bolj pa se spuščamo v podrobnosti, bolj se odkrivajo razlike, ki so manjše, če primerjamo med seboj temeljne organizacije združenega dela in večje, če primerjamo posamezne obrate, pri katerih mnogo močnejše kot v vsej Železarni prihaja do izraza vpliv števila plačanih ur, učinka in pa stimulacije na operativni program. Ni namreč redek pojav, da stimulacija za program niha iz meseca v mesec za pet odstotkov, kar daje v skupnem osebnem dohodku že do 100 din razlike, odločujoč vpliv pa ima tudi število plačanih ur, saj že dosegamo vrednost 22,39 din za vsako uro.

Zanimiva je tudi primerjava gibanja življenjskih stroškov. Oba indeksa sta za obdobje štirih mesecev letošnjega leta zelo blizu in znašata 111,4 oziroma 111,5, v primerjavi z letom 1975. Torej s sedanjim osebnim dohodkom živimo zaenkrat enako kot z osebnim dohodkom v preteklem letu.

ČESTITAMO

Sedmega aprila sta na visoki šoli za organizacijo dela v Kranju na prvi stopnji — organizacijsko proizvodne smeri, diplomirala strokovna delavca sektorja za ekonomiko in organizacijo ANTON REBOLJ in VIKTOR GUZELJ in si s tem pridobila višjo strokovno izobrazbo.

Sodelavcema iskreno čestitamo in jima želimo uspehov pri delu in zadovoljstva v življenju.

V tem mesecu smo dobili na razpolago tudi podatke, kakšni osebni dohodki v letu 1975, računajoč na predpisani delovni čas, t. j. 182 ur, so bili izplačani v grupaciji črne in barvne metalurgije, kjer nas pove-

Del. organizacija	Osebni doh. na zaposl. 1974	1975	indeks	% deleža OD v doh.	V odnosu na NOD izplačano	% fluktuacije
Žel. Jesenice	2.900	3.577	1,23	53,26	94 %	15,3
Žel. Ravne	2.979	3.771	1,27	42,39	99 %	8,6
Žel. Store	2.766	3.556	1,29	66,86	95 %	15,4
Veriga Lesce	2.797	3.545	1,27	53,47	100 %	8,5
Plamen Kropa	2.832	3.582	1,26	54,14	98 %	9,8
Tovil Ljubljana	2.989	3.620	1,21	44,44	102 %	7,4
Žična Celje	2.420	3.272	1,35	64,19	93 %	17,3
TGA Kidričevo	3.104	3.960	1,28	58,83	100 %	4,8
Impol Sl. Bistrica	3.135	3.527	1,13	47,98	95 %	8,0
Cinkarna Celje	2.747	3.358	1,22	57,54	85 %	19,1
Tov. duška Ruše	3.122	3.820	1,22	47,17	100 %	10,6
Mariborska livarna	3.022	3.373	1,12	66,97	91 %	7,8
Vsa grupacija	2.932	3.621	1,23	52,80	95 %	—

Medtem, ko podatki o gibanju osebnih dohodkov 1974 in 1975 ne potrebujejo posebne razlage, pa stolpec »% deleža osebnega dohodka v dohodku« v marsičem pojasnjuje zakaj nekatere delovne organizacije lahko izplačajo tudi večji osebni dohodek. Kot izrazit primer je železarna Ravne, ki je krila za 200 din višji OD kot v železarni Jesenice le z 42,39 odstotki dohodka, medtem ko je bilo pri nas potrebno za nižji OD porabiti kar 53,26 odstotkov. Odstotek izplačanih osebnih dohodkov proti dogovorjenim v sporazu-

zuje samoupravni sporazum o merilih za pridobivanje dohodka in delitev osebnih dohodkov. Čeprav se sporazum spušča bolj v posamezne manj pomembne vrste osebnega dohodka, kot so razni dodatki, regresii, potni stroški, vsebuje tudi konkretno določen normalni osebni dohodek za vsako delovno organizacijo. Takšen normalni osebni dohodek, ki je odvisen od kvalifikacijske strukture zaposlenih in pogojev dela, je možno ob dobrih ekonomskih rezultatih brez obveznosti preseči za pet odstotkov, medtem ko ima večji presežek (ki po sporazumu ni prepovedan) za posledico, da mora delovna organizacija del dohodka vplačati v solidarnostni sklad. Kako smo se obnašali v odnosu na sporazum in seveda medsebojno, naj pokažejo nekateri iz celotne analize vzeti podatki, v katerih zajemamo le proizvodne delovne organizacije:

mu pa kaže, da so se vse delovne organizacije obnašale zelo realno. Vse tiste delovne organizacije, ki se približujejo številki 100 ali pa so jo presegle (Tovil Ljubljana), so v resnici ustvarile tudi znatno večji delež za razširjeno reprodukcijo, odnosno porabile za kritje osebnih dohodkov relativno manjši delež ustvarjenega dohodka od ostalih. Že prva celotna analiza osebnih dohodkov v okviru sporazuma nam kaže, da je sporazum usmerjen pozitivno, saj podpira elemente večje ekonomičnosti, kar je tudi namen sporazuma.

OBIŠK STROKOVNJAKOV ZA ZAŠČITO OKOLJA IZ ZDA

Ambasada ZDA je ponudila Združenju jugoslovanskih železarn, da organizira seminar o zaščiti okolja. Ta seminar je obravnaval vse možne vire onesnaževanja okolja s strani železarn in koksarn.

Nekaj dni pred tem so predavatelji iz tega seminarja obiskali našo železarno, da bi videli, kakšne ukrepe izvajamo v zvezi s tem vprašanjem in da bi spoznali kam naj usmerijo svoja predavanja, da bi imela čim večjo praktično korist. V teh razgovorih so s strani Železarn sodelovali vodilni delavci službe za varstvo pri delu, sektorja novogradenj, oddelka tehnične kontrole in proizvodnje. Po razgovorih so si gostje ogledali nekaj naših obratov, kjer se srečujemo s težavami pri čiščenju vode in zraka. Ogledali so si tudi tehnični muzej Železarn.

Na seminarju, ki je trajal tri dni je bilo navzočih 57 predstavnikov železarn in institutov. Predavatelji so obravnavali naslednje teme: zaščita okolja danes v ZDA, čiščenje plinov iz obratov za proizvodnjo groblja, čiščenje plinov iz jeklarn, kontrola kvalitete vode in izvori odpadnih

vod in njihove karakteristike, čiščenje in obdelava odpadnih vod, vzdrževanje naprav za čiščenje, planiranje programa zaščite okolja in administrativno vodstvena dejavnost. Zadnji dan so predavatelji odgovarjali na konkretna vprašanja, ki so jih postavljali predstavniki železarn, v glavnem iz področij, kjer se pojavljajo največje težave.

Kot primer so navajali mesto Pittsburgh, kjer je bilo pred 20 leti ozračje zakajeno, kar pa so z velikimi stroški in z leti stvari uspeli izboljšati. Danes znašajo izdatki za naprave že 20 % investicij.

Tako z obiskom kot s predavanji so bili zelo zadovoljni, saj smo dobili navodila in rešitve, kako naj pristopimo k posameznim, za nas še dokaj težkim problemom. Poudarjali pa so, da to traja nekaj časa, da vse to rešimo tako kot dopušča danes stopnja tehničnega razvoja. S. Čop

Ameriški strokovnjaki za zaščito okolja v tehničnem muzeju Železarn od leve proti desni: drugi — I. Golden iz ministrstva za delo, tretji — H. Dunsmore iz železarn USS, četrti — S. Vajda iz železarn Jones & Laughlin, peti — M. Hilbert iz univerze Michigan in zadnji — dr. W. Weber iz iste univerze.

IZVRŠITEV PROGRAMA SKUPNE IN GOTOVE PROIZVODNJE TER ODPREME V APRILU

Obrat	SKUPNA PROIZVODNJA			GOTOVA PROIZVODNJA			Odprema
	Program	Izvršitev	%	Program	Izvršitev	%	
Plavž	12.900	12.147,9	94,2				
SM jeklarna	24.300	27.475,4	113,1				
El jeklarna	15.000	15.987,5	106,6				
Livarna	145	145,9	100,6	60	21,2	35,3	21,2
Samotarna	1.340	1.414,7	105,6	200	232,4	116,2	232,4
TOZD TALILNICE	53.685	57.171,4	106,5	260	253,6	97,5	253,6
Bluming	37.000	36.973,3	99,9	600	834,6	139,1	522,8
Štekel	7.100	7.627,4	107,4	3.200	4.255,8	133,0	3.244,7
Termična obd.	2.900	3.021,8	104,2	2.900	2.940,9	101,4	1.920,4
SKUPAJ	47.000	47.622,5	101,3	6.700	8.031,3	119,9	5.687,1
Valj. žice	9.770	10.894,4	111,5	3.000	4.955,0	165,2	4.699,2
Valj. prof.	2.600	2.601,2	100,0		122,7		62,7
Valj. deb. pl.	5.300	6.276,6	118,4	5.800	6.193,2	106,8	4.106,2
TOZD VALJARNE	64.670	67.394,7	104,2	15.500	19.302,2	124,5	14.555,2
Hladna valj.	2.420	1.616,1	66,8	2.350	1.614,4	68,7	1.442,6
Zičarna	5.500	4.432,2	80,6	4.170	2.852,8	68,4	2.721,3
Profilarna	1.890	1.654,6	87,5	1.760	1.547,8	87,9	1.366,7
Podbojarna	40	28,7	71,8	40	28,6	71,5	21,4
Jeklovlek	1.650	1.745,0	105,8	1.790	1.744,9	97,5	1.494,1
Elektrodni	1.450	1.483,9	102,3	1.445	1.481,0	102,5	1.373,3
Žebeljarna	1.000	842,4	84,2	1.000	842,4	84,2	901,5
TOZD PREDELAVA	13.950	11.802,9	84,6	12.555	10.111,9	80,5	9.320,9
ŽELEZARNA	132.305	136.369,0	103,1	28.315	29.667,7	104,8	24.129,7

TOZD Talilnice

V aprilu sta družbeni plan proizvodnje izpolnila samo elektro jeklarna in samotarna. Največ je za planskimi obvezami zaostal plavž, za nekaj odstotkov pa tudi martinarna in livarna.

Plavž:

Dnevno je bilo povprečno izdelano 411 ton grodija, kar je letos najmanj. Tudi poraba koka je presegla lansko letno povprečje, saj znaša 674 kg na tono grodija. Zabladev plavža I je vzrok, da niso bili doseženi boljši uspehi.

Martinarna:

Zaradi dovolj zaloge surovega jekla v valjarnah in zaradi manj naročil so obratovale štiri peči, čeprav je s planom določeno, da bi morali proizvajati s petimi pečmi. Kljub temu je dosežena dobra količina in je povprečna dnevna proizvodnja znašala 916 ton.

Elektro jeklarna:

Izdelano je bilo 5,2 t jekla nad planom, vendar je dnevna proizvodnja nekoliko manjša kot v obeh prejšnjih mesecih, saj znaša povprečno 9,9 t na 566 ton dnevno (v marcu 575 ton).

Skupno je bilo izdelano v štirih mesecih 174.984 ton jekla, kar je 102 % plana. Te prednosti pa ne bomo mogli obdržati, ker v martinarni ne bomo delali s petimi pečmi, pa tudi ne zaradi slabe vzdržnosti peči.

Livarna:

V proizvodnji je za 5,3 % pod planom. Bolj zaskrbljujoče je, da imamo na zalogi izdelane odlitke, za katere naročniki ne dajo naloga za odpremo.

Samotarna:

Z zagotovitvijo vseh surovin se je stanje normaliziralo. Tako obrat dosega planske količine. Nekoliko preveč je bilo okvar na Pauker stiskalnici in zato je bilo izdelano le 587 ton opek na tem stroju.

Stanko Čop

TOZD Valjarne

V aprilu je tekla skupna proizvodnja v obratih TOZD Valjarne kljub nekaterim težavam še dosti ugodno. Problemi pa so bili z odpremo, kjer zaradi pomanjkanja naročil v nekaterih obratih nismo dosegli s planom predvidenih količin.

Valjarna bluming:

Ta valjarna je do 28. aprila obratovala dobro in je bilo do tega datuma samo 21,4 % zastojev na obratovni čas. Dne 29. aprila pa je nastala okvara zaradi vijakov na nastavni napravi. Ta je imela za posledico 26 ur zastojev oziroma 1.300 ton manj proizvodnje. Skupni mesečni zastoj pa so narasli na 24,3 % obratovnega časa. V času od 5. do 12. aprila je obratovala tudi potisna peč, ki je prevajala v tem času 3.444 ton slabov.

Valjarna štekel:

Z ozirom na dobro delo valjarne bluming do okvare nastavne naprave ob koncu meseca in uspešno obratovanje potisne peči, je lahko tudi valjarna štekel dosegla planirano skupno proizvodnjo. Pri prodaji so bile težave z naročili.

Valjarna žice:

Tudi v aprilu je valjarna žice delala dobro in je planirano skupno

ter gotovo proizvodnjo znatno presegla. Nizki so tudi skupni zastoji, ki znašajo 30,7 % na obratovni čas. Znatno preseženi je tudi plan prodaje, ker smo zaradi težav z naročili v drugih obratih skušali in tudi uspeli povečati prodajo v valjarni žice.

Valjarna 2400:

Skupna proizvodnja je bila v aprilu v tem obratu nižje planirana zaradi rednega letnega popravila, ki je trajalo od 17. aprila do konca meseca. Vendar bi bila lahko prodaja večja, če ne bi bilo nekaj težav zaradi občasnega pomanjkanja naročil. Tako pa v času od 1. do 6. aprila nismo odpremili niti tone pločevine. Kasneje, ko se je prodaja ponovno odprla, te celotne manjkajoče količine ni bilo mogoče nadomestiti.

Valjarna profilov:

Ta valjarna je s solidnim delom dosegla v aprilu planirano skupno proizvodnjo. Prodaja, ki sicer ni predvidena z družbenim planom, je bila v tem mesecu minimalna.

Avugst Karba

TOZD Hladna predelava

V aprilu smo v skupni proizvodnji v odnosu na družbeni plan dosegli samo 78,8 %, v blagovni pa samo 72,44 %, medtem, ko je znašala odprema 71,36 % predvidene. Za mesec april smo večino težav na tržišču že predvidevali, zato je bil program za april manjši od družbenega plana, kljub temu pa smo na program dosegli 84,6 % skupne ter 80,5 % blagovne proizvodnje in 74,2 % programirane odpreme.

Hladna valjarna:

V tem obratu smo dosegli samo 66,8 % programirane proizvodnje in 68,7 % programirane blagovne proizvodnje. Pomanjkanje naročil, predvsem žičnih trakov, kakor dinamo HVT, je povzročilo tako veliko zmanjšanje proizvodnje. Zato smo občasno ustavljali posamezne naprave med temi tudi konti peč za razogljivevalno žarjenje dinamo HVT.

Zičarna:

Proizvodnja vlečene žice je dosegla 80,6 % programirane skupne proizvodnje in samo 68,7 % blagovne proizvodnje. Proizvodnja vlečene žice je 100 ton manjša kot je predvidevali družbeni plan in to predvsem zaradi pomanjkanja naročil v debeli žici. Podjetje Kovinar je normalno naročilo mesečno 1000 ton, medtem, ko je v aprilu naročil in prevzel samo 450 ton. Zato je za manjšo proizvodnjo krivo podjetje Kovinar Jesenice in ostali potrošniki debele žice.

Na osnovi sklepa odbora za kadre in medsebojna razmerja DSSS in v skladu s samoupravnim sporazumom o medsebojnih razmerjih in odgovornosti delavcev v DSSS, dajemo naslednjo

OBJAVO

za prosta delovna mesta v TKR:

- 5716, U-3 kontrolor kvalitete, OTK, več oseb
- 5836, D-3 strugar, RO, 1 oseba

Pogoji za zasedbo delovnega mesta so:

Pod točko 1 se zahteva: TSS – metalurška smer ali delovodska šola – metalurška smer ali PIŠ za valjarje ali topilce z nekajletno prakso.

Pod točko 2 se zahteva: PIŠ strugar z nekajletno prakso.

Prijave z osnovnimi podatki in podatki o strokovnosti pošljite na kadrovski sektor do 29. 5. 1976.

Profilarna:

V profilarni se v mesecu aprilu ni ničesar spremenilo v primerjavi s preteklimi tremi meseci. Pomanjkanje naročil je še vedno glavni problem proizvodnje, zato normalnih planiranih količin ne dosegamo več. V tem mesecu smo pričeli z izdelavo novega proizvoda diskastih nožev za krožne brane in smo izdelali že prvih 29 ton.

Podbojarna:

Tudi v tem obratu kakšnih bistvenih sprememb ni, pomanjkanje naročil je še vedno osnovni problem v proizvodnji vratnih podbojev. Za dopolnilno delo smo v tem obratu prevzeli izdelavo in kompletiranje nekaterih delov za kovinske opaže, ki jih izdeluje Kovinoservis Jesenice.

Jeklovlek:

V obratu vlečenih, luščenih in brušenih proizvodov za enkrat še nimamo pomanjkanja naročil. Proizvodnja je dosegla in presegla planirano količino, pri mešanem in razdrobljenem programu za domače odjemalce.

Elektrodni obrat:

Proizvodnja elektrod je potekala po programu in v količini predvideni za družbenim načrtom. Izvoz, odnosno menjava elektrod omogoča normalno proizvodnjo in manjša potrošnja na domačem trgu ne vpliva na količino proizvodnje. Z dodatnim delom ob prostih sobotah smo nadoknadili izpadlo proizvodnjo zaradi remontov in okvar.

Žebeljarna:

Proizvodnja v žebeljarni poteka normalno, ker je praktično celotna količina proizvedena za izvoz. Proizvodnja ne dosega količin po programu ali po družbenem planu, ker dimenzije žičnikov bistveno odstopajo od povprečnih dimenzij, za katere smo planirali proizvodnjo v letu 1976.

Franc Vičar

Železarski globus

SOVJETSKA ZVEZA

Zahodnonemško podjetje Schloemann-Siemag AG je dobilo naročilo iz Sovjetske zveze za dobavo kompletne hladne valjarne. Njena letna proizvodna zmogljivost bo 2,5 milij. ton in skupna teža mehanske ter elektro opreme 13.000 ton. Skupna finančna vrednost naročila je 257. milij. zahodnonemških mark. Celotna oprema bo dobavljena v obdobju sredine leta 1977 do začetka leta 1978.

OBVESTILA KOLEKTIVU – OBVESTILA KC

DEŽURNI ZA VZDRŽEVANJE V ŽELEZARNI

DATUM:	DNEVNI:	NOČNI:
PONEDELJEK – 17. 5.	ERZEN STANE	BAK DUŠAN
TOREK – 18. 5.	ZUPANČIČ MARTA	KAVČIČ EDO
SREDA – 19. 5.	KAVČIČ IVAN	TORKAR STANE
ČETRTEK – 20. 5.	DROLČ MARJAN	LOGAR IGOR
PETEK – 21. 5.	MENCINGER STANE	FALETIČ JANEZ
SOBOTA – 22. 5.	ENIKO VANDA	ISKRA BRANE
NEDELJA – 23. 5.	ARNEŽ FRANC	ROTAR VINKO

Telefon dežurnega za vzdrževanje v Železarni je: 358
vezni telefon je: 410

Na redne delovne dni dela dnevni dežurni od 14.00 do 18.00 ure
nočni pa od 18.00 do 6.00 ure

Na proste sobote, nedelje in praznike dela:
dnevni dežurni od 6.00 do 18.00 ure
nočni pa od 18.00 do 6.00 ure

Predaja poslov se izvede v sobi tajništva vzdrževanja št. 5 v upravni zgradbi TOZD-VET.

SLUŽBA OBRATNE AMBULANTE

V dneh od 17. do 22. maja bodo delale naslednje obratne ambulante:
dopoldan: IV. obratna ambulanta
popoldan: I. in II. obratna ambulanta
V soboto, 22. maja samo dopoldan I. obratna ambulanta

V zobni ambulanti:
dopoldan: I. zobna ambulanta
popoldan: II. zobna ambulanta
V soboto, 22. maja samo dopoldan I. zobna ambulanta

Ordinacijski čas dopoldan od 6.30 do 13., popoldan od 13. do 19.30. V soboto samo dopoldan od 6.30 do 13.

RAZPIS ŠTIPENDIJ

Kadrovski sektor železarne Jesenice sporoča, da je odbor za kadre n svoji seji dne 23. 4. 1976 odobril naslednje štipendije:

- Visoke šole (visokošolski študij):
FNT – metalurgija 1
Fak. za strojništvo
Fak. za elektrotehniko
(elektronika 4, el. energetika 3)
- Srednje šole:
TSS – metalurški oddelek 2
TSS – strojni oddelek
TSS – elektro oddelek
- Poklicna kovinarska, metalurška in elektro šola:
strojni mehaniki (ključavničarji) 4
ključavničarji – varilci 1
orodni ključavničarji 2
strugarji 3
vodovodni inštalaterji
obratni elektriki 3
- Šola za metalurške delavce:
talilci pri plavžu, SM peči in el. peči 1
valjavci 1
žičarji 1
hladna valjavci 2

Kandidati morajo prošnji za štipendijo priložiti:
– natančno izpolnjen obrazec, 1.65, ki ga je izdala DZS (prošnja za štipendijo), pri podatkih o dohodkih je treba upoštevati osebne dohodke za leto 1975;
– prepis zadnjega šolskega spričevala in diplome ali potrdilo o številu in ocenah opravljenih izpitov;
– izjavo, da ne prejema štipendije pri drugem štipenditorju.

Prošnje je treba poslati najkasneje do 5. julija 1976 na naslov: Slovenske železarne – Železarna Jesenice – 64270 Jesenice – Cesta železarjev 8.

KADROVSKI SEKTOR

OBVEZNA POČITNIŠKA PRAKSA

Kadrovski sektor železarne Jesenice sporoča, da bo v letošnjih poletnih počitnicah število praktikantov omejeno. Na obvezno počitniško prakso bomo sprejemali učence srednjih šol in študente višjih in visokih šol, pri čemer imajo prednost naši štipendisti in otroci naših delavcev. Zaradi pravočasne razporeditve prosimo, naj interesi pošljejo svoje prošnje do 31. 5. 1976 na kadrovski sektor z navedbo letnika in šole, ki jo obiskujejo ter datum, kdaj želijo prakso nastopiti. Pripominjamo, da vseh želja glede terminov opravljanja prakse ne bomo mogli upoštevati, ker bomo prakso razporedili čim vse počitnice.

Nagrade za enomesečno prakso znašajo:

Srednje šole:	
1. in 2. letnik	750. – din
3. in 4. letnik	850. – din
Višje in visoke šole	
1. in 2. letnik ter absolventi I. st.	950. – din
3. in 4. letnik ter absolventi II. st.	1.050. – din

Sprejema delavcev na počitniško delo zaradi trenutne kritične situacije v Železarni ne bo. V kolikor pa bodo potrebe proizvodnje zahtevale sprejem počitniških delavcev, bomo le-te sprejeli po rednem sprejemnem postopku kar bomo pravočasno objavili v glasilu Železar.

KADROVSKI SEKTOR

Na osnovi sklepa odbora za kadre in medsebojna razmerja TOZD Valjarne in v skladu s samoupravnim sporazumom o medsebojnih razmerjih in odgovornosti delavcev v TOZD Valjarne, dajemo naslednjo

OBJAVO

za prosto delovno mesto v obratu valjarne Bela – adjustaža štekel

delovodja lužilnice, šifra 1529, D5, 1 oseba

Pogoji za zasedbo delovnega mesta so:

- TSS – metalurška smer in dve leti prakse ali ustrezna poklicna šola in pet let prakse
- Ustrezne moralopolitične kvalitete, odnos do samoupravljanja in samo upravnih odnosov, skladno z 19. členom družbenega dogovora o kadrovski politiki občine Jesenice.

Prijave pošljite na kadrovski sektor železarne Jesenice do 24. 5. 1976 z oznako »za TOZD Valjarne«.

17. SEJA DELAVSKEGA SVETA ŽELEZARNE

Predsednik delavskega sveta železarne Alojz KALAN je sklical 17. sejo DSŽ za petek, 30. aprila, z naslednjim dnevnim redom: pregled sklepov zadnje seje, predlog srednjeročnega programa razvoja železarne za obdobje 1976-1980, informacijo o hladni valjarni Bela, informacijo o delih, ki bi jih morala železarna izvršiti v času rekonstrukcije ceste Javornik-Jesenice, poročilo o poslovanju v prvih dveh mesecih letošnjega leta, ugotovitve, imenovanja in poročilo odbora za gospodarstvo.

Najprej so sprejeli poročilo pomočnika glavnega direktorja kako so bili uresničeni sklepi zadnje seje, zatem pa so razpravljali o predlogu srednjeročnega programa razvoja za obdobje 1976-1980. Na osnovi predhodne razprave in potrditve delavskih svetov TOZD in DS SS so ugotovili, da je srednjeročni program razvoja skupaj z zaključki odbora za gospodarstvo in delavskih svetov TOZD in DS SS ter s soglasjem delegacij TOZD sprejet. K temu so dodali, da je prioriteto treba reševati rekonstrukcijo valjarne žice, tako da bo preskrbljen vložek za jeklovlek predno bo ustavljena valjarna profilov.

Pospešeno je treba delati na ustavitvi šamotarne, če temu ne nasprotujejo problemi tehničnega značaja. Ker pri uvajanju proizvodnje v hladni valjarni Bela nastopajo problemi zaradi nezadostnega števila delavcev tako za proizvodnjo kot za vzdrževanje, je treba pospešiti preusmeritev delavcev iz ustavljenih obratov. Ugotovili so tudi, da železarna predvideva za varstvo okolja v naslednjem obdobju 100 milij. din. V zvezi s tem so se zaključili, da smo železarji dolžni zagovarjati sprejeti srednjeročni program razvoja na vseh razpravah in pri usklajevanju v republiki in zvezi. Sprejeli so pripombo delavskega sveta TOZD Talilnice, s katero zahtevajo ob ustavitvi proizvodnje šamotarne, solidarnosti z delavci ustavljenega obrata in se na predlog skupnih služb strinjali, da se v srednjeročni program vključi tudi problematika skladišč, ki so zelo neurejena.

V nadaljevanju seje so razpravljali o informaciji sektorja za novogradnje o stanju izgradnje hladne valjarne Bela in jo v celoti sprejeli. Strinjali so se, da se rok pričetka poizkusnega obratovanja hladne valjarne Bela podaljša za dva meseca, ker so ugotovili, da je podaljšanje še vedno v sprejemljivih mejah in odobrili, da se iz presežka deviznih sredstev namenjenih za potrebe transporta nabavi krožne škarje in žarilno zvonasto peč. Sektor za novogradnje, ostale odgovore sektorja in TOZD pa so zadovoljili, da storijo vse, da se izgradnja hladne valjarne Bela in pričetek poizkusnega obratovanja izvršita v novih rokih. Predvsem se mora priskrbiti potreben material in opremo za dokončanje izgradnje ter pomočnik material, zlasti iz uvoza, za pričetek poizkusnega obratovanja. Za pričetek poizkusnega obratovanja je treba priučiti tudi potrebne delavce.

K informaciji sektorja za novogradnje v zvezi z deli, ki bi jih morala železarna izvršiti v času rekonstrukcije ceste Javornik-Jesenice v letu 1976 so menili, da je investicija potrebna. Na osnovi predhodne razprave in stališč odbora za gospodarstvo pri delavskem svetu železarne so soglašali, da zaradi nujnosti teh del sprejmejo sklepe, ki bodo začeli veljati, ko jih bodo potrdile vse temeljne organizacije in sicer:

- železarna Jesenice izvede v času rekonstrukcije ceste Javornik-Jesenice naslednja dela: priključki fekalnih vod, ureditev energetskih kanalov, visokonapetostna kablenska pot, ureditev telefonske kanalizacije, priključki cest.
- Za omenjeno delo TOZD združi 4.200.000 din iz nerazporejenih sredstev AZ po določenem ključu.

Pri poročilu o poslovanju v prvih mesecih letošnjega leta so na osnovi daljše razprave v celoti soglašali s sklepi, ki jih je v zvezi s tem sprejel odbor za gospodarstvo pri delavskem svetu železarne in so objavljani v tej številki železarja. Strinjali so se tudi z naslednjimi ukrepi v zvezi s plačevanjem po novih pogojih:

- ponuditi kupcem sprejemljivejše plačilne pogoje, da bi z ozirom na njihove težave v prehodu na zaostreni plačilni sistem lažje prevzemali že naročeno blago v železar- ni.
- sporazumeti se z dobavitelji o takem načinu plačevanja, ki ga bomo z ozirom na priliv sredstev lahko tudi uresničevali.
- trenutno za tretje tromesečje letošnjega leta ne bomo v železar- ni zaključevali nobenega uvoza polfabrikatov.
- železarna ne bo dajala soglasij za uvoz materialov, v kolikor naše

zmogljivosti ne bodo polno zase- dene.

- preko vpeljanih izvoznih poti bomo povečali izvoz v drugem tromesečju.

- nabava rezervnih delov iz doma- čih podjetij se do nadaljnjega zniža za najnujnejše rezervne dele.
- investicije, ki še niso začete in tiste, ki jih brez večje škode lahko odložimo, je treba prestaviti na kas- nejši čas.

- angažiranost drugih podjetij za redno delo v proizvodnji železar- ne je treba zmanjšati.

- s premeščanjem delavcev med obrati znotraj železarne je potrebno doseči tisto stopnjo gibčnosti, ki omogoča učinkovitejšo prilagajanje zatevam naših kupcev.

O teh ukrepih morajo skupne službe izdelati podrobne in konkret- ne programe, izvajanje teh ukrepov pa bo tekoče spremljal odbor za gos- podarstvo pri delavskem svetu žele- zarne.

Glede na težave, ki nastopajo v proizvodnji kot posledica zakona o plačevanju so se strinjali, da odbor za dohodek in nagajevanje še naprej operativno usklajuje osebne dohodke v skladu s planiranimi in skladno s samoupravnim sporazu- mom. Če bo ugotovljeno tako kritič- no stanje, da bo potrebno osebne dohodke na splošno zniževati, bo o problematiki osebnih dohodkov raz- pravljala delavski svet železarne ter sprejel nadaljnje smerice.

V nadaljevanju seje so ugotovili, da je sprejet predlog ZDRUŽEVA- NJA IN DELITVE SKLADA SKUPNE PORABE ZA LETO 1976, z upoštevanjem sklepov delavskih svetov TOZD in DSSS, s temi spremembami:

- jubilejne nagrade se za leto 1976 povišajo: osnova iz 100 din na 200 din in delež na leta zaposlitve iz 20 na 25 dinarjev.

- Za dograditev rekreacijskega centra na Kresu - Koroška Bela se izdvoji 100.000 din s tem, da se pozic- iji za hokej društvo in smučarsko zvezo, ki znašata vsaka po 400.000 din znižata na 350.000 din.

- Do zaključka tretjega tromese- čja se odložijo naknadno prispele vloge za dodatno združevanje sred- stev za osnovno šolstvo, za potrebe krajevnih skupnosti ter sofinancira- nje II. programa RTV.

21. SEJA ODBORA ZA KADRE PRI DS ŽELEZARNE

21. seja odbora za kadre je bila 23. aprila. Na njej so najprej pregledali kako so se izpolnjevali sklepi zadnje seje, v nadaljevanju seje pa so za šolsko leto 1976/77 sklenili, da se razpišejo naslednje štipendije:

Visoke šole:
FNT - metalurgija 10
Fakulteta za strojništvo 3
Fakulteta za elektro tehniko 7, (od tega elektronika 4 in el. enetika 3)

Srednje šole:
TSS - metalurški oddelek 25
TSS - strojni oddelek 5
TSS - elektro oddelek 5

Poklicna kovinarska, metalur- ška in elektro šola:

Strojni mehaniki (ključavničarji) 45
Ključavničarji - varilci 10
Orodni ključavničarji 5
Strugarji 20
Vodovodni instalaterji 5
Obratni elektriki 30

Šola za metalurške delavce:

Talilci pri plavžu, SM peči in elektro peči 15
Valjavci 15
Žičarji 15
Hladno valjavci 20

Kadrovskemu sektorju so naročili, da do naslednje seje pripravi pregled zaposlovanja štipendistov v žele- zar- ni, pregled sedanjih štipendij in dejanskih potreb po štipendiranju za daljše obdobje.

V zvezi s počitniško prakso v žele- zar- ni, so se strinjali s predlogom kadrovskega sektorja, da se zaradi izjemnega stanja v železar- ni, ki je v zvezi s skupnimi stabilizacijskimi prizadevanji, predvsem pa novim zakonom o plačilnem prometu, počitniška praksa in počitniško delo omeji.

Kadrovski sektor bo v juniju ponovno proučil možnosti počitni- škega dela, ki ga bo odobral v skladu s takratnim stanjem in o tem poročal na naslednji seji odbora za kadre.

Za enomesečno prakso so odobrili takele nagrade:

srednja šola 1., 2. letnik	750 din
srednja šola 3., 4. letnik	850 din
visoke šole 1., 2. letnik,	
abs. I. stop.	950 din

Sprejeli so tudi ugotovitvene sklepe o sprejetju:

- samoupravnega sporazuma o delitvi osebnih dohodkov,
- samoupravnega sporazuma o družbeni samozasčiti,

- pravilnika o popisu sredstev,
- družbenega dogovora o razpo- rejanju dohodka v občini Jesenice,

- samoupravnega sporazuma o zagotovitvi sredstev za izvedbo sred- njeročnega programa razvoja vod- nega gospodarstva za obdobje 1976-1980 in

- samoupravnega sporazuma o ustanovitvi interesne skupnosti PTT prometa

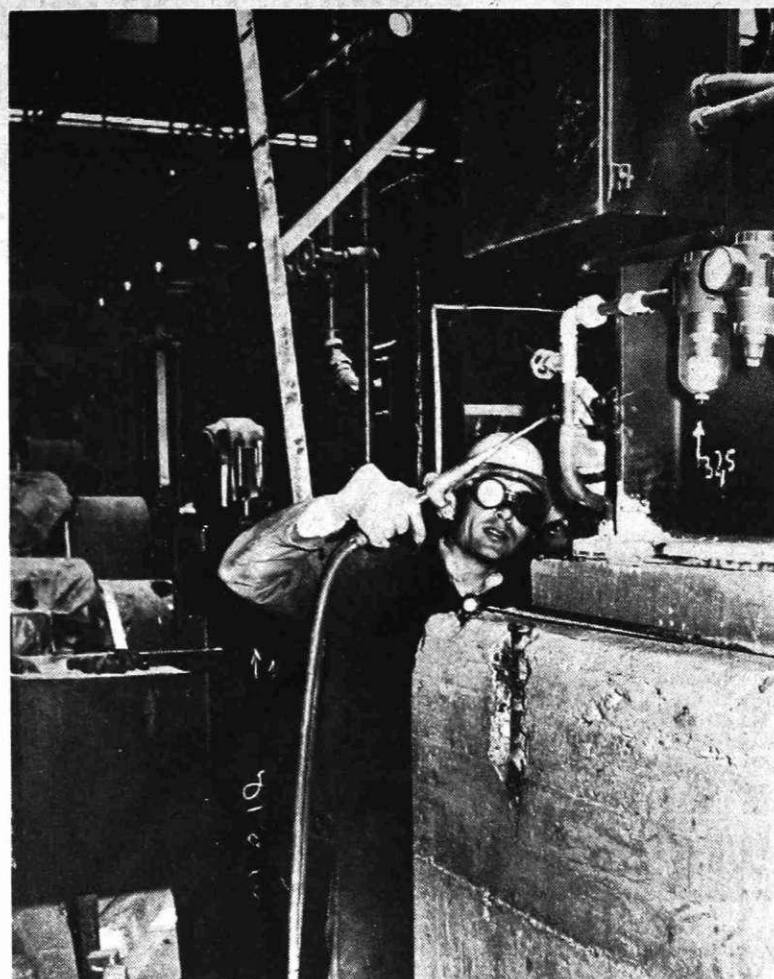
Ker so ugotovili, da poteka štiri- letna mandatna doba glavnemu di- rektorju železarne, so se skladno z določili temeljnega samoupravnega sporazuma o združitvi TOZD v delovno organizacijo odločili, da se delovno mesto glavnega direktorja razpiše. V ta namen so imenovali razpisno komisijo, ki jo sestavljajo predstavniki združenega dela, sin- dikata in širše družbene skupnosti. Razpisna komisija bo razpis objavila v javnih občilih z razpisnimi pogoji, ki jih določa temeljni samoupravni sporazum o združevanju TOZD v delovno organizacijo železarno Jese- nice. Po poteku razpisnega roka bo komisija predložila najustreznejši predlog delavskemu svetu železarne.

Za podpisnika za področje druž- bene prehrane so imenovali v. d. vodja družbene prehrane Pavla Lotriča, na predlog izvršnega odbora tovarniške konference sindikata, pa so imenovali več predstavnikov - delegatov železarne: v zbor delovnih ljudi socialnega zavoda dr. Franceta Berglja z Jesenic, v svet šole TOZD osnovne šole Prežihov Voranc Jese- nice, v svet zdravstvenega doma Jesenice, v svet delovne skupnosti ŽIC in v komisijo za varstvo okolja pri SOZD Slovenske železarne.

Ob koncu seje so dali soglasje k nameravani investiciji zdravstvene- ga doma Jesenice za nabavo dveh osebnih vozil za posebne namene in nekaj dodatne opreme; nameravani investiciji trgovskega podjetja UNI- VERSAL Jesenice za dokončanje del pri gradnji skladiščne hale, industrijskega tira in trafa postaje; ter soglasje za našo lastno investicijo za nakup 15 livnih voz, šeststopni vlečni stroj in brusilni stroj.

Na priporočilo odbora za uresničev- anje ustave so bili soglasni, da nadaljujejo s svojim delom do reor- ganizacije in konstituiranja novih samoupravnih organov, glede na probleme, ki so reorganizacijo ne- predvideno podaljšali. Delavskim svetom TOZD in delovne skupnosti so predlagali, da sprejmejo enake sklepe.

J. S.

Montažna dela v novi hladni valjarni

47. SEJA ODBORA ZA GOSPODARSTVO PRI DS ŽELEZARNE

Predsednik odbora za gospodarstvo Emil Ažman je sklical 47. sejo v četrtek, 29. aprila s temle dnevnim redom: pregled sklepov zadnje seje in 45. seje, ukrepi ob znižani odpremi v prvem obdobju plačevanja po novih pogojih, poročilo o gradnji hladne valjarne Bela, informacijo o delih, ki bi jih morala železarna izvršiti v času rekonstrukcije ceste Javornik-Jesenice, sredstva za poškodovano opremo za rekonstrukcijo valjarne žice, nabava škarij in ostale opreme za razrez jeklenega odpadka, analizo finančnega rezultata za januar in februar 1976, izvršitev operativnega programa za marec, oceno operativnega programa za april, operativni program za maj in razno.

Najprej so pregledali, kako so bili realizirani sklepi zadnjih dveh sej in ugotovili, da so sklepi 45. seje v glavnem izvršeni, razen še neizvršenih sklepov prejšnjih sej, sklepi 46. seje pa so daljšega pomena.

Obširno so razpravljali o ukrepih ob znižani odpremi v prvem obdobju plačevanja po novih pogojih in sprejeli vse zaključke, ki so bili v zvezi s tem že objavljeni v 14. števil- ki železarja in ki jih objavljamo tudi v današnjem poročilu s 17. seje delavskega sveta železarne. Menili so, da jih bomo morali izvajati po posameznih področjih z vso delovno odgovornostjo in disciplino, ter da je izvajanje sklepov v zvezi s tem treba stalno spremljati. O izvajanju bo tekoče poročal na sejah odbora glavni direktor. V primeru, če bodo ugotovljene nepravilnosti, bodo po- vzročitelji poklicani na odgovornost.

Informacijo sektorja za novo- gradnje o stanju izgradnje hladne valjarne Bela so sprejeli v vseh njenih delih in posredovali v raz- pravo in sprejem še delavskemu svetu železarne.

V nadaljevanju so razpravljali o informaciji o delih, ki bi jih morala železarna izvršiti v času rekonstruk- cije ceste Javornik-Jesenice v letu 1976 in menili, da je investicija potrebna. Delavskemu svetu žele- zarne so predlagali, da zaradi nuj- nosti teh del sprejme ustrezne skle- pe, ki bodo začeli veljati, ko jih bodo potrdile vse temeljne organizacije.

Pri informaciji sektorja za novo- gradnje v zvezi s sredstvi za poško- dovano opremo za rekonstrukcijo valjarne žice so ugotovili, da je prišlo pri prevozu te opreme do poškodb. Ker je oprema zavarovana pri zavarovalnici Šava so izgleli, da zavarovalnica škodo v celoti povrne, zato so se strinjali, da se sredstva v enakem znesku odobrijo kot pre- koračitev investicije. V zvezi s tem

so sprejeli tudi ustrezen sklep o združevanju sredstev za poškodo- vano opremo iz nerazporejenih sred- stev AZ, o katerem bodo razpravl- jale in dokončno odločile TOZD.

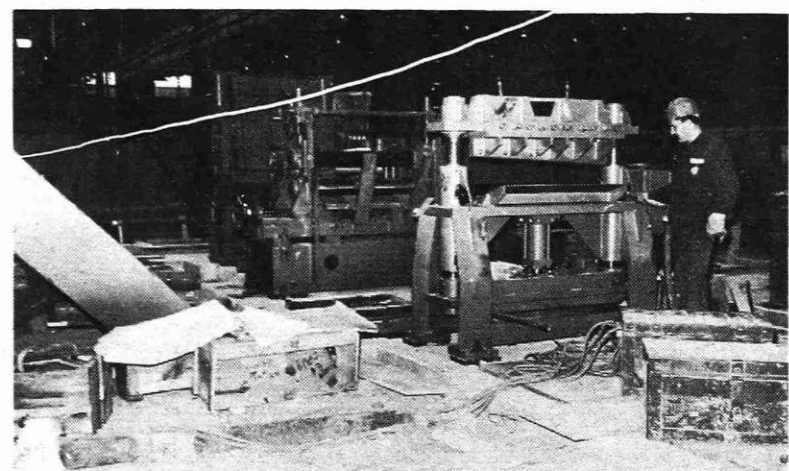
Razpravljali so o predlogu sektor- ja za novogradnje o nabavi škarij in ostale opreme za razrez jeklenega odpadka in sprejeli ustrezne sklepe, ki so jih posredovali v razpravo in potrditev še delavskim svetom TOZD.

V nadaljevanju seje so podrobno razpravljali o analizi finančnega rezultata za januar ter kumulativno za oba meseca, sprejeli pa so tudi nepopolno informacijo o uspehu za marec in kumulativno za tri mesece letošnjega leta. Rezultati kažejo, da je bil januar izredno slab v vseh po- gledih, februar pa zelo dober, tako da se oba kumulativno dopolnjujeta. Ocena finančnega rezultata za marec ponovno kaže na slabše rezul- tate in bo zato tudi celotni kvartal relativno slabši od načrtovanega. Da bi se stanje v naslednjih mesecih popravilo, oziroma, da bodo rezul- tati v predvidenih in dokaj normal- nih okvirih za sedanjo kritično trž- no situacijo, je treba dosledno iz- vajati ukrepe v zvezi s plačevanjem po novih pogojih in okrožnico šte- vilka 2, ki jo je izdal glavni direktor.

Sprejeli so informacijo o odsto- panjih od družbenega plana in izvrš- itvi operativnega programa za mar- ec ter ugotovili, da so bili v skupni proizvodnji doseženi rezultati nad načrtovanimi. Ocenili pa so, da so v finančnem pogledu rezultati tega meseca sorazmerno slabi, zaradi nižje prodaje na domačem trgu in večjega izvoza.

Iz rezultatov, ki jih je posredoval pomočnik glavnega direktorja o oce- ni operativnega programa za april so ugotovili, da je stanje dokaj slabo. Glede na operativni program bo go- tova proizvodnja zaostajala za načrtovano za približno 4%, od- premljeno pa bo nekaj več kot 80%, kar je predvsem posledica tren- utne tržne situacije. Ob tem so ugotovili, da nekateri obrati do- segajo v proizvodnji rekordne uspe- he kot martinarna in valjarne žice.

Sprejeli so informacijo vodje oddelka za ekonomske analize in planiranje o operativnem programu za maj in ugotovili, da je sestavljen na osnovi trenutnega stanja na trži- šču, zato v skupni proizvodnji za- ostaja za družbenim planom 10% in v blagovni proizvodnji 15%. V zvezi s tem so naročili prodajnemu sek- torju, da sprejme vse možne ukrepe za pridobitev ustreznih kupcev in s tem čimveč naročil. Dosledno moramo izpolnjevati sprejeta na- ročila tako v pogledu kvalitete, rokov in kompletnosti. Obrate, ki

Vzdolžne škarje za razrez nerjavne pločevine v novi hladni valjarni

(Nadaljevanje na 6. strani)

JESENIČANI SO V ZAVRŠNICI POZDRAVILI ŠTAFETO MLADOSTI

Mesec maj po osvoboditvi iz leta v leto postaja bolj množičen praznik vseh mladih širom domovine. Ni naključje, da si je mladi rod prav najlepši mesec v letu izbral za svoje praznovanje, kajti 25. maja praznuje svoj rojstni dan eden največjih revolucionarjev današnjega časa, maršal Jugoslavije tovariš Tito. Z najrazličnejšimi akcijami, delovnimi zmagami, proslavami in manifestacijami vsako leto mladi zaželeli tovarišu Titu vse najlepše za rojstni dan, s svojim delom pa nenehno dokazujejo, da sledijo idejam socializma in samoupravljanja, ki jih razvija, utrjuje in izpopolnjuje naša samoupravna socialistična družba.

Največja manifestacija mladih v mesecu maju je brez dvoma štafeta mladosti, ki jo vsako leto pozdravijo sto tisoč delovnih ljudi, mladine in drugih občanov po vsej domovini. Letošnja štafeta mladosti, ki je aprila krenila na tisoče kilometrov dolgo pot skozi mesta in vasi vseh naših republik in avtonomnih pokrajin, nosi obeležje 30-letnice mladinskih delovnih brigad. Prav zato je letos štafeta krenila iz Brčkega, kjer so se pred tridesetimi leti prvi organizirano zbrale mladinske delovne brigade in začele graditi progo Brčko-Banovići. Prav tako so nosilci štafetne palice pretežno brigadirji.

V Slovenijo je letos prispela štafeta verjetno na najbolj svojevrsten način doslej. Nad Ljubljano jo je namreč 8. maja prevzel padalec od svojega hrvaškega tovariša kar v zraku, ker je štafeta v Slovenijo prispela z letalom. Atraktiven skok s padalom v Ljubljano je izvedel 24-letni padalec iz Radovljice Maks Humar, sicer pa naš sodelavec iz

martinarne. Maks Humar je državni padalski reprezentant, za uspešen skok s štafetno palico pa v imenu vseh članov našega kolektiva iskrene čestitke.

Tudi delavske Jesenice so tako kot vsako leto pozdravile štafeto mladosti, in sicer v nedeljo, 9. maja, kar je pomenilo še posebno slovesnost, ker smo ta dan proslavili tudi dan zmage. Štafetno palico je jeseniška mladina sprejela v Begunjah, in sicer je bil njen prvi nosilec jeseniški brigadir Miro Harej. Ob 10.30 je štafeta prispela v Završnico, kjer je bila ob spominskem obeležju ponesrečenega sekretarja SKOJ Dragoljuba Milovanovića osrednja slovesnost. K spominskemu obeležju je s štafetno palico pritekel Aljoša Lotrič, jeseniški brigadir in evidentirani kandidat za komando brigade jeseniško-bohinjski odred na delovni akciji v Brkinih. Ob sprejemu štafete so v kulturnem programu sodelovali pihalni orkester Jeseniških železarjev, mladinski pevski zbor Blaž Arnič – gimnazija Jesenice in pevski zbor osnovne šole Zirovnica. Slavnostni govornik je bil brigadir veteran Marjan Žitnik, sekretar tovarniškega komiteja ZKS železarne Jesenice. Orisal je zgodovino mladinskih delovnih akcij in med drugim poudaril pomen ponovnega organiziranja delovnih akcij danes.

Pozdravno pismo tovarišu Titu je v imenu delovnih ljudi, mladine in drugih občanov Jesenice prebrala Draga Zugwitz, članica predsedstva OK ZSMS, v njem pa so izražene najtoplejše čestitke tovarišu Titu za visok življenjski jubilej:

»Občani Jesenic, tisti, ki smo se zbrali na sprejemu štafete mladosti, kot tisti, ki so jim delovne obveznosti preprečile, da bi sodelovali na manifestaciji izrazov želja in hvaležnosti tebi, ti najiskrenejše čestitamo za 84. rojstni dan. Med nami je mnogo takšnih, ki so sledili tvojemu zgodovinskemu pozivu po osvoboditvi domovine, še veliko več pa nas je tistih, ki smo vsa ta leta smelo uresničevali odločno začrtan razvoj samoupravnih socialističnih odnosov, v katerih se vselej zrcali kot tvaren in neprecenljiv prispevek.

Obljubljamo ti, da bomo vse, še posebno svoje mlade sile usmerili v dokončno osvoboditev človeka in dela. Za uresničitev tega cilja se neprestano usposabljam, zato tudi ni naključje, da bo štafetno palico z našimi pozdravi na nadaljnjo pot odnesel brigadir, mladinec, ki že ima za seboj šolo samoupravljanja ter bratstva in enotnosti. Naša največja želja je, da bi v svoji sredini še dolgo časa lahko sprejemali štafeto mladosti, namenjeno tebi.

Štafetno palico je zatem od spominskega obeležja v Završnici ponesla na nadaljnjo pot brigadirka Vida Mulej.

V nedeljo se je v Završnici zbralo okoli tisoč mladih in drugih občanov, ki so toplo pozdravili štafeto in

ji zaželeli srečno pot naprej. V popoldanskem času se je nato zvrstilo še več športnih tekmovanj, ansambel članov JLA pa je poskrbel za ples in razvedrilo.

Iz Završnice je zatem štafeta krenila skozi Zirovnico in Jesenice v Mojštrano, kjer so ji pripravili sprejem učenci, mladina in drugi občani. Pozdravno pismo je prebrala Gida Košir, štafeti pa se je priključila tradicionalna, letos še 29. triglavska štafeta, ki so jo alpinisti prinesli z našega očaka. Po pisanju našega časopisa naj bi se štafeti tukaj priključila še ena z Jalovca, kar pa se je seveda izkazalo za izmišljeno. Ta namreč letos ni bila predvidena in zelo nerazumljivo je, kdo daje napadne informacije. Iz Mojštrane so mladinci štafetno palico ponesli naprej v Kranjsko goro, kjer so ji prav tako pripravili sprejem. Pozdravno pismo je prebrala Dejana Makovec ob sprejemu pa je spregovoril tudi predsednik krajevne konference SZDL Stane Rižnar. Iz Kranjske gore je štafeta krenila na Vršič, kjer je Zora Ščavničar kot zadnja nosilka predala štafetno palico tolimskim mladincem. Štafeta je v jeseniški občini tekla mimo številnih spominskih obeležj, ki so jih ob tej priložnosti mladinci lepo uredili in okrasili, ko je šla mimo štafeta, pa so držali častno stražo.

Kljub temu, da smo na Jesenicah toplo in pristransko pozdravili štafeto mladosti, ne moremo mimo kritike tistim, ki so odgovorni za izobešanje zastav. Na Jesenicah kakor tudi v nekaterih drugih krajih je bilo izobešenih le nekaj zastav, kar prav gotovo ni bilo v ponos delavskim Jesenicam, preteklimi z revolucionarnimi dogodki iz predvojnega in narodnoosvobodilne borbe. Še bolj pa je nerazumljivo to, ker je bil prav ta dan 9. maj, ko je naša domovina zadihala v svobodi. Janko Rabič

POSEBNA ŠTEVILKA HORIZONTA

Komisija za informiranje pri OK ZSMS Jesenice pripravlja posebno številko Horizonta, glasila, ki ga mladi Jeseničani gotovo poznate. Ta posebna številka bo posvečena praznovanju meseca mladosti. Vsebovala pa bo še: pregled dela komisij in konferenc v obdobju od zadnjega kongresa ZSMS do danes; oceno akcije »Mladi pišejo«; oceno akcije Dnevi Mladine na Jesenicah in druge zanimivosti s področja življenja in dela mladih. V tej številki bo še obširna reportaža o prihodu zvezne štafete na Jesenice. Dodana bo tudi kulturna priloga, s katero se bomo tudi mi priključili praznovanju 100-letnice rojstva Ivana Cankarja. Vsebovala pa bo še prispevke naših mladih literatov.

Posebna številka Horizonta bo izšla 22. maja. Člani komisije pa jo bomo razdelili na zaključni proslavi dneva mladosti na Pristavi, kjer bomo razglasili tudi rezultate akcije »Mladi pišejo«. M.

TUDI MLADI IZRAZILI PRIPRAVLJENOST POMAGATI PRIZADETIM OB POTRESU

Ob potresu, ki je prizadel prebivalce v sosednji Italiji in povzročil veliko gmožno škodo na Tolminkem, tudi jeseniška mladina ni ostala križem rok. Na poziv republiške konference ZSMS, ki je pozvala vse občinske konference, da skličejo štab za mladinske delovne akcije, so se jeseniški brigadirji že v petek takoj sestali. Od petka do nedelje so organizirali dežurno službo na občinski

konferenci in bili v pripravljenosti, če bi bilo potrebno priskočiti na pomoč. V nedeljo so tudi uspeli, da je takoj Viatorjeva prikolica krenila na Tolminko, kjer je bilo veliko ljudi brez strehe. Kot smo že izvedeli, je jeseniška mladina, predvsem srednješolci, izrazila pripravljenost, da takoj priskoči na pomoč prizadetim prebivalcem, v kolikor bo to potrebno. J

Pripravljenost je vedno boljša kakor golo pričakovanje ...

Tito

RADIOLOŠKA, KEMIJSKA IN BIOLOŠKA DEKONTAMINACIJA

RAZKUŽEVANJE NEPREMIČNIN, OBJEKTOV IN ULIC

Tovrstno razkuževanje izvedemo le v nujnih primerih. Ravne, gladke površine in objekte, ki so zelo okuženi, razkužujemo s posipanjem prahu klorovega apna ali kalcijevega hipoklorita (300 do 600 gr na kv. m). Po desetih minutah operemo gladke površine z močnim curkom vode (iz hidranta ali avtocisterne). Če ni časa za pranje, počakamo 20 minut in brez posledic forsiramo (preidemo) čez tak prehod.

Prášnati kalcijev hipoklorit in klorovo apno trosimo s primernimi sredstvi (stroji za trosenje umetnega gnojila, stroji za zapraševanje).

Za navpične in viseče površine je primernejše razkuževanje z raztopinami. Objekte brizgamo z raztopino klorovega apna v vodi (1:10). Za brizganje cestnih prehodov uporabljamo avtocisterne in prikolice z razpršilci (za pranje ulic).

Ravne površine (prehodi preko travnatega terena) razkužujemo z ognjem. To v primerih, ko so ostali postopki predragi. Ugodno za tovrstno (ognjeno razkuževanje) je zlasti zemljišče, ki je poraslo s suho travo. Teren obrizgamo z mešanico bencina in nafte. Pod vplivom vročine strup razpade v svoje sestavine, odhlapi in je uničen.

Prehode preko okuženega terena lahko izoliramo z deskami, snopi šibja ali bičevja in snopi slame. Snope polagamo tesno drugače poleg drugače. Pri metodah izolacije uporabljamo nasuto zemljo ali pesek v enakomerni debelini 10 cm. Da se pri prehodu pesek ali zemlja ne razsujeta, napravimo ob strani prehoda bankino iz desk, opeke ali kamenja.

Prehod preko okuženega terena opravimo z odstranjevanjem okužene plasti do globine 20 cm. Za odstranitev okužene plasti uporabimo razne gradbene stroje (buldožerje, pluge, lopate, dozerje) in druge pripomočke.

Na prehodih organiziramo kontrolno zaščito, prehod pa obeležimo s posebnimi znaki, ponoči pa s svetlečnimi znaki.

VARNOSTNI UKREPI PRI KEMIJSKEM RAZKUŽEVANJU

Pripravo in razkuževanje izvajamo ob potrebnih zaščitnih ukrepih, torej v zaščitni obleki. Na postajah za razkuževanje zagotovimo pripomočke za prvo pomoč. Delo pri razkuževanju opravljamo temeljito in brez nivoje. Pred začetkom razkuževanja ugotovimo vrsto vojnega strupa na okuženih predmetih in na terenu. Zaščitno obleko oblačimo in slačimo samo po odobritvi vodje delovne skupine in za to določenem mestu.

Uporabljeni odpadni material hranimo na določenih mestih, po razkuževanju razkužimo tudi svojo zaščitno obleko ter mesto razkuževanja. Razkužena mesta in predmete uporabljamo šele po prehodni kontroli. Za nočno delo pripravimo pripomočke za osvetljevanje delovnih mest in prehodov. Čas razkuževanja se pozimi in ponoči podaljša za 25 % (padec temperature zraka). Način razkuževanja zberemo na osnovi sredstev, ki jih imamo trenutno na razpolago.

Nujna je iznajdljivost organizatorja razkuževalnih del v pripravi priročnih sredstev, ki so bodisi v podjetju ali na terenu. Raztopine za kemijsko razkuževanje oziroma razkužila naj bodo po možnosti vedno sveže pripravljena. Večina razkužil je jedka (napada material, ki ga razkužujemo), zato ga moramo po razkuževanju obvezno sprati. Mnoga razkužila so tudi vnetljiva, take ne uporabljamo za razkuževanje vnetljivih predmetov (tkanine, guma in podobno).

Kadar izvajamo razkuževanje ob potoku, reki ali jezeru, moramo nujno upoštevati, da speljemo onečiščene odplake od tekočih čistih voda (rek in potokov) proč. Pri večjih rekah speljemo odplako od toka reke 3 do 4 km proč. Pri srednjih rekah 5 do 6 km proč, pri manjših potokih pa do 8 km proč. Uporabo jezerskih voda dovolijo krajevni pooblaščenec (sanitarni inšpektor) po predhodni kontroli.

RADIOLOŠKO RAZKUŽEVANJE IN VRSTE RAZKUŽIL

Za radiološko razkuževanje prilajajo v poštev predvsem detergenti in mila, organska topila, alkalije ter citronske soli.

Detergenti in mila (Tajm, Meril, Miksal, Peril in novejša) se pogosto uporabljajo za razkuževanje zamašenih in umazanih površin, na katere je padel radioaktivni prah.

Organska topila (bencin, nafta, spirit) se uporabljajo za spiranje radioaktivnega prahu z vseh vrst gladkih, grobih, vodoravnih in navpičnih površin.

Alkalije (10 % na raztopina kalijevega ali natrijevega hidroksida) je vedno uspešna.

Za radiološko razkuževanje uporabljamo tudi nekatere kisline v vodnem razmerju 1:8. Vseled jedkosti se uporabljajo za razkuževanje (žveplena, solna in solitna kislina) steklenih, aluminijastih površin ter plastičnih površin.

TEHNIČNI FELJTON – TEHNIČNI FELJTON – TEHNIČNI FELJTON – TEHNIČNI FELJTON – TEHNIČNI

MEHIKA GRADI ŽELEZARNO OB PACIFIŠKI OBALI

1

Največji mehiški industrijski projekt – integralno železarno z 11 milijoni ton surovega jekla letne zmogljivosti – gradijo ob obali Tihega oceana. Postavljena je 250 km severno od znane mehiškega letovišča Acapulco. Imenuje se Siderurgica Lazaro Cardenas – Las Truchas SA (Sicartsa) in je državna last. Potek gradnje je predviden v štirih fazah, ki bodo trajale skupno 25 let.

Gradnja prve faze je tik pred zaključkom, pričetek obratovanja pa predvidevajo letos poleti. Letna proizvodna zmogljivost surovega jekla v tej fazi bo 1,5 milijona ton, iz njega pa bodo izdelovali: valjano žico, betonsko železo, razne profile in paličasto jeklo. Gradnja druge faze se je že pričela v septembru leta 1975 in bo predvidoma zaključena leta 1982. Proizvodnja surovega jekla bo povečana na 3,65 milijona ton letno ter proizvodni program razširjen tudi na ploščate vroče in hladno valjane izdelke.

Izgradnja tretje faze bo zaključena v obdobju med letoma 1982 in 1988. Proizvodnja surovega jekla bo povečana na 6,5 milijona ton, kar je približno toliko, kolikor je sedanja zmogljivost mehiške železarske industrije. Povečana bo količina

tako ploščatih kakor tudi ostalih proizvodov v odvisnosti od takratne situacije na tržišču.

Zaključena oziroma četrta faza je predvidena za obdobje od leta 1988 do 1992. Takrat bo dosežena tudi končna letna proizvodnja surovega jekla v višini 11 milijonov ton.

Po končani prvi fazi bo 5.000 do 6.000 zaposlenih, medtem ko se bo po drugi fazi dvignilo to število na okoli 10.000. Precejšnje število delavcev bodo dobili iz vrst graditeljev. Istočasno pa iščejo sposobne in izkušene delavce po vsej državi. Tehnične in vodstvene delavce bodo poslali na prakso v druge mehiške železarne. Razen tega so organizirali priučevanje delavcev s področja železarstva.

Novo železarno gradijo v zvezni državi Michoacan ob ustju reke Balsas River. Eden izmed važnih motivov za izbiro te lokacije so samo 15 km oddaljena velika nahajališča železove rude. Poleg tega spadajo k tej železarni še nekateri drugi nekoliko bolj oddaljeni rudniki te rude. Vsi skupaj imajo dovolj velike rezerve, ki zagotavljajo obratovanje železarne Sicartsa preko 30 let. Vsebnost železa v rudi se giblje med 55 in 60 odstotki.

Železovo rudo bodo po izvedeni pripravi pomešali z vodo in jo potem transportirali po cevovodu do naprave za proizvodnjo peletov. Tu bodo proizvajali pelete s premerom okoli 20 mm, ki bodo služili kot vsip v plavž.

Dve koksarški bateriji s 30 pečmi vsaka, bosta proizvajali letno 500.000 ton plavžarskega koka. Premoga za koksiranje zaenkrat v Mehiki ni dovolj na razpolago. Zato ga bodo morali letno uvoziti okoli 200.000 ton iz ZDA, Kanade in Avstralije.

Vzporedno s tem pa so povečali napore pri raziskavah za mehiškim premogom, ki bi bil primeren za koksiranje.

Plavž, ki bo obratoval v prvi fazi, je največji v Mehiki. Ima premer talilnika devet metrov in bo proizvajal dnevno 3.300 ton grodlja. Opremljen je s sistemom za dovajanje mazuta do največje količine 120 kg/t. Obratovanje bo kontroliral in vodil elektronski računalnik.

Pri projektiranju te železarne so tudi resno razmišljali o uvedbi postopka z uporabo železove gobe. Vendar je bilo takrat na razpolago premalo zemeljskega plina in so se zato odločili za postopek preko plavžev. Kasneje, ko je bila gradnja že v teku, pa so odkrili nove rezerve tega goriva. Vendar že sprejete odločitve ni bilo mogoče več spreminjati.

V jeklarni bosta obratovala dva 125-tonska LD konvertorja in naprava za kontinuirno vlivanje gredic, ki bo imela šest žil in bo lahko vlivala gredice 127 mm kvadrat.

V valjarni sta za ogrevanje gredic na razpolago dvehglobojski peči z zmogljivostjo 150 t/h. V eni valjarni bodo pripravljali valjano žico od šest mm navzgor s končno hitrostjo valjanja 72 mm/sek. Druga valjarna bo pripravljala paličasto jeklo s premerom 9,5 do 25 mm in dolžino 9 do 12 m. Valjani profili bodo imeli dimenzijo med 25 in 125 mm.

Med prvo fazo je bila zgrajena tudi kisikarna za potrebe LD jeklarne, plavžev in ostalih obratov.

21. SEJA DELAVSKEGA SVETA

Na 21. seji delavskega sveta TOZD Talilnice, ki jo je sklical predsednik Jože Osvald, so prisostvovali poleg članov delavskega sveta še direktor TOZD Talilnice Stanko Čop, vodja delegacije TOZD Talilnice Božo Pančur, predstavniki družbenopolitičnih organizacij in predstavnica centra za proučevanje samoupravljanja in informiranja Nada Dejak. Na seji so obravnavali naslednja vprašanja in sprejeli stališča in sklepe oziroma ugotovitve:

1. Delavski svet ugotavlja, da so sklepi 20. seje izvršeni.

2. O delitvi sklada skupne porabe za leto 1976 je v javni razpravi sodelovalo 80,9 odstotkov samoupravnih delovnih skupin, kar je več kot dve tretjini delavcev v TOZD Talilnicah. Delavski svet ugotavlja, da je delitev sklada sprejeta kakor je bila predložena z vsemi spremembami kot so:

— jubilejne nagrade za leto 1976 se povišajo: osnova iz 100 na 200 din in delež na leta zaposlitve iz 20 na 25 din.

— za dograditev rekreacijskega centra na Kresu — Koroška Bela se izdvoji 100.000 din s tem, da se hokejskemu društvu in občinski smučarski zvezi znižajo sredstva vsakemu po 50.000 dinarjev.

3. Samoupravni sporazum o družbeni samozaščiti je v TOZD Talilnicah obravnavalo 80,9 odstotkov samoupravnih delovnih skupin in s tem je predlog sprejet. Delavski svet sprejme tudi spremembe, ki so navedene v dopisu centra za proučevanje samoupravljanja in informiranja z dne 8. aprila 1976 kot predlog za usklajevanje.

4. Sprejet je tudi Pravilnik o popisu sredstev. V zvezi s tem DS oblašča center za proučevanje samoupravljanja in informiranja, da popravi nekatere stilistične napake.

5. Delavski svet ugotavlja, da so samoupravni sporazumi o delitvi dohodkov obravnavale samoupravne delovne skupine in da so delegati uskladjali pripombe, 5. aprila. S tem DS ugotavlja, da je sporazum sprejet, veljati pa bo začel, ko ga bo podpisalo dve tretjini delavcev TOZD Talilnice.

6. Ugotovili so, da so SDS obravnavale okoliščine glavnega direktorja

torja Petra Kunca o ukrepih v zvezi z naročili kupcev naših izdelkov. V zvezi s tem so sprejeli sklepe 33. seje odbora za gospodarstvo TOZD Talilnice v katerih odbor naroča obratovodjem TOZD Talilnice, da v zvezi z obvezami Železarne do kupcev organizirajo proizvodnjo tako, da se program izdelave jekla odvija po naročilih priprave dela. Pri neizpolnjevanju programa pa je treba ustrezno ukrepati. Nadalje je odbor zadolžil direktorja TOZD Talilnice, da uvede posebne ukrepe in evidenco o izpolnjevanju naročil z vidika količin, rokov in kvalitete.

7. Na seji so obravnavali in sprejeli program koristen sredstev amortizacijske zamenjave za leto 1976 za naslednje naprave:

za obrat plavž:
— nabava tehnic za objekt 17
— nabava plinskega zasuna za plavž št. 2
— hidravlični grabilec za stružce
— hidravlični grabilec za žlindro
— sito v objektu 05
— elektro motor za tračno zaporo 172 in za bobnasti dodajalec.

za obrat martinarna:
— nabava hidravličnega grabilca za staro železo

— nabava hidravlične stiskalnice za drogeve
— nabava klima naprave za livni žerjav.

za obrat elektro jeklarna:
— naprava za vpihovanje apna in karburita
— nabava pet tonskega žerjava.

za obrat livarno:
— stroj za brušenje lesa
— nakladač peska.

za obrat šamotarna:
— nabava elektro motorja za dvigalo.

Za navedene naprave znašajo sredstva amortizacijske zamenjave za leto 1976 7.440.000 din.

8. Sprejeli so predlog sektorja novogradenj o nabavi škarij in ostale opreme za razrez jeklenega odpadka in sklenili:

— da se odobri investicijski program in postavitev škarij s potrebnim žerjavom
— da se prosi Ljubljansko banko za garancijo celotne investicije,
— da se najame posojilo pri proizvajalcu opreme in Ljubljanski banki z najugodnejšimi pogoji s tem, da pa bodo pogoji še naknadno dani v potrditev,

— da TOZD Talilnice za to investicijo združuje sredstva v višini 9.180.000 din, od tega v letu 1976 1.530.000 din.

9. V razpravo samoupravnim delovnim skupinam se daje predlog srednjeročnega razvojnega plana Železarne, ki je bil objavljen v glasilu Železar, dne 25. marca 1976.

10. Za odpisana osnovna sredstva DS TOZD Talilnice na podlagi Ur. lista SFRJ št. 16/74 sprejme naslednji sklep:

Za osnovna sredstva, ki so že odpisana, vendar se še uporabljajo, se naprej obračunava amortizacija. Osnovna sredstva, ki so odpisana, pa se v TOZD še uporabljajo, imajo vrednost 711.256.750,88 din. Že odpisana osnovna sredstva niso dotrajana, ampak so odpisana v skladu s predpisi zakona.

11. Delavski svet je obravnaval osnutke samoupravnih sporazumov o temeljnih srednjeročnih planov za obdobje 1976—1980:

1. za elektrogospodarstvo in plan graditve elektro energetskih objektov

2. o razvoju proizvodnje in porabe premoga

3. interesne skupnosti za nafto in plin

4. anekes k sporazumu o združevanju sredstev v skupno naložbo za realizacijo programa gazifikacije Slovenije

5. o razvoju železniških zmogljivosti

6. o vzdrževanju, rekonstrukciji, modernizaciji in gradnji magistralnih in regionalnih cest v SR Sloveniji in o združevanju sredstev za finansiranje

7. o razvoju luških zmogljivosti

8. o razvoju PTT prometa

9. izobraževalne skupnosti Slovenije

10. o razvoju otroškega varstva

11. zdravstvenih skupnosti SR Slovenije

12. o politiki na področju socialnega skrbstva, prednostnih nalog in izvajanju vzajemnostnih in skupnih nalog

13. kulturne skupnosti SR Slovenije

14. telesno kulturne skupnosti SR Slovenije

15. skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja

16. SIS starostnega zavarovanja kmetov v SR Sloveniji.

Delavski svet potrjuje predložene osnutke sporazumov, ki so popravljeni oziroma dopolnjeni s stališči odbora za gospodarstvo z dne 8. aprila 1976.

Delavski svet potrjuje osnutke družbenih dogovorov za obdobje 1976—1980:

17. o osnovah za kriterije investicijske politike

18. o pospeševanju in spremembi strukture izvoza ter racionalnem nadomeščanju uvoza in vlaganju tujih sredstev

19. samoupravni sporazum o skupni politiki bank na območju SR Slovenije za obdobje 1976—1980

20. družbeni dogovor o pospeševanju skladnejšega regionalnega razvoja SR Slovenije v obdobju 1976—1980

21. družbeni dogovor k srednjeročnem razvojnemu načrtu o varstvu okolja do leta 1980

22. družbeni dogovor o politiki razporejanja dohodka (teze)

23. družbeni dogovor o splošni porabi v občinah (teze)

12. Delavski svet sklene, da pristopi TOZD Talilnice v samoupravno interesno skupnost PTT prometa.

13. Pristopi se k samoupravnemu sporazumu o zagotovitvi sredstev za izvedbo srednjeročnega programa razvoja vodnega gospodarstva za obdobje 1976—1980 in potrdi družbeni dogovor o razporejanju dohodka v občini Jesenice za leto 1976. Na seji so obravnavali četrtletno poročilo o proizvodnji v TOZD Talilnicah.

Za uspešno čiščenje plinovoda na plavžu št. 1 v dnevi od 5. do 7. aprila je delavski svet izrekel priznanje poklicni gasilski in reševalni četi Železarne in ji dodelil nagrado.

Delavski svet je naročil delegaciji TOZD v DS Železarne, da iznese zahtevo o solidarnosti Železarne pri obravnavanju delavcev šamotarne ob priliki ukinitve proizvodnje v tem obratu.

Sejo delavskega sveta so sklenili z imenovanjem Mihaela Tolarja v komisijo za novatorstvo in racionalizatorstvo v TOZD Talilnicah, namesto sodelavca, ki je odšel v pokoj.

34. SEJA ODBORA ZA GOSPODARSTVO

Predsednik odbora za gospodarstvo v TOZD Talilnicah Franc Golba je 7. maja sklical 34. sejo odbora, na kateri sta bila poleg članov odbora še direktor TOZD Talilnice Stanko Čop in Mija Čop, v. d. računovodja. V obravnavo je predlagal: poročilo o proizvodnji za mesec april in obračun stroškov za mesec marec; program proizvodnje za mesec maj in program sredstev investicijskega vzdrževanja za leto 1976.

Direktor TOZD Talilnice je odboru posredoval proizvodne rezultate dosežene v mesecu aprilu. Odbor je v zvezi s tem analiziral vzroke odstopanj od družbenega plana za obrate plavž, martinarna in livarna. Na seji so bili tudi seznanjeni še s proizvodnimi stroški za prvo četrtletje 1976. Proizvodni stroški so v odnosu na planirane nižji, zvišanje stroškov je zabeleženo le v obratu šamotarna.

Predlog programa proizvodnje za mesec maj je odbor potrdil v nasled-

njih količinah (v obratih plavž, martinarna in elektro jeklarna sta upoštevana dva praznična dneva):

plavž 12.000 ton grodlja, martinarna 23.300 ton SM jekla, el. jeklarna 14.500 ton elektro jekla

livarna 135 ton jeklolitine + 5 ton barvnih kovin

šamotarna 1.300 ton opek in mas.

Odbor je sprejel še program investicijskega vzdrževanja za leto 1976, sredstva, ki so na razpolago za investicije pa znašajo 9.215.190 din.

TOZD Hladna predelava

30. SEJA ODBORA ZA GOSPODARSTVO

V petek, 30. aprila je bila 30. redna seja odbora za gospodarstvo TOZD Hladna predelava. Predsednik odbora Stane Horvat je za sejo predlagal naslednji dnevni red: pregled sklepov prejšnje seje, proizvodni in finančni rezultati za mesec marec in operativni program za mesec maj.

Pri pregledu sklepov prejšnje seje so ugotovili, da so bili vsi sklepi izvršeni. O proizvodnih rezultatih doseženih v mesecu marcu je poročal direktor temeljne organizacije, ki je dejal, da so bili doseženi zadovoljivi proizvodni rezultati in da je proizvodnja v vseh obratih potekala dokaj normalno.

O finančnih rezultatih je odboru poročal knjigovodja tov. Mesarič, in sicer skupno za prve tri mesece letošnjega leta. Najprej so pregledali odstopanja pri stroških. Iz poročila je bilo razvidno, da je hladna valjarna v prvih treh mesecih letošnjega leta obratovala z nižjimi stroški, saj znaša skupno znižanje kar 4.838.353 dinarjev. Od tega je znižanje pri vložku 3.081.310 din in pri predelavi 1.757.043 din.

Večje znižanje je doseženo pri osebnem dohodku, materialu na delovni nalog in pri ostalih primarnih stroških. Vzrok za znižanje stroškov je v manjši porabi.

Dobri rezultati glede stroškov izkazuje tudi žičarna ter skupno znižanje znaša 4.017.566 din, in sicer pri vložku 3.853.320 din, pri predelavi pa 164.246 din. Tudi v žičarni gre večje znižanje stroškov na račun osebnega dohodka in fiksnih stroškov. Stroški so znižani delno tudi zaradi presežnega plana in delno zaradi manjše porabe.

Profilarna v tem obdobju izkazuje zvišanje stroškov skupno za 2 milijona 30.521 dinarjev. Od tega je zvišanje pri vložku 61.890 din in pri predelavi 1.968.631 din, predvsem zaradi nedoseganja plana, saj je plan dosežen komaj 77-odstotno.

Enak rezultat izkazuje tudi obrat vratnih podbojev, ki je v prvih treh mesecih obratoval z višjimi stroški. Skupno znaša 2.331.931 din. Pri vložku je obrat znižal stroške za 33.980 dinarjev, pri predelavi pa znaša 2.365.911 din, zaradi nizke proizvodnje.

Jeklovlek izkazuje znižanje stroškov skupno za 1.061.612 din in to pri vložku za 173.750 din, zaradi boljše izpolnitve, in pri predelavi za 887.892 din, zaradi manjše porabe.

Tudi elektroodni obrat je dosegel znižanje stroškov, in sicer za 1.151.751 din. Pri vložku je znižanje za 446.940 din, zaradi boljše izpolnitve, pri predelavi pa za 704.811 dinarjev, v glavnem zaradi presežnega plana.

Žebljarna izkazuje povišanje stroškov skupno za 1.323.735 din. Od

tega odpade na vložek 138.550 din in na predelavo 1.185.185 din. Zvišanje stroškov je v glavnem zaradi slabše izpolnitve in delno zaradi nedoseganja plana.

V mesecu marcu so bile dosežene naslednje poprečne prodajne cene: hladna valjarna 10.243 din, žičarna 9.971 din, elektroodni obrat 10.924 din, jeklovlek 13.814 din, profilarna 8.073 din, vratni podboji 24.189 din, žebljarna 8.963 din.

V nadaljevanju se je odbor pregledal in potrdil predlog operativnega programa za mesec maj.

Operativni program je znižan v odnosu na družbeni plan iz naslednjih vzrokov:

— Hladna valjarna ima znižan operativni program za 350 ton zaradi pomanjkanja naročil.

— Žičarna ima znižan operativni program za 890 ton prav tako zaradi pomanjkanja naročil.

— Profilarna ima znižan operativni program za 875 ton zaradi pomanjkanja naročil za vse stroje.

— Obrat vratnih podbojev ima znižan operativni program za 100 ton zaradi pomanjkanja naročil.

— Jeklovlek ima znižan operativni program za 170 ton zaradi pomanjkanja naročil.

— Jeklovlek ima znižan operativni program za 170 ton zaradi zahtevnejšega asortimenta, zaradi remonta žarilne peči in zaradi pomanjkanja vložka.

— Žebljarna ima znižan operativni program za 120 ton zaradi pomanjkanja naročil za bodočo žico.

Odbor za gospodarstvo je bil informiran o izgradnji hladne valjarne Bela s stanjem koncem prvega tromesečja.

Obravnavali pa je tudi informacijo o delih, ki bi jih morala železarne Jesenice v času rekonstrukcije ceste Javornik—Jesenice v letu 1976 izvršiti in v zvezi s tem sprejel naslednje sklepe:

— Železarne Jesenice v času rekonstrukcije ceste Javornik—Jesenice izvede naslednja dela: priključki fekalnih vod, ureditev energetskih kanalov, visokonapetostna kabelska pot, ureditev telefonske kanalizacije, priključki cest.

Odbor je tudi soglašal, da za ta dela temeljna organizacija Hladna predelava združuje sredstva v višini 651.000 din iz nerazporejenih sredstev AZ.

Sed osnov bila v v poč in Bi prijav niso l s prei Ivana Soc brili sindil naj b bilej kolek delje polni zarni za o v Di

V seja nizac o orj grad razp izlet Kor Ot loga odo nu, l

V seja niza odo bte jete osnc zarr član Pag bo j bori raz čitn van van Fra moi 22. člar 100 F dar lav gal lezi pre ble je l ni zac tu me ud pri

V sej niz pro da 10. ost pik let bla ko tre val nje žet da v v ref bil

PREGLED SESTANKOV SDS

V preteklem tednu in v tednu pred praznikom je 32 samoupravnih delovnih skupin imelo sestanke. Na teh sestankih so pretežno obravnavali tri zadeve: okoliščine glavnega direktorja št. 2, srednjeročni razvojni program Železarne in analizo rezultatov dela v letu 1975.

Vse samoupravne delovne skupine, ki so obravnavale okoliščine glavnega direktorja o ukrepih za odpravo stanja, ki je nastalo z novim načinom plačevanja, so okoliščino sprejele, se z njo strinjale in jo podprle. Tudi k srednjeročnemu razvojnemu programu skupine, ki so ga obravnavale, niso imele posebnih pripomb, sicer pa so jo obravnavale bolj kot informacijo, saj so o srednjeročnem razvoju Železarne podrobneje obravnavali že lani, ko je bil v javno razpravo posredovan osnutek.

Analizo rezultatov dela je večina skupin sprejela informativno, k poskusu prikazovanja rezultatov dela za minulo obdobje, ki ga je pripravil center za proučevanje samoupravljanja in informiranja, pa so skupine imele naslednje pripombe:

Staro železo 2, martinarna: Menijo, da je analiza razumljivo napisana in grafično lepo prikazana. Več časa so se zadržali pri analizi odsotnosti ter bolovanju in smatrali, da jo zlasti povzročajo nedisciplinirani delavci. Menili so tudi, da je tako visoko bolezensko odsotnost delno kriva tudi socialna in zdravniška služba, saj po sedanjih predpisih lahko sprejemajo 90 % nadomestilo osebnega dohodka tudi namišljeni bolniki. K povečani bolniški odsotnosti pa so vsekakor prispevali tudi povečani porodniški dopusti. Sprašujejo se tudi, zakaj taka razlika pri povečanju staleža, pri delavcih le za 1,8 %, pri uslužbencih pa kar za 7 %.

Žarilnica hladne valjarne 1. S takšnim načinom prikazovanja rezultatov dela, kakršen je bil letos, je skupina zelo zadovoljna.

Obratovodstvo elektrovzdrževanja. Z analizo rezultatov dela v letu 1975 so bili zadovoljni in želijo še takšnih analiz.

RTA Javornik, Bela. Analiza je podana za vse razumno in v sprejemljivi obliki, zato pozdravljajo takšno podajanje informacij in jih v bodoče želijo še več.

PIV energija 1. Imeli so pripombo h grafikonu, ki prikazuje dopuste in izostanke, ker smatrajo, da bi se morali prikazovati ločeno. Sicer pa so menili, da je analiza premalo obširna, kajti njih najbolj zanima, kakšna je bila proizvodnja tehničnih plinov in kakšna je bila njihova lastna in prodajna cena.

PIV energija 3. Smatrajo, da je analiza dobro prikazana in predlagajo, da bi se tudi v bodoče rezultati dela tako prikazovali vsaj polletno.

PIV energija 4. Pripomnili so, da jih največ zanima gospodarjenje in poslovanje lastnega obrata in menili, da takšnih poročil ni potrebno pripravljati četrtletno. Poročila naj bi bila kratka in razumljiva.

Tehnološki laboratorij OTK. Ugotavljajo, da je poročilo podano zelo dobro in razumljivo.

Računovodstvo osebnega dohodka. Ugotavljajo, da je izveček iz poslovnega poročila zelo dobro in nazorno prikazan. V takšni obliki za vso Železarno naj bi se v bodoče podajal samoupravnim delovnim skupinam letno in morebiti tudi polletno s tem, da bi samoupravnim delovnim skupinam delovnih skupnosti dodalo še podatke o delu delovnih skupnosti. Grafikone odsotnosti in povprečne osebnega dohodka pa bi samoupravne delovne skupine lahko zasledovale za sebe tudi mesečno.

Sektor novogradenj. Odobravajo takšen način prikazovanja rezultatov dela. Smatrajo pa, da je prikazovanje celotnega dohodka kot seštevek rezultata vseh temeljnih organizacij nerealen in lahko v sebi skriva določene nepravilnosti o delitvi ustvarjenih sredstev. Pridružujejo se zahtevi po sprejetju ukre-

pov za zmanjšanje vseh odsotnosti od dela. Glede produktivnosti pa menijo, da ni edini pokazatelj v tonah, temveč bi morali prikazovati produktivnost po realni vrednosti proizvoda na zaposlenega.

Poleg teh skupin, ki so imele pripombe k analizi rezultatov dela v minulemu letu, so se v tem obdobju sestale še naslednje samoupravne delovne skupine:

Valjarna bluming štekel 2, adjustaža štekel 1.

V hladni valjarni: obratovodstvo, hladna valjarna 1, 2 in 3, adjustaža hladne valjarne, skladišče surovin, žarilnica 1, 2, 3 in 4, karisti ter odprema hladne valjarne.

V žičarni: obratovodstvo, žičarna I/1 in I/2, patentirnica 2 in 3 ter adjustaža žičarne.

V elektrovzdrževanju: obratovodstvo.

V strugarni valjev: strugarna Javornik in strugarna Bela.

V delovnih skupnostih: splošna varnostna služba in obratovodstvo hladne valjarne Bela.

Kakšne posebne problematike samoupravne delovne skupine niso načele v tem času, nekaj vprašanj, ki zahtevajo odgovore, pa smo posredovali odgovornim službam. Ugotavljamo pa, da samoupravne delovne skupine niso odgovorno pristopile k razpravi tako pomembne okoliščine, kot je okoliščina glavnega direktorja z dne 8. aprila 1976, ki predvideva ukrepe za ublažitev in odpravo stanja, ki je nastalo v novih pogojih plačevanja. V enem mesecu, kolikor je preteklo od objave okoliščine, je o njej razpravljalo le 121 samoupravnih delovnih skupin, kar pa še ni polovica vseh skupin. Naj naštejemo obrate, v katerih o okoliščini še sploh niso razpravljali: plavž, valjarna žice in profilov, valjarna 2400, elektroodni obrat in elektro in toplotna energija, zelo malo (ena do dve skupini) pa še v naslednjih obratih: valjarna bluming štekel, adjustaža štekel, profilarna, jeklovlek, strojne delavnice, RTA.

Analizo je pripravil Milan Polak.

Center za proučevanje samoupravljanja in informiranje

NOVICE IZ SINDIKALNIH ORGANIZACIJ

LIVARNA

Sedma seja izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata je bila v torek, 13. aprila. Za letovanje v počitniških domovih v Crikvenici in Biogradu na moru so upoštevali prijavljene sodelavce, ki že dalj časa niso letovali ob morju. Strinjali so se s predlogom za brezplačno letovanje Ivana Bukviča iz modelne mizarne.

Sodelavcu Janezu Tičarju so odobrili denarno pomoč. Izvršni odbor sindikalne organizacije predlaga, da naj bi pri podeljevanju bronastih jubilejnih značk upoštevali tudi člane kolektiva, ki so že pred začetkom podeljevanja teh nagrad in značk dopolnili 25 let delovne dobe v Železarni. Razpravljali so še o predlogu za organizacijo dvodnevne izlete v Dubrovnik v mesecu septembru.

IZREDNA SEJA V VALJARNI PROFILOV

V torek, 13. aprila, je bila izredna seja izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata. Razpravljali so o organizaciji izleta na relaciji Beograd—Džerdap. Prejeli so 38 prijav, razpravljali pa so še o financiranju izleta, ki ga bodo organizirali prek Kompassa.

Ob sklepu seje so na osnovi predloga komisije za prošnje in pritožbe odobrili denarno pomoč Janezu Zvanu, ker dalj časa boluje.

ELEKTRODNI OBRAT

V sredo, 14. aprila, je bila redna seja izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata. Člani izvršnega odbora so pregledali zaključke sprejete na letni skupščini konference osnovnih organizacij sindikata Železarn in se z njimi tudi strinjali. Tričlanska komisija v sestavi: Branko Pagon, Sabina Kolarič in Mira Graj bo pripravila program izvršnega odbora sindikata. Pregledali so tudi razporeditev mest za letovanje v počitniških domovih, brezplačno letovanje na morju pa so odobrili Radovanu Koljaninu, Poldki Polanc in Franci Košir. Dvodnevni izlet na morje bodo predvidoma organizirali 22. in 23. maja. Udeleženci izleta člani kolektiva bodo prispevali po 100 dinarjev, svoji pa po 300 din.

Razpravljali so še o zbiranju solidarnostnih sredstev za pomoč sodelavki Erni Jonke, ki naj bi ji pomagala tudi sindikalna organizacija Železarn in sindikat TOZD Hladna predelava. Seznanjeni so bili s problematiko osebnih dohodkov, ki ga je posredovalo obratovodstvo. Izvršni odbor želi, da bi pristojne službe zadevo čimprej uredile, kar velja tudi za predlog o delovnem času s podaljšanjem na določenih delovnih mestih. Sprejet je bil sklep, da bodo udeleženci športnih tekmovanj prispevali za malico po 20 dinarjev.

VALJARNA ŽICE

V ponedeljek, 19. aprila, je bila seja izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata. Obravnavali so problematiko izletov. Ugotovili so, da bi potrebovali za vsako izmeno po 10.000 dinarjev za izvedbo izletov, ostanek denarja pa bi potrebovali za piknik ali ga porabili v naslednjem letu. Organizatorji izletov morajo blagajniku vsaj teden prej sporočiti, kolikšna vsota denarja jim je potrebna. Beseda je tekla tudi o letovanju na morju. Brezplačno letovanje so odobrili Zinki Lunder in Jožetu Pavloviču. Sprejet je bil sklep, da bodo denarno pomoč dodeljevali v višini od 500 do 1000 dinarjev. Za referenta za kulturo in prosveto je bil izvoljen Silvo Tkalič.

SKUPNA SEJA DRUŽBENOPOLITIČNIH ORGANIZACIJ V ŽELEZARNI

V sredo, 5. maja, je bila skupna seja članov izvršnega odbora sindikata, tovarniškega komiteja ZKS in koordinacijskega sveta ZSMS. Beseda je tekla o predlogu za uvedbo premakljivega delovnega časa. O tej problematiki je razpravljalo 18 razpravljalcev. Večina razpravljalcev je imela o predlogu premakljivega delovnega časa veliko pripomb.

Iz posredovane analize ni bilo razvidno v kolikšni meri se je povečala storilnost. Iz obravnavanega gradiva, pa se da razbrati, da le majhen odstotek delavcev koristi premakljivi delovni čas, oziroma, da okrog 90 odstotkov delavcev še vedno prihaja v službo okrog 6. ure zjutraj. Kot nam je povedal predsednik Ščerbic, bo o tej problematiki razpravljali in sklepali tudi delavski svet Železarn.

NABAVNI SEKTOR

Petnajsta redna seja izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata je bila v torek, 20. aprila. Predsednik Jože Pernuš je navzoče seznanil z zaključki sindikalne konference Železarn, v razpravi pa so poudarili, da je treba program dela njihove osnovne organizacije sindikata uskladiti s sprejetimi zaključki sindikalne konference. V ta namen so imenovali tričlansko komisijo.

Glede na to, da so prejeli manj prijav za letovanje na morju kot je bilo dodeljenih mest, bodo upoštevali željene roke prijavljenih sodelavcev. Upoštevat bo treba še morebitne prijave sodelavcev iz centralnega skladišča.

Sodelavka Tončka Klinar je izvršnemu odboru posredovala informacijo o sindikalnem izletu, ki naj bi ga organizirali 24. in 25. maja v Poreč. Zaradi premajhnega števila prijav so izlet odpovedali. Razpravljali so še o izletih, ki naj bi jih organizirali v Benetke in na Vogel. Izvršni odbor se je tudi strinjal s predlogom, da bi članom pihalnega orkestra Jeseniških železarjev omogočili letovanje v Biogradu na moru v dneh od 1. do 10. julija.

ŽEBLJARNA

Osma seja izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata je bila v sredo, 21. aprila. Izvršni odbor je bil seznanjen s seznanom prijavljenih sodelavcev za letovanje na morju. Prosta mesta v počitniških domovih bodo vrnilo izvršnemu odboru sindikata Železarn ali pa bodo oskrbeli zamenjavo za sodelavca Petra Grubarja. Za brezplačno letovanje na morju so predlagali Ljuba Petrovskega, Stanka Tratnika, Cvetko Hribar, Janeza Kalana, Milico Thaler in Donata Berčiča. Glede dodeljevanja denarne pomoči so se strinjali s predlogom, da bodo v prihodnje obravnavali vsak primer posebej. Beseda je tekla še o razdeljevanju vstopnic za kulturne prireditve in jih bo odslej razdeljevala tajnica osnovne organizacije sindikata.

STROJNE DELAVNICE

Osma seja izvršnega odbora sindikata je bila v četrtek, 22. aprila. Denarno pomoč so dodelili osmim sodelavcem. Sodelavec Kogovšek je poročal o stanju blagajne sindikalne organizacije strojnih delavnic, izvršni odbor pa je sprejel sklep, da nameni po 180 dinarjev za izlete na člana sindikalne organizacije. V načrtu imajo izlete na Grossglockner, v toplice in po sezoni še na morje. Ob prijavi za izlet bodo udeleženci plačali po 50 din kavicje. Brezplačno letovanje na morju so odobrili Ivanu Ferjanu, Angeli Zorman, Cirilu Gabrovščeku, Silvestru Jugu, Jožu Šmidu in Jerneju Intiharju.

Ob sklepu seje so razpravljali še o predlogu Ljubomira Veljkovskega o meritvah v kovačnici ter o novem načinu nagradjevanja. Izvršni odbor osnovne organizacije sindikata za-

hteva pojasnilo, zakaj je sistem nagradjevanja ponovno odložen. Sprejeli so sklep, da je treba ob roku razdeliti stimulacijski dodatek, v kolikor ne bo začel veljati nov sistem nagradjevanja.

SESTANEK POLITIČNEGA AKTIVA NA RTA

V sredo, 23. aprila, je bil v obratu RTA sestanek političnega aktiva. V razpravi je bila analiza samoupravnih razmer v zvezi z osnutkom zakona o združenem delu. Imenovali so petčlansko delovno skupino, ki bo pregledala dosedanje delo in razmere v obratu ter pripravila gradivo za prvo razpravo. V delovni skupini so predstavniki sindikata, ZK, mladinske organizacije, vodja SDS ter obratovodstva.

VRATNI PODBOJI

Sestanek političnega kolektiva v obratu vratnih podbojev je bilo v sredo, 5. maja. Imenovali so petčlanski koordinacijski odbor v sestavi Gregor Cundrič, Pavel Dimitrov, Franc Bajt, Ciril Lukan in Darja Vengar, ki bo pripravil analizo samoupravnih razmer in vse potrebno za javno razpravo o osnutku zakona o združenem delu. Koordinacijski odbor naj bi analizo samoupravnih razmer pripravil do 15. maja.

STRUGARNA VALJEV

Šesta redna seja izvršnega odbora sindikalne organizacije je bila v sredo, 5. maja. Izvršnemu odboru je bilo posredovano poročilo, ki obravnava mesto in vlogo sindikata v združenem delu ter položaj sindikalne organizacije v osnutku zakona o združenem delu.

Za vodenje javne razprave o osnutku zakona o združenem delu so imenovali koordinacijski odbor v sestavi: Gmajnar, Svetina, Langus, Beguš in Kejžar. Javna razprava bo predvidoma 24. maja, o osnutku zakona o združenem delu pa bo govoril Franc Kobentar, predsednik občinskega sindikalnega sveta Jesenice. Za novega predsednika osnovne organizacije ZSMS v strugarni valjev so predlagali Franca Kejžarja. Denarno pomoč so odobrili Marjanu Oblaku in Andrejki Podviz.

RTA

V četrtek, 6. maja, je bil sestanek delovne skupine za pripravo gradiva za javno razpravo o osnutku zakona o združenem delu. Članom delovne skupine so razdelili dolžnosti.

V nadaljevanju sestanka so se strinjali s stališčem, da po izvedeni novi organizaciji nihče ne bo izgubil pri osebnih dohodkih. Za sodelavca Borisa Šteblaja predlagajo kadrovanje na ustrezno delovno mesto, v obratu, TOZD, ali v Železarni. Delovna skupina se bo ponovno sestala 15. maja. Na prihodnjo sejo izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata RTA bodo povabili tudi Angelco Murko-Plešovo, da bi skupno z njo pregledali gradivo in organizacijske priprave za izvedbo javne razprave.

Del novega samskega doma in ogrodje nove telovadnice Železarskega izobraževalnega centra

TUDI V ŽELEZARNI PRIČENJAMO Z JAVNO RAZPRAVO O OSNUTKU ZAKONA O ZDRUŽENEM DELU

Predsednik tovarniške konference osnovnih organizacij sindikata Železarn Stefan Ščerbic nam je posredoval kratko informacijo o dosedanjem poteku priprav za izvedbo javne razprave o osnutku zakona o združenem delu. Iz informacije je razvidno, da je bil, 22. aprila izveden seminar predsednikov izvršnih odborov osnovnih organizacij sindikata v Železarni. Dogovorili so se o ustanavljanju petčlanskih koordinacijskih odborov v osnovnih organizacijah sindikata. V koordinacijskih odborih sodelujejo zastopniki sindikata, ZK, ZSMS, obratovodstva in samoupravnih organov. Pripraviti bo treba analize samoupravnih dejavnosti, ki vsebujejo politično dejavnost ter opravljeno delo v samoupravnih organih (delovanje SDS, v TOZD pa tudi delovanje organov samoupravnih delavske kontrole).

Dan pozneje se je sestel tudi izvršni odbor sindikata Železarn in razpravljali o pomoči osnovnim organizacijam sindikata pri pripravi javne razprave o osnutku zakona o združenem delu. Na sestanku, 6. maja pa so že analizirali opravljeno delo koordinacijskih odborov v osnovnih organizacijah sindikata, ki delujejo v vseh osnovnih organizacijah sindikata. V osnovnih organizacijah sindikata bodo javno razpravo o osnutku zakona o združenem delu organizirali po posameznih izmenah.

Predvidoma se bo javna razprava v Železarni začela v ponedeljek, 17. maja. Prav bi bilo, da koordinacijski odbori vključijo v čimvečji meri vodstveni kader, kar velja tudi za izdelavo analiz o stanju in samoupravnih organiziranosti v obratih.

JAVNA RAZPRAVA O OSNUTKU ZAKONA O ZDRUŽENEM DELU

Skupščina SFRJ je na svoji zadnji seji dala v javno razpravo, lahko bi rekli — težko pričakovani osnutek zakona o združenem delu.

Osnutek natančneje določa najpomembnejše naloge in usmeritve nadaljnjega razvoja socialističnih samoupravnih odnosov, ki smo jih začrtali z ustavo, na 10. kongresu ZKS in 7. kongresu ZKS. Z njim bomo dograjevali družbeno ekonomsko temelje našega sistema združenega dela, v katerem mora imeti najpomembnejše mesto upravljanje delavcev samih na vseh področjih ustvarjanja in delitve dohodka.

Prav v Železarni smo se v tem obdobju, ko se pripravljamo na novo samoupravno organiziranost, pogosto zatekali po pomoč k predvidenim izhodiščem in rešitvam nastajajočega zakona, ker smo si prizadevali istočasno zadostiti dvema problemoma.

Spoznanje, da so štiri temeljne organizacije in ena delovna skupnost samo prehodna oblika na poti uresničevanja ustave, je prišlo prav v času, ko so se zakonska določila o združenem delu šele oblikovala. Tako stanje nas res ni popolnoma zaustavilo pri iskanju za nas najustreznejših rešitev, čeprav smo želeli njihovo pravilnost preverjati tudi s temeljnimi načeli zakona, kajti praksa sama je imela še preskromne izkušnje in jih še ni v zadostni meri potrjevala.

Po drugi strani pa nam tudi ni bilo vseeno, da bi se samoupravno konstituirali in že na samem začetku ugotavljali, da smo delali napake, ki jih bo spet treba takoj popraviti. Kajti v osnutku je napisano, da morajo organizacije združenega dela svojo organizacijo in vse samoupravne akte uskladiti z določbami zakona v enem letu od njegove uveljavitve. Torej — lahko bi rekli dvakratno delo, ki ni majhno, saj so vse to bistvena vprašanja družbeno ekonomskega položaja delavcev, o katerih odločajo vsi na zborih delavcev. Ker smo z enim samim udarcem hoteli dvakrat zadeti, se nam je zgodilo, da se naše delo in priprave na nove temeljne organizacije podaljšujejo. To ne zadovoljuje niti nas, kritik pa smo deležni tudi od drugih, češ da samoupravni odnosi v Železarni zaostajajo.

Kakorkoli že — izgovarjanj na zakon ne bo moglo več biti, ker je njegov osnutek s temeljitimi in vsestranskimi obrazložitvami pred nami. Takoj pa nam mora biti jasno, da zakon ne prinaša konkretnih rešitev, ampak daje samo smernice in okvire za delo, saj so področja našega delovanja zelo številna in raznolika in bomo morali odnose v njih na osnovi zakona šele oblikovati. Zakon je torej kazipot za naprej, čeprav ga je narekovala tudi praksa sama in je zrasel iz nje.

Odgovornost za kvalitetno izpeljano javno razpravo, ki bo zadosti dolga, da se bomo vanjo vključili vsi in na vseh področjih dela in življenja, nosijo družbenopolitične organizacije in še posebej sindikati. Poudarjeni sta dve osnovni izhodišči in cilja za javno razpravo:

— na temelju opredelitev in rešitev v osnutku zakona morajo vsi organizirani delavci in delovni ljudje analizirati obstoječe samoupravne odnose v temeljnih organizacijah, krajevnih skupnostih in samoupravnih interesnih skupnostih, ugotoviti morebitne napake in slabosti ter si prizadevati odpravljati jih. Tako bodo največ prispevali k nadaljnjemu uveljavljanju samoupravnih odnosov v združenem delu;

— zagotoviti je treba najširšo seznanjenost delavcev z osnutkom zakona o združenem delu, da se bodo lahko zavestno in organizirano izrekli o njem, povedali svoja stališča in tudi pripombe oz. predloge na tiste probleme, ki so morda premalo dorečeni ali se preslabo opirajo na prakso.

Razprave bi morale biti temeljito pripravljene in tako vodene, da bodo razlage osnutka razumljive in dostopne za vsako raven. Pri tem bi morali družbenopolitični delavci, ki ga bodo razlagali, težiti za tem, da bodo osnutek predstavili celovito, hkrati pa posebej poudarili tiste opredelitve, ki so za konkretno samoupravo okolje najbolj zanimive in najbolj pomembne za spreminjanje samoupravnih razmer in odnosov.

Železarna Jesenice se sicer vključuje v občinsko organizacijo javne razprave, ki se bo pričela v drugi polovici maja. Kljub temu pa je naša dolžnost, da še pred tem delavce seznanjamo z najpomembnejšimi novostmi osnutka zakona še posebej, ker je naše glasilo Železar najprimernejše komunikacijsko sredstvo za izmenjavo mnenj in predlogov, ki se bodo v posameznih obratih ali samoupravnih delovnih skupinah izoblikovali, pa bi bilo prav, da se z njimi seznanimo vsi železarji.

V ta namen odpiramo posebno rubriko, v kateri bodo strokovnjaki poskušali na poljuden način razlagati posamezna poglavja ali določbe osnutka zakona. K sodelovanju pa pozivamo tudi vse tiste, ki imajo kakršnekoli pripombe oz. sugestije, ki bi zanimale tudi ostale delavce.

V okviru Slovenije pa bo v Železarni Jesenice republiški odbor sindikata kovinskih delavcev pripravil tudi problemsko razpravo na temo: organiziranost v temeljni organizaciji in vloga samoupravnih delovnih skupin. Vsekakor naša železarna ni bila slučajno izbrana kot mesto, kjer bomo izmenjali izkušnje o delovanju samoupravnih delovnih skupin in jih povezovali s predlaganimi rešitvami v osnutku zakona o združenem delu, saj so se rodile in zrasle na naših tleh. Zato bi morali k tej razpravi še toliko več prispevati in se nanjo temeljito pripraviti.

Javna razprava o osnutku bo najprimernejši čas in način, da vsak in vsi skupaj kritično ocenimo izhodišča za našo novo samoupravno organiziranost s tem, ko jih bomo primerjali z opredelitvami in rešitvami v zakonu. To pa naj bo tudi spodbuda, da začeto akcijo v najkrajšem času dokončamo.

Albina Tušar

DOPOLNITEV IN POPRAVEK

V prvomajski številki Železarja smo objavili sestavek z naslovom Razdelitev gradbenih posojil za leto 1976 v katerem je prišlo do nekaterih napak, ki jih s tem popravljamo, razen tega pa nekaj stvari dopolnjujemo:

POPRAVEK:	Zaprošeno	Odobreno
114. Zaletel Janez	120.000	30.000
115. Zupanc Anton	30.000	30.000

DOPOLNITEV:
Odbor za DŽP je na seji 14. aprila soglašal, da se odobri Janezu Zaletelu kredit do limita za rušenje, to je 60.000 din.

POPRAVEK:	Zaprošeno	Odobreno
33. Janša Franc	22378 SV VK II	10.000 10.000

SVET JE ŠE PRAVI ČAS SPOZNAL VAROVANJE OKOLJA ZA BISTVENO SESTAVINO SVOJEGA RAZVOJA

(Nadaljevanje s 1. strani)

Skupščina republike Slovenije je skladno z ustavo sprejela aprila leta 1975 zakon o varstvu zraka, ki v svojem III. poglavju predpisuje ustanavljanje samoupravnih interesnih skupnosti. Inicijativni odbor za ustanovitev SIS za varstvo zraka predlaga, da na Gorenjskem ustanovimo skupno interesno skupnost za vse gorenjske občine, ki naj bi imela sedež v Kranju. Odbor meni, da je Gorenjska naravno tako zaključen prostor, da ni mogoče vprašanje varovanja zraka uokvirjati v občinske meje.

Ne moti nas, da je stopnja onesnaženosti po gorenjskih občinah ta čas različna. Ne sme nas tudi motiti to, da so le delovni ljudje občine Jesenice in Kranja glede na stopnjo

onesnaženosti po zakonu dolžni ustanoviti skupnost za varstvo zraka. Nasprotno, pričakujemo lahko uspešnejše delovanje skupnosti, v kateri so združene občine z različno stopnjo onesnaženosti. V taki skupnosti bodo imeli enakopraven glas tisti, ki onesnažujejo in tisti, ki so zaradi tega prizadeti. Prizadeti pa smo vsi, zato bo solidarnost na tem področju združevanja dela še posebej razumljiva.

Inicijativni odbor računa, da so prebivalci in delovni ljudje dovolj in živo seznanjeni z vprašanji varovanja okolja in zraka, zato pričakuje, da bo javna razprava podprla predlog sporazuma o ustanovitvi SIS za varstvo zraka na Gorenjskem, ki ga v nadaljevanju objavljamo. N. M.

PREDLOG SAMOUPRAVNEGA SPORAZUMA

Na podlagi pravic, dolžnosti in obveznosti, ki izhajajo iz določil 20. do 27. člena zakona o varstvu zraka (Uradni list SRS, št. 13-594/75) sklepno podpisniki tega sporazuma naslednji

SAMOUPRAVNI SPORAZUM
o ustanovitvi samoupravnih
interesne skupnosti za varstvo
zraka občin Jesenice, Kranj,
Škofja Loka, Radovljica
in Trzin

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen
Z namenom, da se zagotovi varstvo zraka pred onesnaženjem in sanacija območij, na katerih je zrak prekomerno onesnažen, ustanovijo podpisniki tega sporazuma samoupravno interesno skupnost za varstvo zraka občin Jesenice, Kranj, Radovljica, Škofja Loka in Trzin (v nadaljnjem besedilu: skupnost za varstvo zraka).

2. člen
Skupnost za varstvo zraka opravlja naloge v okviru pristojnosti, ki jih določa zakon o varstvu zraka, ta sporazum, statut in drugi samoupravni akti, ki jih sprejmejo podpisniki tega sporazuma in zveza skupnosti za varstvo zraka.

Naloge skupnosti za varstvo zraka so zlasti:

- organizira in usmerja varstvo zraka pred onesnaženjem;
- sodeluje pri prostorskem in urbanističnem planiranju;
- pripravlja predloge in ukrepe za varstvo zraka pred onesnaženjem in sanacijske programe za območja, na katerih je zrak onesnažen nad dovoljeno, vendar pod kritično mejo (III. območje) ter za območje, na katerih je zrak onesnažen nad kritično mejo (IV. območje);
- daje mnenja v zvezi z gradnjo ali rekonstrukcijo objektov, ki lahko onesnažujejo zrak;
- sprejema samoupravne sporazume o plačevanju prispevka zaradi onesnaževanja zraka;
- zbira sredstva iz prispevka zaradi onesnaževanja zraka in gospodari s temi sredstvi;
- spodbuja občane, društva, temeljne organizacije združenega dela in druge organizacije za učinkovitejšo varstvo zraka pred onesnaževanjem, jih seznaja s strokovnimi publikacijami, predavanji, ogledi in podobnim o škodljivih posledicah onesnaženega zraka;
- skrbi za uresničevanje drugih ciljev zakona o varstvu zraka in na njegovi podlagi sprejetih predpisov;
- sodeluje pri reševanju sporov v zvezi z onesnaževanjem zraka.

3. člen

Člani skupnosti za varstvo zraka urejajo medsebojne pravice, obveznosti in odgovornosti s tem sporazumom, s statutom in drugimi samoupravnimi akti.

S statutom skupnosti za varstvo zraka bodo opredeljena zlasti naslednja vprašanja:

- organizacija skupnosti,
- način poslovanja, notranja razmerja in vprašanja dela zlasti glede nadzora in odgovornosti,
- način volitve delegatov in organov upravljanja,
- število delegatov v skupščini, ki jih delegirajo posamezni člani skupnosti,
- način sprejemanja sklepov,
- organizacija, naloge in način dela ter financiranje strokovne službe.

4. člen

Skupnost za varstvo zraka je pravna oseba s pravicami, obvez-

nostmi in odgovornostmi, ki jih ima po ustavi, zakonu o varstvu zraka, s tem sporazumom in statutom.

Skupnost za varstvo zraka zastopa predsednik skupščine skupnosti.

II. ORGANI SKUPNOSTI

5. člen

Organi skupnosti za varstvo zraka so:

- skupščina,
- izvršilni odbor,
- samoupravno razsodišče,
- odbori za določena vprašanja s področja varstva zraka.

6. člen

Skupščina skupnosti je njen najvišji samoupravni organ. Skupščina skupnosti šteje 45 delegatov, ki jih delegirajo podpisniki tega sporazuma.

Skupščina izvoli izmed delegatov predsednika in podpredsednika.

7. člen

Naloge skupščine so navedene v 10. členu statuta skupnosti.

8. člen

Isprilni odbor šteje 9 članov. Predsednika, podpredsednika ter člane izvršilnega odbora voli skupščina skupnosti. Izvršilni odbor je odgovoren za svoje delo skupščini, ki ga izvoli in drugim pristojnim organom.

9. člen

Naloge izvršilnega odbora skupščine so navedene v 19. členu statuta skupnosti.

10. člen

Za reševanje določenih vprašanj s področja varstva zraka lahko

SEJA SKUPŠČINE ...

(Nadaljevanje s 1. strani)

— zmanjšanje izostajanja z dela zaradi bolezni in poškodb.

Med ukrepi, ki jih posebna komisija predlaga za zmanjšanje odliva izven Gorenjske, so tudi ti ukrepi:

- vsem zdravnikom na Gorenjskem je treba poslati natančna navodila, katere bolnike sprejemajo gorenjske bolnice in katere ne;
- zavarovavec, ki zahteva pregled ali hospitalizacijo izven regije za tiste posege in postopke, ki so dovolj razviti v regiji, naj se s podpisom obveže, da bo kril večje stroške, ki bi morda nastali zaradi zdravljenja izven regije;
- v sprejemnih ambulantah bolnišnic v regiji naj se uvede tak način dela in diagnostični postopki (rentgen, laboratorij), da se lahko tudi v nočnem času in v nedeljah ter praznikih omogoči diagnostična obdelava pacientov v urgentnem primeru, kljub temu, da ni potreben sprejem oziroma ni prostora;
- izdelati je treba seznam in opis diagnostičnih postopkov in posegov, ki se lahko opravijo ambulantno;
- potrebno je zagotoviti povezo med ambulantnim zdravnikom in zdravnikom, ki zdravi pacienta v bolnišnici.

Nesmotno uporabo zdravil bi zmanjšali med drugim tudi z naslednjimi ukrepi:

- strokovni kolegiji zdravstvenih ustanov bodo obravnavali zdravnike, ki odstopajo pri predpisovanju zdravil;
- vplivati je treba na študij na medicinski fakulteti, da se bodo študentje seznanili s problematiko predpisovanja zdravil;
- razvijati je treba osnovno zdravstveno dejavnost, da bo sposobna čimprej postaviti pravo diagnozo ter bolezen vzročno zdraviti;
- zavarovanci pa bodo morali prepustiti zdravnikom, da bodo odločali o njihovem zdravljenju na podlagi pregleda in ocene izvidov.

skupščina skupnosti za varstvo zraka imenuje izmed delegatov skupščine in drugih strokovnjakov posebne odbore.

III. FINANCIRANJE SKUPNOSTI

11. člen

Sredstva za redno poslovanje skupnosti za varstvo zraka se zagotavljajo iz prispevka zaradi onesnaževanja zraka (30. člen zakona o varstvu zraka, Uradni list SRS, številka 13/75) in iz drugih prispevkov članov skupnosti.

Višina prispevka zaradi onesnaževanja zraka se določi na podlagi določb 30. člena zakona o varstvu zraka in strokovno metodoloških navodil republiškega sekretarja za urbanizem, s samoupravnim sporazumom, ki ga sklenejo člani skupnosti za varstvo zraka in lastniki virov onesnaževanja zraka.

12. člen

Sredstva iz prispevka zaradi onesnaževanja zraka lahko uporablja skupnost le za namene, ki jih določijo 32. člen zakona o varstvu zraka.

Sredstva iz prispevka zaradi onesnaževanja zraka se lahko koristijo na podlagi sprejetega programa in potrjenega finančnega načrta skupnosti za varstvo zraka.

Program in finančni načrt sprejme in potrjuje skupščina skupnosti za varstvo zraka.

IV. STROKOVNO ADMINISTRATIVNA IN FINANČNA SLUŽBA SKUPNOSTI

13. člen

Strokovno administrativne naloge opravlja tajnik skupnosti, ki ga imenuje in razrešuje skupščina skupnosti.

14. člen

Splošne administrativne in finančne naloge po posebnih predpisih opravlja strokovna služba, ki jih poveri v izvajanje s posebno pogodbo.

15. člen

Samoupravni sporazum o ustanovitvi skupnosti je sprejet, ko ga potrdijo izvršni sveti skupščin občin Jesenice, Kranj, Škofja Loka, Radovljica in Trzin.

16. člen

Da je izpolnjen pogoj iz prvega odstavka prejšnjega člena tega sporazuma, ugotovi iniciativni odbor za ustanovitev skupnosti za varstvo zraka s svojim sklepom, katerega besedilo se vnese v izvršni sporazum in ga podpisuje predsednik iniciativnega odbora.

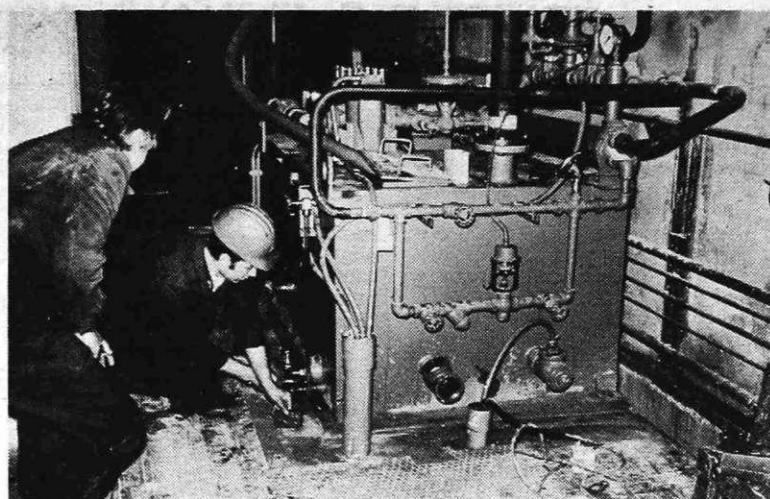
17. člen

Ta sporazum se lahko spremeni, oziroma dopolni po postopku, ki velja za njegovo sprejetje oziroma sklenitev.

Inicijativni odbor za ustanovitev samoupravne interesne skupnosti za varstvo zraka

PREDSEDNIK

Peter Belhar, dipl. vet., l. r.

Testiranje sistema za mazanje glavnih motorjev Sendzimir ogrođa

SAMOUPRAVNI SPORAZUM ...

(Nadaljevanje s 1. strani)

pojave in vzroke nezadovoljstva ... itn. V predlogu je bilo zapisano: »1. Obravnava vsak pojav nezadovoljstva ... itn.«

Člen 12

V tem členu se črta besedilo: »... in tehnično...«, tako da člen v začetku glasi: »Splošna varnostna služba je organizirana za fizično varovanje...«

Člen 14

Besedilo prvega odstavka tega člena se spremeni tako, da glasi: »Delavci splošne varnostne službe so za opravljanje nekaterih nalog tudi občasno oboroženi, zato morajo ... itn.«, kar »delne oborožitve«, kot je bilo zapisano v predlogu dejansko ni.

Člen 16

Točka 7 se spremeni, tako da glasi: »7. sodeluje pri odkrivanju vzrokov strojelomov ... itn.«, ker splošna varnostna služba ni usposobljena, da bi odkrivala vzroke strojelomov, kot je pisalo v predlogu.

Člen 17

V drugem odstavku se pred besedo »zastupitev« vpiše še beseda »zaduseitev«.

Člen 19

Dopišeta se dve novi točki: »5. skrbi za zadostno količino zaščitnih in gasilskih sredstev za obrate železarne,

6. izvaja požarnovarnostne obhode in nadzira uporabnost gasilskih in reševalnih naprav v železarni.« Izza člena 19 se vpiše novo podpoglavje in naslednji členi: »Služba za varstvo pri delu«

Člen 20

Služba za varstvo pri delu je organizirana kot posebna strokovna služba, v kateri strokovni delavci usmerjajo in izvajajo ter nadzirajo izvajanje predpisanih varnostnih ukrepov za varovanje življenj in zdravja delavcev.

Člen 21

Pri opravljanju strokovnih nalog, ki zajemajo sodobne tehnične, zdravstvene, organizacijske, vzgojno-izobraževalne, socialne in pravne ukrepe sodelujejo delavci službe za varstvo pri delu tudi z drugimi strokovnimi službami železarne in temeljnih organizacij, ki so neposredno ali posredno tudi odgovorne za varstvo delavcev pri delu.

ALI SO KANTINE V ŽELEZARNI JAVNI GOSTINSKI LOKAL

Sam naslov tega sestavka se bo mogoče zdel marsikomu nekoliko nenavaden. Zato naj obrazložim problem, katerega vse do danes sam nisem uspel razrešiti.

Zaposlen sem kot vzdrževalec v HVŽ. Ker nekaj oddelkov obratuje tudi ob sobotah in nedeljah, včasih tudi ob praznikih, smo seveda prisotni tudi elektrovzdrževalci. Zaradi premajhnega števila zaposlenih na take dni, kantina v HVŽ ni odprta, zato gremo na malico v kantino martinarne. Do tukaj je vse v redu. Že dalj časa pa opažam ravno v teh dneh nekaj nenavadnega. V kantini martinarne vedno posedajo za mizami ljudje v »civilu«, če se tako izrazim. Jedo, pijejo kavo in razpravlja. Delavci, kateri pridejo na malico, navadno nimajo kam sedeti in jedo stoje. Začel sem razmišljati, kdo so vendar ti ljudje, katerim je na take dni dovoljen vstop in izhod v Železarno ob katerikoli uri. Tako je bilo tudi 26. aprila okrog polnoči na nočni dnini. Za eno mizo so sedeli štirje, za drugo trije. Pili so kavo in se smejali. Eden od njih je namreč glasno pripovedoval, kako ga je tri dni »lomil« v enem od hotelov v Kranjski gori, kjer je zapravil ves mesečni zaslužek. Pri drugi mizi pa so komentirali neko nogometno tekmo. Vzdruže je bilo takšno kot v kakšni kavarni. Ker sem nekajkrat pogledal iz vrste proti omizju, sem

Člen 22
S področja družbene samozaščite ima služba za varstvo pri delu zlasti naslednje naloge:

1. proučuje varnost delovnega okolja in delovnih razmer v železarni, pripravlja predloge za varstvene ukrepe in normative po zakonu o varstvu pri delu ter spremlja njihovo izvajanje in učinkovitost,

2. svetuje in strokovno pomaga pri urejanju varstva pri delu s samoupravnimi splošnimi akti in s programi dela,

3. sestavlja potrebe in programe teoretičnega in praktičnega usposabljanja ter preverjanja znanja delavcev o njihovi usposobljenosti za varno delo ter skrbi za izvajanje tega programa,

4. proučuje in analizira vzroke poškodb in obolenj v zvezi z delom ter predlaga ukrepe za odpravo vzrokov,

5. vodi evidenco in sestavlja poročila o stanju in problemih varstva pri delu po predpisih o varstvu pri delu.

Pri izvajanju teh nalog služba za varstvo pri delu sodeluje z inšpekcijami dela, pooblaščenimi strokovnimi zavodi ter z organi javne varnosti. Člen 20 predloga dobi oznako 23 ostali členi pa se vrstijo od tega števila naprej.

Člen 21, sedaj člen 24

Beseda »nenehno« se zamenja z besedo »stalno«.

Ostalih pripomb delavski sveti temeljnih organizacij in delovne skupnosti niso upoštevali, ker niso bile usklajene z dejanskim stanjem in se ne bi mogle uresničiti, niso bile usklajene z družbenim dogovorom o družbeni samozaščiti občine oziroma ne bi prispevale k zboljšanju vsebine sporazuma. Nekaj pripomb je bilo načelnih in zelo splošnih pa jih delavski sveti sploh niso obravnavali. Naj navedemo nekaj takih pripomb: samoupravni sporazum je pomanjkljiv, zakaj se dovolj, da se v železarni lahko sprehaja kdorkoli, zlasti popoldan in ponoči, varnostna služba bo morala bolj skrbeti za varovanje objektov itn.

Sprejeti samoupravni sporazum o družbeni samozaščiti je opremljen s šifro SA-07-11-04 in bo te dni pripravljen za vložitev v register samoupravnih aktov.

Center za proučevanje
samoupravljanja
in informiranja

bil za hip tudi sam deležen njihove pozornosti. Eden od vesele družbe mi je dejal: »Kaj pa zijaš, govodo?« Slutil sem, da so nekoliko tudi pod vplivom alkohola, zato sem opazko preslišal. Kdo bi se prepiral z njimi. Zanima pa me, če so naše kantine in naša železarna res dostopne vsakomur, tudi tistim, ki niso na delu? Ali so morda kantine odprtega tipa? Če so, zakaj vedo to samo nekateri člani kolektiva. Dvomim pa, da je tako. Zato bi rad vedel, kdo pušča te ljudi v podjetje. Kaj dela obhodna nadzorna služba? Nemalokrat vidim po obratih, kadar ni obratovanja, pohajkovati vse mogoče ljudi. Če že nič drugega, se moramo zavedati, da se prav takšni, ki železarne ne poznajo, lahko kaj hitro onesrečijo. Pod žerjavnimi progami hodijo brez zaščitnih čelad. Saj iz smeri Stara Sava ali pa od vhoda na »bloku« ni mogoče priti v kantino martinarne, ne da bi šel pod žerjavno progo (na plavžih). Res je, da v sami železarni še vedno stanuje nekaj občanov in mogoče zaradi tega ni možna dosledna kontrola vhodov in izhodov iz podjetja. To pa tudi ne more in ne sme biti izgovor, da smo storili vse, kar je bilo v naši moči, da tako sprehanje preprečimo.

Pričakujem odgovor tistih, ki so za to odgovorni v našem kolektivu, ali pa tistih, ki se bodo čutili prizadeti s tem člankom. Janko Fon

ŽELEZARNI SMEDEREVO – SKOPJE

SMEDEREVO

Metalurški kombinat Smederevo se je razvil iz podjetja Sartin, ki je bilo leta 1945 nacionalizirano. Kombinatom se deli na tri dele, in sicer: rudnike, staro železarno in na novo, katero so začeli graditi leta 1963 na povsem novi lokaciji. Stara železarna se je razširjala nenačrtno, prilagajali so program proizvodnje neodvisno od potreb tržišča.

Program proizvodnje stare železarne je obsegal predvsem ogljikova in nizkoogljikova jekla. V stari železarni, ki leži tik ob mestu in ob reki Donavi so še naslednji obrati: jeklarne, v kateri sta dve SM peči in ena električna peč s proizvodno zmogljivostjo 1.000.000 ton SM jekla in 7.000–7.500 ton elektro jekla letno. SM jekla prodajajo železarni Sisak, nekaj pa ga izvozijo tudi na Madžarsko. Elektro jeklo pa uporabljajo v svoji livarni. V stari železarni je še valjarna profilov, valjarna pločevine, pocinkovalnica, kovačnica in kot sem že omenil livarna. Zaradi zastarelosti obratov, kakor tudi zaradi zastarele tehnologije v teh obratih, jih imajo namen postopoma do leta 1980 ustaviti in jih nadomestiti z novimi, modernjšimi, ki jih gradijo nedaleč od Smedereva v vasi Radinu.

Novo železarno gradijo v neposredni bližini mednarodne avtoceste in železniške magistrale Beograd–Niš–Skopje. Z Donavo so jo povezali z osem kilometrov dolgim kanalom. Vodo v kanalu uporabljajo za preskrbovanje obratov z industrijsko vodo, hkrati pa jim služi tudi za transportno povezavo s staro železarno in ostalim svetom. Tik ob kanalu je zgrajeno skladišče osnovnih surovin, katere dovažajo po Donavi z rečnim vlakom. Od nahajališč plina v Banatu do železarne imajo speljan tudi plinovod za zemeljski plin, ki jim služi kot procesni medij, hkrati pa ga uporabljajo pozimi tudi za ogrevanje prostorov in hal.

Novo železarno je kompleksno razdeljena na talilniške obrate, jeklarne, toplo valjarno, hladno valjarno in centralne delavnice, ki so grajene za potrebe remontnega vzdrževanja.

Talilnice dobivajo železovo rudo s področja Kopaonika. Prva raziskovanja in izkoriščanje rude sega že pred drugo svetovno vojno. V letih 1959–1961 pa so bila izvršena večja raziskovanja in odkrita bogata nahajališča rude na področjih Suha Ruda in Suho Radilište. S kombiniranim transportom vodnim in kopnim transportirajo rudo do železarne.

Talilnice imajo v svojem sklopu dva aglomerirna stroja s 75 kvadratnimi metri sinterne površine, kjer izdelujejo bazični aglomerat za potrebe plavža.

Plavž ima koristno prostornino 1.386 kubičnih metrov in zmogljivost 1.500.000 ton grodja letno. V jeklarni imajo mešalce grodja, prvi ima zmogljivost 50 ton, ostala dva pa 85 ton. V sklopu jeklarne sta potem še dve enožilni liniji za kontinuirno vlivanje slabov. Zmogljivost jeklarne pa je 1.650.000 ton jekla letno.

Topla valjarna ima sedaj zgrajeno eno dvoogrodje za predvaljanje in polkontinuirno progo za valjanje tople valjane pločevine, eo 2.240 mm širine. V izgradnji pa je še ena takšna naprava, ki povezano s transporterjem do nove hladne valjarne, ki je v neposredni bližini. Ta linija bo pripravljala toplovaljane trakove izključno samo za hladno valjarno. Z dograditvijo te linije bo končna zmogljivost znašala 1.500.000 ton toplo valjanih travkov letno.

Hladna valjarna v železarni Smederevo sedaj ves vložek uvaža iz SSSR, Bolgarije in Italije. Vložek dovažajo v skladišče z vagoni, po dograditvi vroče valjarne pa bodo toplovaljane trakove dovažali v hladno valjarno s transporterjem. Toplovaljane trakove skladiščijo v ležečem položaju tako, da nalagajo po tri kolobarje enega vrh drugega. Skladiščenje je zato zelo pregledno in dobro izkoriščeno. Ves notranji transport poteka v glavnem z žerjavi, le za povezavo med halami uporabljajo transporterje in vagonce, ki so na talni pogon. V medfaznih skladiščih postavljajo kolobarje na posebne podstavke, ki so zelo funkcionalno grajeni. Na straneh teh podstavkov imajo posode za zbiranje emulzije oziroma olja, da se le-to ne razlija po delovnih talnih površinah.

Imajo regeneracijo in nevtralizacijo kisline proizvodnje lurgi, kjer pridobivajo kot stranski produkt tudi granularni železov oksid, ki pa ga ne prodajajo, ampak ga vračajo v plavž.

Regenerirano kislino HCl vračajo v lužilno linijo, katero imajo samo eno. Linija služi za luženje toplovaljanih travkov maksimalne širine 1.550 mm. Zmogljivost te linije je 250.000 ton letno z možnostjo razširitve do milijon ton. Pred vstopom

v lužilno linijo varijo trakove želno s šivnim varom. Da lahko ves proces izvršijo, uporabljajo princip štirižilne zanke. Sistem luženja je kaskadni s štirimi kadmi kisline in s peto splakovalno kadjo. Izlužene trakove potem valjajo na kvartno rezervnem ogrođu. Toplo valjane trakove lahko valjajo do 1.500 mm širine. Vlek, ki ga uporabljajo pri valjanju, se giblje med šestimi in osmimi tonami, maksimalno 12 ton, ki ga spreminjajo glede na širino in debelino. Zvare, če so kvalitetni, brez težav valjajo. Za hlajenje uporabljajo petodstotno oljno emulzijo, ki jo zamenjajo na vsakih 20.000 ton izvaljanega materiala. Zaradi prevelikega vleka se jim lepijo kolobarji in zato imajo težave pri žarjenju, kakor tudi zaradi slabega odstranjevanja emulzije s travkov.

Za žarjenje izvaljanih travkov imajo 14 zvonastih peči, katere ogrevajo z zemeljskim plinom. Plin dobivajo po speljanem plinovodu iz Vojvodine. Maksimalna teža žarjenja ene peči je 60 ton. Tesnenje imajo izvedeno z gumo. Izplakovanje materiala za potek žarjenja se vrši na tri ure. S prenosnim Orsatovim aparatom kontrolirajo vsebnost kisika. Na temperaturi 400 stopinj Celzija držijo šest ur za izgon emulzije. Po žarjenju pustijo peči na temperaturi 500 stopinj Celzija zaradi varnosti elektromotorja pri hlajenju zvonu. Poraba zaščitnega plina je 13 kubičnih metrov na tono. Pritisk zaščitnega plina v žarilnem zvonu pa je 120 mm H₂O. Za ojačanje materiala po žarjenju imajo kvarto dresirni stroj, katerega imajo opremljenega z razreznimi škarkari, ki neizvaljene konce travku razrežejo v okrog meter dolge plošče, ki jih ročno odstranjujejo.

Po dresiranju kolobarje razrežejo v plošče na prečnih škarkarjih, ki imajo zmogljivost 200.000 ton letno. Adjustiranje opravljajo ročno. Na posebnih podstavkih ročno pregledujejo tudi kvaliteto izvaljanih plošč, katere potem zlagajo v pakete. Pakete nato zaščitijo z odpadnimi pločevinami, ob straneh pa s kotnimi profili. Te pakete potem utrdijo na lesene nosilce, da jih lahko z vilicami prevažajo oziroma nakladajo na kamione ali vagonce.

V železarni Smederevo so v tem letu zašli v težko finančno situacijo. Da bi prebrčili to krizo, imajo izdelan akcijski program, katerega prevzemajo vsi zaposleni. Kolektiv je pred zelo resnimi problemi in težavami, zato vlagajo velike napore, da bi se rešili svojih slabosti. S sprejetjem novih zakonskih predpisov in določb so se znašli v še težjem položaju, kar vpliva tudi na samo delo v obratih oziroma novih TOZD. Zavzemajo se, da bi čimprej odpravili tista ozka grla, ki jim hromijo proizvodnjo, hkrati pa stremijo za tem, da bi razširili asortiment tako v pogledu finalizacije kot v pogledu kvalitete. Nadalje se zavzemajo za večjo ekonomičnost dela, zmanjševanje izvrška, za zmanjševanje potrošnega materiala in tudi za zadrževanje osebnih dohodkov glede na ustvarjeno produktivnost dela. Vsem tem težavam in problemom pa so se pridružile tudi težave s strokovnim kadrom, ki odhaja v druga podjetja.

SKOPJE

Železarna Skopje stoji na vhodu v mestu s strani Kumanova. V letu 1967 se je začela prva faza proizvodnje, dočim bo druga faza končana do 1. 1980 in bo omogočala proizvodnjo 1.000.000 ton surovega jekla. Tega bodo nadalje predelovali v konstrukcijska jekla, kotlovna jekla in v jekla za potrebo ladjedelništva. Nova železarna izkorišča izključno samo surovine s področja SR Makedonije.

Kot surovine za plavže uporabljajo šamozitne rude, katerih velika nahajališča so: Tajmište Đemir, Hisar, manjša ležišča pa še Malkovec, Požaranc, Kadžadžik, Judovo, Koratica in drugi. V novejšem času pa so poleg šamozitnih rud odkrili tudi sideritno šamozitne rude z večjim odstotkom vsebnosti železa, vendar pa ta nahajališča še niso pripravljena za eksploatacijo.

Za potrebe plavžev imajo v Skopju pražilne peči, v katerih desulfatizirajo sideritne rude za utrjevanje optimalnega vsipa za plavže. Poleg tega imajo zgrajeno tudi aglomeracijo, tako da se vsip za plavže sestoji deloma iz pražene rude in deloma iz bazičnega aglomerata. Vsi kombinirajo v treh različnih kombinacijah.

Grodelj vozijo v jeklarne s posebnimi ponvicami, v katerih se predno ga vlijejo v mešalec, ki ima zmogljivost 1.200 ton grodja, poizkušajo odstraniti del silicijev za lažje in hitrejše delo v kisikovih konventorjih. V jeklarni imajo dva kisikova konventorja in eno električno peč, v izgradnji pa je še ena. Ravno tako so v izgradnji objekt in naprave za kontinuirano vlivanje, sovjetske konstrukcije. Kisikova konventorja izdelujeta jeklo izmenično tako, da je

eden vedno v popravilu. V enem konventorju so že izdelali 150 šarž jekla brez popravila. Izdelujejo v glavnem 90-odstotno pomirjeno jeklo. Vlivajo pa vse v kokile z vrha. Zanimivo odstranjujejo žlindro z vrha kokile, in to kar z navadno desko. Proizvodnja jeklarne se giblje okrog 3.400.000 ton LD jekla in 120.000 ton elektro jekla letno.

Jeklo nato predelujejo naprej v valjarni debele pločevine. Del jekla predelajo v polproizvod, to je v slabe, zaradi česar jim primanjkuje vložka za hladno valjarno. V nadaljnjem razvoju pa predvidevajo, da bo valjarna debele pločevine prenehala proizvajati polproizvode, ker bodo slabe lahko izdelali na konti progi v jeklarni. Naprave v valjarni debele pločevine bodo izkoriščali samo za proizvodnjo vložka za hladno valjarno.

Valjarna debele pločevine je zgrajena na 100.000 kvadratnih metrov površine. Centralni del predstavlja univerzalni kvarto valjavsko ogrodje. Valji so širine 3.393 mm, zato lahko valjajo debelo pločevino tudi do 3.000 mm. Brame, ki tehtajo okoli 15 ton, s posebnimi vagoni vozijo iz jeklarne v valjarno debele pločevine, kjer jih v globinskih pečeh segrejejo do predpisane temperature, ki je potrebna za nadaljnjo predelavo jekla.

HLADNA VALJARNA SKOPJE

Hladna valjarna je bila grajena v letih od 1965 do 1968, ki pa je zahtevala določeno rekonstrukcijo glede na njihov proizvodni program in na pomanjkljivosti, ki so se pokazale tekom obratovanja. Celotna rekonstrukcija še ni izvedena, dela nadaljujejo na regeneraciji in na liniji za pocinkano pločevino.

Notranji transport poteka v glavnem z žerjavi. Transport med halami pa poteka s posebnimi vagoni.

Železarna Skopje ima dve lužilni liniji za luženje toplo valjanih travkov. Toplo valjane trakove dobijo nekaj iz svoje vroče valjarne, zaradi veliko večjih kapacitet hladne valjarne pa jih dobijo tudi iz DDR, CSSR, SSSR, Poljske in Japonske. Vse te trakove lužijo na stari lužilni liniji, kjer uporabljajo kot lužilno sredstvo žvepleno kislino in na novi lužilni liniji, kjer uporabljajo kot sredstvo za luženje HCl. Ker se kolobarji bolje lužijo na novi liniji, imajo namen tudi staro lužilno linijo preurediti za uporabo HCl kisline. Pred linijami imajo skladišče toplo valjanih travkov, ki je brez posebnih podstavkov in je zato možnost urejenosti minimalna. Lužilni liniji se med seboj razlikujeta ne

samo po režimu dela, ampak tudi po tehnični izvedbi. Stara linija ima prosto odvijanje kolobarja (v boksu), nova pa ima odvijalnik z zavornim vlekrom in vretenom. Zanka oziroma zaloga travku zaradi varjenja se ustvarja pri stari liniji v jami, v kateri je tudi topla voda s temperaturo 40 do 60 stopinj Celzija, da pregreje trak in tako zmanjšajo padce temperature v kadeh. Pri novi liniji pa imajo vložek z dvožilno zanko zaradi varjenja travkov. Lužilni liniji sta sestavljeni iz štirih kadi dolžine 15 m, v katerih je kislina, v peti kadi pa je voda za splakovanje. Kadi so postavljene v kaskadnem sistemu. Temperatura žveplene kisline je 70 do 98 stopinj Celzija, koncentracija pa se giblje od 5–12 odstotkov. Temperatura HCl pa je od 68 do 82 stopinj Celzija, koncentracija pa se giblje od 12–23 odstotkov. Po splakovanju in sušenju se trak stransko obreže. Ker pa dobijo kolobarje, ki tehtajo 10 ton in več, jim na koncu linij na prečnih škarkarjih odrežejo zvare.

Po luženju trakove valjajo na kvarto reverzirnem ogrođu in na tandem ogrođu. Proizvodni program teh dveh ogrođij so travkovi 0,4 do 2 mm iz nizkoogljiknih jekel, katere uvažajo iz različnih evropskih držav.

Kvarto reverzirnno ogrodje ima premer delovnih valjev 530 mm, premer podpornih valjev 1.450 mm, dolžina valjev je 1.720 mm, maksimalna hitrost valjanja pa je 925 m/min, pritisk pri valjanju pa se giblje običajno med 400–500 tonami. Odvijanje travku poteka iz boksa, zato nastopajo težave pri navijanju po prvem prevleku. Pomanjkljivo je izvedeno tudi uvajanje travku med valje. Za hladilno sredstvo uporabljajo emulzijo z 1,2 odstotka olja. Kabina s komandnim pultom je zelo oddaljena od ogrođja in zato imajo operaterji zelo slab pregled nad vstopno stranjo ogrođja. Zaradi prevelikega zadnjega vleka se jim lepijo kolobarji pri žarjenju.

Tandem proga je namenjena za valjanje toplovaljanih travkov debeline od 2–5 mm na 0,15–2,5 mm. Tu bodo valjali predvsem za potrebe linije za proizvodnjo pocinkane proizvodnje. Ta linija pa je trenutno v poizkusni proizvodnji in zato jim tudi tandem še ne obratuje. Zmogljivost tandem ogrođja 700–8.000.000 ton letno. Proga je opremljena z interfonso povezavo, komanda pa je na izstopni strani v višini stojal.

Po valjanju skladiščijo material pred žarilnico, transport pa opravljajo z vagoni.

Višina žarilnih peči oziroma baz je nekaj metrov pod višino tal. Pri vsakem podstavku je pomožna krmilna omara za starterje vetril podstav-

kov. Ostale krmilne omare s starterji za vetrila so poleg instrumentne sobe v višini tal. V instrumentni sobi so instrumenti za nastavo, merjenje in zapisovanje temperature ter preklonpa plošča, ki služi za povezavo med podstavkom in kontrolnim instrumentom.

Postopek žarjenja imajo naslednji: Na podstavek založe štiri kolobarje, čas izplakovanja traja 1–2 uri. Segrevanje je hitro, brez držanja na temperaturi 300 stopinj Celzija za izgon emulzije. Temperatura žarjenja se giblje od 680 do 710 stopinj Celzija, pač odvisno od kvalitete in teže sarže. Čas izenačevanja se giblje od 8–12 ur in je tudi odvisen od teže sarže. Zvon dvignejo šele po izkopitvi temperature, in sicer, ko ta pade na 500 stopinj Celzija. Uporabljajo zaščitni plin 5-odstotni N₂ in 95-odstotni H₂. V enem delu žarilnice sicer uporabljajo endo plin, ki ga dobe z zgorevanjem propan-butana, odstranjevanjem CO in O₂, ter mešanjem N₂ iz kisikarne, vendar pa morajo ta plin predhodno sušiti.

Po žarjenju material ojačajo na kvarto dresirnem ogrođu ali pa na tandem dresirnem ogrođu. Kvarto dresirno ogrodje ima zmogljivost od 160 do 200.000 ton letno. Dresiranje poteka pri konstantnem pritisku. Ogrodje ima tudi napravo za upogibanje valjev v primeru bombiranosti travkov. Maksimalna stopnja dresiranja je tri odstotke.

Tandem dresirno ogrodje pa je namenjeno za dresiranje travkov za belo pločevino. Maksimalna stopnja dresiranja je osem odstotkov. Pri dresiranju do štiri odstotke ima eno ogrodje dvignjene valje. Imajo tudi oljno prho za oljenje travkov, ki pa jo uporabljajo, če naročnik to izrecno zahteva.

V adjustaži pa imajo tri linije, ena je še v poizkusni proizvodnji, za prečni in dve liniji za vzdolžni razrez. Razrežejo lahko trakove do 1.500 mm širine in debeline od 0,4 do 2 mm. Dolžina razrezanih plošč pa se lahko giblje od 650 do 4.900 mm. Embalaranje se vrši ročno. Pločevino obvijajo z bitumiranim papirjem, robove pa zaščitijo z odpadno pločevino. Nakladanje opravljajo z žerjavi, odpremljajo pa lahko s kamioni ali pa z vagoni.

Nadaljnji razvoj železarne je pri njih sedaj glavna tema razgovora. Osnovne naloge, ki jih imajo pri razvoju, je zaokroženje kapacitet in naprav v tehnološkem smislu, da bi se dosegli večji ekonomski učinki, kajti v tej fazi izgradnje železarne imajo velik razkorak med predelovalnimi in talilniškimi agregati, od česar je seveda odvisno obratovanje hladne valjarne, ki je izključno vezana na vložek od drugod.

Hafner

SMEDEREVO

SKOPJE

Danči napet čaka na politični govor, na prepričevanje z dokazi, kjer je Miran spretnejši. Veseli se, da bo lahko mirno poslušal, kako se bosta dajala, dokler eden ne bo popustil. Slavko je dobro poučen o vojaških stvarih, Miran je močnejši v politiki, povrhu še bistrejši in spretnejši v zaobračanju besed.

»Poživim se na vse politične taktike. V vojni odloča orožje, vojak. Nobene vojne ne dobiš za zeleno mizo,« je precej mirno, a s trdnim prepričanjem začel Slavko.

»Pocakaj, Slavko, da ti bom razložil...«

»Kaj boš razlagal? Besede, čeka-nje. Tega ne bom poslušal. Tudi naši narodnjaki so čekali o domovinski zavesti, izjemno hrabri armadi, o vodstvu, prekaljenem v prvi svetovni vojni. Kje se je izkazalo? Prazne čevkarje!«

»To je bilo gnilo, podkupljeno vodstvo...«

»Politika. Sprevrčanje krivde. Čvek. Tega ne morem poslušati,« je zdražen zaklel Slavko, zamahnil z roko in naglo vstal. Z dolgimi koraki je odšel proti središču mesta.

Nekaj trenutkov so vsi trije zelo potrti. Molčijo. Prvi se je zganil Miran.

»Noče se pogovarjati. Zato pre-mleva, kar se je zgodilo in ne vidi izhoda,« se je užaljen razburjal Miran... Z desnico suva proti Adiju: »Vidva, Adi sta prijatelja. Skojevska naloga — začni ga pre-pričevati. Ko bo pripravljen na razumen pogovor, bom jaz nadalje-val s prepričanjem. Dolej sem po-skušal že trikrat, a se je zataknilo kot danes.«

Adi se je boleče nakremžil. Tako nesrečno in krotko je gledal Mirana, da bi se pravzaprav moral omečiti. Miran pa ni popustil.

»Obljubil sem, Miran, da bom delal v Skoju. Dajte mi lažje naloge in ne bom zatajil. Prepričevanje Slavka naj prevzame kdo drug. Po mojih besedah bo Slavko še bolj prepričan, da ima prav. Bolj bi škodil, kot koristil, če bi mu skušal karkoli pojasnjevati,« se je roče branil Adi.

Miran je odločen in to je Dančiju všeč. Adi res ne bo veliko dosegel, ampak v čvrsti organizaciji moraš nalogo izpolnjevati. Dolgo se že motajo okrog tega, kaj bi napravili. Nič novega ne iztuhajo. Širiti slovensko, narodno zavest, izvalno govoriti slovensko; kjer je moč, organizirati petje; skriti knjige, uničevati nemške napise, smešiti nemški jezik; podpirati vse, kar bo ohranilo slovenski narod. »Nemočni pa so, kadar se pogovarjajo o pištolah, puškah, bombah. Potihoma si oči-tajo, da so zamudili dragoceni tre-nutek. Niso dobili pravočasno na-miga, naj zbirajo orožje, takrat ko je bilo moč. Računali so na upor vojske, da se bodo upirali in bojevali v rodni vojski. Bivši vojaki so puške že oddali. Kdor jo še skriva, tvega življenje. Nepriljubljeni, zbegani od predaje, sramote, so zamudili najbolj dragocen trenutek.«

»Ko bi imeli vsaj pisalni stroj. Lahko bi organizirali tehniko in začeli razmetavati letake. Tudi če raztrosimo le deset lističev, bodo Nemci takoj spoznali, da jim na-sprotuje organizacija. V ljudeh bo poraslo upanje,« je zamišljen raz-

lagal Miran in uprašujoče gledal mlada Skojeva.

»Kaj če bi stroj ukradli iz pisarne,« upraša Adi.

»Misliš, da je to preprosto,« se obregne Miran. »Le kako bi to napravili?«

»Tudi jaz ne vem kako. Ampak če rečem Slavku: 'ukradi pisalni stroj, mi ga potrebujemo', ga bo ukradel!«

Danči se je čudil Adiju, kako mora biti tako trdno prepričan, da bi Slavko, ki noče poslušati pamet-nih svetov, nenadno Nemcem ukra-del pisalni stroj? Adiju se je v glavi majhen zavrtel, je premišljal. Najbrž je pil, od veselja, ker se mu je Anica nasmehnila. Zdaj mu vino buri domišljijo.

»Če verjameš v uspeh, poizkusi. Samo... na tvojo odgovornost. Če Slavko zblebota ali ga zalotijo, Adi, zdržati moraš, da ne izdaš orga-nizacije,« mu je ostro naročil Miran.

Adi je pordel v obraz. Čelo se mu je orosilo. Nesrečen je strmel v Mi-rana, ki je vzel predlog resno, zdaj pa je hotel doseči, da bi Adi nalogo dobro izpeljal. Miran se je poslovil in pustil osupla prijatelja na hodu.

Adi je počasi doumeval težave, ki bi lahko nastale; močno podvržen vplivom, je kazal vse bolj nesre-čen obraz. »Tako je v organizaciji. Nekaj predlagaš, potlej pa ti nalo-žijo, da vtakneš vrat v zanko,« se je togoten razburil.

Danči se je odločil, da obišče mrzlega strica Bartola in ga pre-tiplje, kako je stari demokrat sprejel nove gospodarje. Mimogrede morda še zve, kako je očeta prizadel njegov nenadni odhod od doma. Če komu, potlej je oče bratu Bartolu potožil, kako sramotno, nehvaležno ravna njegov čudaški in trmasti sin.

Bartol se je že vrnil s popoldan-skega sprehoda po gozdu. Zalotil ga je, kako si pripravlja večerjo. Dančija se je močno razveselil. Neprestano se je opravičeval, da si mora skuhati večerjo. Precej spret-no se je vrtel okrog štedilnika. No, saj v tolikih letih samostojnega gospodinjstva se je kuhanja res lahko navadil. Potlej je Dančiju dolgo ponujal večerjo, ki naj bi jo delila. Dančija je silil smeh, ko je videl Bartola, s kako težkim srcem pogleduje umazano posodo, a je le strpel in prisedel v oguljen, usnjen naslanjač, na katerem so vzmeti presunljivo zaškrpale.

»Tudi ti si začel na svoje. Ampak glej, da se ne zapustiš, kot sem se jaz. Počasi začne človeku samstvo presedati, čeprav ima nekatere nedvomne prednosti,« je zastokal Bartol.

»Ni še prepozno, Bartol.«

»Zame prepozno. Posebej v teh časih. Prave družine ne morem več imeti. Ta vlak sem dokončno zamudil. Razumevajočo ženo, ki bi imela toliko srca, da bi razumela sitnega, zakrknjenega samca bi težko dobil. No, pa saj ne bo treba dolgo. Tebe pa svarim.«

»Ni treba. Slejkoprej bom moral v vojsko. Če jo preživim, bom dovolj star za ženitev. Glavno, da sem se rešil starega.«

Bartol se je živčno presedel. Šele zdaj je kazal svojo resnično podobo. Nemiren, pripravljen na pogovor, ko ni znal nehati.

»Ne rečem, da je tvoj oče brez napak. Kdo od nas pa je. Ampak po mojem — prosim, nikar mi iskreno-

sti ne zameri — po mojem je bilo le prehudo, kar si napravil. Tako si ga prizadel. Dolgo ga poznam, veliko-krat sva se sporekla, si nasproti-vala, ampak tako potrtega ne pomnim.«

»Njegovega prilagajanja mi je dovolj. Domovino je odpisal prej od podkupljivih generalov. In tega se ni niti posebno sramoval.«

Bartol, ki je komaj srkal pijačo, je stopil po steklenico z žganjem, v ka-terega je namočil grenke rastline. Steklenico in kozarca je prinašal s čudno zadrego. Natočil je, silil Dančija, da je moral v prvo spiti do dna. Kar je bilo čudno, tudi Bartol je izpil grenčico.

Danči ni mogel razumeti nenadne zadrege. Bartolov podolžni, gubasti obraz, prepreden z drobnimi, tanki-mi žilicami, ki so bile videti tako izrazite, kot bi bile prilepljene na kožo, je trpel od zadrege. Žulil je slonokoščeni ustnik, iz katerega je zmerom kadil. Potlej si je stiskal, dolge, tanke prste. Hripavi glas mu je drhtel v razburjenju.

»S tvojim očetom nisva le brata ampak tudi dobra prijatelja, tebe imam rad, pa bom povedal, čeprav me boš najbrž obsojal. Tudi jaz, Danči, sem slutil, da Jugoslavija v tej vojni ne more zmagati.«

»Ne gre za zmago,« je togoten bruhal Danči. Motorizirane divi-zije, ki jih je gledal, so tudi njegovo prvotno navdušenje za boj, močno načele. »Ampak branili bi se lahko, načeli nemško armado. Kaj se bo zgodilo, če bosta vse države z Nemci izgubljale vojne v nekaj dneh? Saj nismo v srednjem veku, kjer bi se na polju zbrali vojski in se sabljali, dokler ne bi ena od njih prestrašena ali preutrujena popustila. Prva sve-tovna vojna je trajala štiri leta. Na goriški fronti, ob Soči, so se za ozemlje, ki ni bilo dosti večje od občine — bojevali skoraj tri leta. Mi pa smo po kratkih udorih takoj pod-pisali predajo. Morebiti ste se vi starejši s tem sprijaznili, ampak — mi mladi, tega ne moremo sprejeti! Vi ste svojo mladost preživljali v novi državi, Jugoslaviji. Naj jo mi pod Nemci? Naše otroke naj že na silo ponemčijo?«

Bartol je bil videti hudo nesrečen. Spet je silil Dančija naj pije. Hlastno je kadil; na trenutke mu je obraz živočadno zadregel, kot bi ga oplazil hrč. Izogibal se je očitajoče-mu pogledu mladega občudovalca. Z glasom, ki je bil tako čuden, pobit, je žalosten uprašal:

»Nisi mogel slutiti, kako si me pri-zadel. Vem, nisi nalašč. Pozabil si, da sem pribežal iz goriškega. Mla-dost sem preživljal v vojni, pod Ita-lijani. Pred njimi sem zbežal.«

»Pod Nemce,« je divji planil Danči in se bojevito naježil. »Kaj si prebral?«

»Nič,« je zastokal Bartol. »Mislim sem že — to je moja rešitev. Umaknil sem se k matičnemu narodu, kjer bom lahko živel in umrl kot Slo-venec. Pa niti tega ne bom dočakal. Moj priimek bo popačen, na grobnem kamnu bo izpisano popa-čeno, nemško ime. To sem doživel. In kaj morem? To je včasih usoda majhnih narodov. Velji jih podjar-mijo, vsrkajo vase. Tako so v zgo-dovini izginili številni narodi. Na tej zemlji so bili Iliri, Kelti, gospodovali so Rimljani, prišli smo Slovenci...«

»In se doslej obdržali! Najedali so nas ob skrajnih mejah, ampak naše jedro je ostajalo. Poskušali so tudi v mestih, a smo se ohranili. Zakaj bi morali obupavati?«

Bartolu so se oči zasolile. Boleče, brez sramu je jokal. Z velikim rob-cem si je brisal solze, ki so vrele iz oči. Toplo je pogledal Dančija!

»Kako rad bi imel tvojo vero. Kako rad. Ampak očeta moraš razumeti.«

(se nadaljuje)

Sicer je o podobnem slišal in vedel že poprej, kajti že dolgo ni delil ljudi na dobre in slabe narodnosti, temveč na dobre in slabe znotraj vsake skupnosti.

— Kaj meniš, je Prus, Bavarec...? je pomisleke končal z vprašanjem.

— Mar je to pomembno? Menda je Avstrijec, je nedoločno, vendar tako, da sta razumela oba, odgovoril Bernard.

Oživil se je nov dan. Kdo ve, kaj bo prinesel? Posebno Alešu, ki je med novimi dogodki pomenil »vroče železo«.

Prav zato se je Aleš še vedno največ ukvarjal s Filipom, z Golobom in Martinom... Spor, zavist, napetost in nekakšno tekmovanje med Golobom in Filipom, ki ga je čutil vseskozi kakor nevidno oviro in nevarno skalo, ki se lahko zdaj zdaj sproži na vse, mu je vzbujalo vrsto novih misli, zapletov in neodkritih dejanj. A zdaj, ko sta bila v zaporu ujeta, ta nasprotja morajo nujno izginiti. Vsak njun korak je bil vendar podpisan z življenji, zato vse drugo izginja, se umirja, postaja majhno in komaj omembe vredno. Vendar ga je tudi zdaj to strašilo in poganjalo v negotovosti. Morda se bo šele tu, ob koncu poti, v največjih stiskah, ki lahko doletijo človeka, pokazalo, kaj je, kdo in kakšen je? Zavedal pa se je, da iz njega ne bodo stisnili ničesar, najmanj pa kakega podpisa. Tudi Bernard gre isto pot! Kaj si le mislijo, da bi jih celo klical? Tudi če bi ga hranili s samimi cekini, se ubijajo zastoni!

Čas je tekel in obersturmführer je pričakoval, da bo Aleš morda le potrkal in se vdal. A čakanje se mu je vse preveč zavleklo. Potem so se vrata spet odprla, med podboji pa je trdo obstal policist Willi in ga odsekano poklical:

— Aleš Kralj! Marš!

Spet tako, kakor znajo, je obšlo Aleša, ki je počasi vstal in pogledal Bernarda. Ta ga je spodbujal z očmi. Odgugal se je proti vratom. Slutil je, kaj ga čaka po tem molku.

Obersturmführer Werner je že z obrazom kazal svojo voljo. Nikjer več prijazne poteze. Stal je takoj za vrati, ob mizi pa sta se pretegovala še dva visoka gestapovska oficirja in se vedla, kot bi bila le gledalca. Obersturmführer je Aleša pogledal in na kratko ter z glasom, ki ni obetal nič dobrega, vprašal:

— Boš povedal kaj novega?

Aleš se ni hotel pogovarjati v tem tonu, zato je samo odkimal. Obersturmführer je stisnil skozi zobe:

IVAN JAN

49 MRTVI NE LAŽEJO

— Tja! in pri tem z roko odsekano pokazal na steno. Policista sta ga z vajenimi rokami pripela in privezala kakor prvič. Le s palcem se je dotikal poda. Ko sta ga obešala, je čutil njune močne šape, da se je nehote vprašal, kaj sta mogla biti pred vojno.

Obersturmführer se je s počasnimi, na videz mirmimi, vendar pa z zategnjenimi koraki približal obešencu in siknil utrujeno, a vendar grozeče:

— Kaj znata naša fanta, veš! Premisli, in konec bo vsega!

V sobi je zavladala tišina in nekaj časa se tudi premaknil ni nihče. Sekunde so tekale, v zraku pa je bilo čutili prepletanje različnih volj, ciljev in nagibov. Aleš je tiho čakal, z očmi uprtimi v noge mize, za katero sta sedela gestapovska oficirja. Videl je tudi njune škornje. Te zoprne, gladke usnjene cevi! Vedel je, da bo z molkom ujezil zaslisevalce, čeravno je lahko pričakoval, da se bo potem začelo. Zato je molčal in bolščal pod mizo.

Zdaj so se škornji premaknili. Mir je bil porušen, obersturmführer pa je odsekal:

— Tako, štel bom do deset. Če ne bo nič, ga prepuščam vama. Pri tem je rahlo pokimal rabljema in začel šteti. Toda ni štel hitro, kot bi se mu nič ne mudilo. Vsekakor je dal Alešu dovolj časa za premislek.

— ... šest ... sedem ...

Obersturmführerjev glas je bil počasnejši. Kot bi se bal, da Aleš ne bo rekel nobene. Obešenec je molčal.

... osem ... je zategnil Werner.

Aleš nič! Noge v škornjih so se spet premaknile in eden izmed tistih, ki jih je nosil, je celo vstal. Kurt pa je prijel bič in ga stisnil, da so mu na hrbtini strani roke izstopile debele žile.

— Devet, je trgal tišino obersturmführerjev glas. Vsi so čakali, kdaj bo izrekel še zadnje število, ki je bilo meja.

Obersturmführer je vlek. Čutil se je premagan, ogoljufan.

Potem pa je moral reči še »deset!«

Kurt in Willi sta se že bala, da bo tik pred koncem obešenec morda le spregovoril. Vsakdo ni bil tako trden, kot tale tu. Njuni vajeni in močni roki sta se začeli enakomerno dvigati in padati. Z biči sta mojstrsko tokla po razbolelih mestih, zato je bilo Alešu huje kakor prvič. Vendar pa so bolečine postajale spet tope, da ni več stokal glasno. Kurt, ki je bil videti slabši kot Willi, ni nehal tolči. Bil je bolj žilav, medtem ko je drugi kmalu slekel bluzo. Potem sta spet udarjala tako dolgo, da je Alešu zlezla glava med ramena. Werner je mahnil z roko in biča sta nehala žvižgati. Spet je stopil k obešencu, in zamolklo vprašal:

— In zdaj? Bo šlo kaj kaže?

Sicer je mislil, da ga Aleš ni dobro slišal, vendar ni ostal brez od-govora. Zaprepadeno, vsaj sprva, dokler se ni spet ukrotil, je po-slušal obešenec glas, ki mu je s stisnjenim glom zabrusil:

— Brez potrebe vsi napor in spletke. Dobro veste, kdo sem. In jaz dobro vem, kdo ste vi. Zato vam zadnjič povem: Komunist sem!

In če bi bil še zunaj, bi delal natanko to, kar sem. Le napakam bi se ogibal.

JANEZ BROJAN, st.

4

IZ ALPINISTOVE BELEŽNICE

Hitro smo zaspali. Ob dveh ponoči prične deževati. Lilo je na vso moč in ker je šotor stal v mali dolinici je voda pritekala vanj, da smo ga morali zapustiti in se zateči pod lopo, kjer je bilo suho. Pomislili smo na ostale na platoju, posebno na ranjenega Tomazina.

19. avgusta: Ob šesti uri dež poneha in se zvedri: dogovori-mo se kdo bo šel na plato in kdo ostane v grapi. Odločili smo se da gredo v steno Klančnik, Praček, Koblar in Ravhekar. Jaz grem do konca grape in v nasprotno steno, da bom imel teren po katerem bodo spuščali pregleden, da jim bom lahko sporočal kje naj spuščajo.

Ob šesti in petnajst minut odidemo proti grapi. Četverica vstopi v isti smeri, kot smo se sinoči spuščali, sam pa sem se umaknil kakih dvajset metrov visoko v nasprotno steno, kjer sem bil varen pred padajočim kamenjem. Ob osmi uri pričnejo z reševanjem. Preje mi sporočijo, da bodo najprej spustili mrtva tovariša enega za drugim. Jaz pa naj jih odvežem, da potegnemo vrvi zopet navzgor. Zvezali so dve vrvi skupaj, da je bila pri-bližna dolžina osemdeset do petinosemdeset metrov. Najprej so spustili Kovača nato pa Vodiška. Vrvi sta bili za štiri metre pre-kratki in sem ju moral v zraku naslonjena na koleno odvezati in ju prenesti v grapo na pesek. Kamenje se je neusmiljeno vsipalo iz platoja v grapo med spuščanjem. Najmanjša neprevidnost bi

me lahko stala glavo. Pri pogledu na Vodiškov grozni izraz obraza, me je kar mrzlo spretelo po životu. Reševati smo morali brez vrče, ker nismo imeli nobene vrvi ali kaj podobnega.

Ob dvanajsti uri pričnemo z reševanjem Tomazina. Miha se je navezal s ponesrečencem na drugo, na dvojno vrvi, nakar so ga pričeli spuščati navzdol. Pod steno zaslišimo pesem Vigred se povrne in sklaško himno, ki so jo peli naši fantje, ki čakajo da priskočijo na pomoč. Čez čas zaslišim še neko klesanje po skali. Marjon je klesal križe ponesrečenima in ni niti slutil, da ga je klesal tudi sebi. Strašno počasi poteka reševanje, ura je tri po-poldne, ko doseže Miha s Tonetom poslednji previs. Tričrt na štiri doseže Miha poličko, kjer sem prej jaz odvezoval mrtva plezalca. Hitro mu priskočimo na pomoč, da smo položili Toneta na pesek v grapi. Zbijemo dva klina, enega na levi strani, drugega na koncu snega v kotu grape v mali luknji, ki nam bosta služila pri nadaljnjem spuščanju po grapi. Grapa ima namreč še tri precej nerodne skoke, tri do štiri metre visoke.

Hitro je bil iz stene tudi Gandi, po grapi pa sta prišla še Torkar in Ravnik. Med tem smo navezali reševalni drog na vrvi in vrvi vpeli v kline. Gandi in Miha se takoj odpravita s Tone-tom naprej. Gresta preko snežne zaplate, dolge kakih deset metrov, dobra dva metra široke in dva metra debele, ki je bila za nas tako usodna. Ker je bil sneg strm in trd, smo hodili raje pod njim. Prvi skok, ki je bil od snega pomaknjen kake dva in pol metra, je bil najtežji. Mi trije varujemo v koncu grape pri klinu, v desni pred snegom pa nam pomagata še Torkar in Rav-nik. Ko sta bila reševalca s Tonetom pod skokom, sem šel še jaz do klina, da sem imel vse tri pred očmi. Marjono sem dal kladi-vo, da naj s Talarjem izbija klina v kotu grape, mi pa bomo med tem spravili trojko še prek zadnjega skoka, nato pa še mrtva planinca.

Reševalci iz platoja počasi sestopajo v grapo. Ko sem prišel do desnega klina sem dal rezervni karabiner kake pol metra pod gornjega na vrvi. Tako sta tekla ob vrvi skozenj in je bilo na ta način tolikšno trenje, da sem lahko sam spuščal vrvi. Ravniku in Torkarju svetujem naj stopita stran od snega k steni, da ju ne zadene kak kamen, ki bi priletel od zgoraj. Toneta spremljeval-ca spustita prek zadnjega praga in položita na pesek, takoj so bili pri njem najbližji. Razdalja med nami in njimi je bila kakih petindvajset metrov.

Andrej mi pravi naj popustim vrvi in stopim v sredino grape. Ravnik stoji ob snegu, Torkar pa poleg njega. Naenkrat po zraku zabuč in za pest debel kamen leti po zraku, pade na sneg na mestu, kjer je bil natanjši. V trenutku se je sneg prelomil na tri dele. Približno tri kubične metre vsak kos. Enega, druga dva odrineta, da se prevali proti nam. Takoj sem vedel kaj bo, če zamudim le trenutke. Bliskovito se poženem h klinu, zgrabim vrvi kake pol metra pod klinom. Mi bo uspelo ali ne, da prestrežem oba planinca in rešim. Oba naenkrat mi priletita na roke, sneg pa vse tri z vso silo vržem ob steno. Ker se je z desne strani grapa zožila in je pri nas širša, je sneg odrinilo proti nam in nas pritisnilo k steni. Mislim, da mi bo strlo vse kosti. Visel sem le v rokah in oba tovariša na njih, zvilo mi je levo nogo in močno prebilo levo roko na komolcu. Tu se je kos snega prelomil, oba dela pa sta se v ozki grapi zagodila. Tudi drugi kos se je dvignil, da zgripi po grapi. Gorje, če zgripi še ta kos za prvim, bo pokopal vseh trinajst, ki smo v nji. Kos se dvigne skoraj navpično, trenutek obstane in se zopet sesede nazaj. Od prvega kosa je zletel manjši kos po grapi in zadel Andreja v že-lodec s tako silo, da se je onesvestil.

Toda groza, Marjona in Talarja ni nikjer. Sliši se le Talar-jev obupni glas »pomagajte, pomagajte.«

(se nadaljuje)

AKTUALNOSTI Z JESENIŠKE OBČINE

LANI JE BIL MED TISTIMI, KI SO MENJALI ZAPOSLOSTEV NAJVEČ KVALIFICIRANIH DELAVCEV

Jeseniška občina je že več let slovela kot ena tistih, v kateri delavci največ menjajo zaposlitev ali fluktuirajo, kakor običajno pravimo. Vendar se je menjavanje zaposlitve začelo zadnja leta umirjati in železarna ter druge organizacije združenega dela v jeseniški občini ne odstopajo več tako kot nekdanj, niti na Gorenjskem niti v Sloveniji. Lani je zapustilo delovna mesta v delovnih organizacijah jeseniške občine 1.316 delavcev. Med njimi pa je bilo le 299 žensk ali 17 odstotkov.

Ta podatek pove, da žene enkrat manj menjajo zaposlitev kot moški, ali drugače rečeno, da so enkrat bolj stalne na delovnih mestih. Med tistimi, ki so zapustili delovna mesta v delovnih organizacijah, kjer so bili zaposleni, je bilo 163 nekvalificiranih delavcev, 478 polkvalificiranih, 547 kvalificiranih, 84 takšnih, ki so imeli srednjo šolo, 22 višjo in 22 visoko.

Preseneča podatek, da je bilo med delavci, ki so menjali zaposlitev tako veliko kvalificiranih, se pravi tistih, za katere je računati, da so lahko našli ugodne možnosti v delovnih organizacijah in da bi lahko videli svojo prosperiteto v njih. Ker je bilo odhajanje delavcev v tujino lani tako minimalno, da skoraj ni omenbe vredno, bi bilo nemara le koristno nekoliko proučiti, zakaj se odloča za delo v drugih delovnih organizacijah tako visoko število kvalificiranih delavcev.

VIRI ZA FINANCIRANJE SAMOUPRAVNIH INTERESNIH SKUPNOSTI ZA KOMUNALNO DEJAVNOST

Področje, na katerem nas še čaka uveljavitev ustavnih določil in kjer bo v bližnji prihodnosti potrebno organizirati interesne skupnosti, je celoten sklop komunalnih dejavnosti. Vselej, kadar težijo razprave o organiziranju komunalnih interesnih skupnosti, pa nastajajo vprašanja o zagotovitvi virov njihovega financiranja. Iskanje virov za to področje dejavnosti, ki pa je najbrž tisto, na katerem so občani najbolj zainteresirani, se vse pogosteje ustavlja pri ustrežnejšem zajemanju tako imenovane mestne rente.

Da bi to področje čim bolj raziskovali, so bile predčasno postavljene posebne delovne skupine, ki so raziskovale položaj v nekaterih slovenskih občinah. Med njimi je bila tudi jeseniška občina in zato bomo posredovali nekaj izsledkov, ki jih je ugotovila ta študijska skupina v jeseniški občini.

Jeseniška občina je stalno soočena s pomanjkanjem zemljišč za prostorsko širjenje. Ob vse večjem gospodarskem in družbenem razvoju rastejo tudi potrebe po vlaganjih za opremo zemljišč zunaj mestnega središča, v mestu pa že praktično ni moč zgraditi nič novega, če se nekaj starega ne poruši.

Mestna renta se pojavlja na celotnem področju občine, v turističnih krajih pa se odraža zlasti v ceni zemljišča. Da bi si lahko predstavljali kakšna je mestna renta v občini, povejmo, da je cena kvadratnega metra zemlje, kadar jo prodaja kmet kmetu devet dinarjev. Na urbaniziranem področju občine pa znaša kvadratni meter opremljenega zemljišča v družbeni lastni 22 dinarjev. Istočasno pa je cena kvadratnega metra neopremljenega zemljišča v turističnih krajih celo do 120 dinarjev. Tako gre pri privatnih zemljiščih celotna renta lastniku zemljišča, saj je bil doslej z davki zajet le njen manjši del.

To kaže, da je instrumentarij za zajemanje mestne rente, ki pa naj bi bila eden glavnih virov za delovanje bodočih komunalnih interesnih skupnosti še zelo skromen in sedanjim odnosom slabo prilagojen. Na eni zadnjih sej je občinska skupščina Jesenice sicer dvignila tarifo prometnega davka na promet z nepremičninami, kar bo omogočilo vsaj nekoliko ustrežnejše zajemanje rente v prometu z zemljišči. Danes obstaja deset instrumentov za zajemanje mestne rente in na osnovi vseh teh instrumentov je bilo zbrano v letu 1975 devet milijonov 780.000 dinarjev rente.

Daleč največji znesek predstavljajo sredstva prispevka za uporabo mestnega zemljišča, ki jih plačujejo vsi uporabniki zemljišča. Ta sredstva so lani znašala 3.360.000 dinarjev. Drugi najpomembnejši vir v višini

2.180.000 dinarjev predstavljajo cestne pristojbine, ki jih plačujejo lastniki cestnih motornih vozil. Pretežni del tega zneska pa plačajo delovne organizacije in manjši del zasebniki. 1.000.000 dinarjev predstavlja davek od stavb, medtem ko so vsi ostali viri manjši. 700.000 dinarjev je lani vrgel davek na promet z nepremičninami, 500.000 dinarjev delež občine na prodanem gorivu za motorna vozila, 300.000 dinarjev davek od cestnih motornih vozil, 190.000 dinarjev davek od dediščin in daril, 120.000 dinarjev davek na dohodek od premoženja in 110.000 dinarjev turistična taksa ter 30.000 dinarjev komunalne takse.

K sredstvom mestne rente, ki so bila zbrana v preteklih letih, je spričo potreb morala skupščina občine vsa leta dodajati tudi sredstva, ki jih je zbrala iz drugih virov. Ta sredstva so dosegla v preteklosti v posameznih letih skoraj toliko, kolikor je bilo zbrano z instrumenti za zajemanje rente.

Vsekakor je to odločilno vprašanje, ki ga bo potrebno razrešiti, če želimo, da bo bodoča interesna skupnost za področje komunalnih dejavnosti lahko uspešno opravljala tiste naloge, ki bodo sodile v njen delokrog. In teh nalog ni malo, razen tega pa so dokaj zahtevne.

V JESENIŠKI OBČINI NAJVEČ MAKADAMSKIH CEST PO LETU 1980 NA GORENJSKEM

Po petletnem načrtu modernizacije republiških cest naj bi imele vse regije v socialistični republiki Sloveniji leta 1980 okrog 80 odstotkov moderniziranih vozišč, se pravi asfaltiranih poti, ki sodijo v kategorijo magistralnih in regionalnih. To so tiste ceste, za katere je dolžna skrbeti republiška skupnost za ceste. Predvideno je, da bodo imele leta 1980 vse magistralne ceste asfaltirana vozišča, medtem ko bodo asfaltirali med 70 in 80 odstotkov regionalnih cest.

Na Gorenjskem naj bi bilo konec planskega obdobja 79 odstotkov regionalnih cest moderniziranih. Vendar je predvideno, da bo ta odstotek po posameznih gorenjskih občinah dokaj različen in kaže, da bo jeseniška občina med tistimi, ki bodo imele na regionalnih cestah največ makadama, več kot 40 odstotkov. Se pravi, da bo ostalo še dovolj regionalnih cest za modernizacijo v obdobju po letu 1980.

PRVA LETOŠNJA ŠTEVILKA INFORMACIJ GORENJSKE

Vse več je tistih organizacij združenega dela, ki izdajajo svoja informativna glasila. Potreba po tekočem poglubljenem in vsestranskem informiranju je pač tolikšna, da bodo kmalu redki tisti delovni kolektivi, ki ne bodo izdajali svojega glasila. Seveda so ta glasila zelo različna ne le po tem, v kakšnih časovnih razdobjih izhajajo, pač pa tudi po zunanji obliki, opremljenosti, obsegu in vsebini. Na splošno velja, da je lahko zelo bogato tudi tisto glasilo, ki je tiskano ali ciklostirano na slabem papirju in nima uglednih platnic. Najbrž lahko ugotovimo, da je led prebit in da potreba po informiranju kot osnovi za odgovorno odločanje ni več deklaracija, pač pa resničnost, brez katere delovni ljudje ne morejo in ne bodo bit več.

Pred nedavnim je izdala prvo letošnjo številko svojega glasila, ki nosi preprost naslov INFORMACIJE, tudi organizacija združenega dela hotelsko podjetje Gorenjka

Jesenice. V njej so poleg uvodne besede spregovorili o značilnostih novega sistema zavarovanja plačil, ocenili gospodarjenje v lanskem letu in preteklo zimsko sezono, razen tega pa vsebuje Informator zapis o 19. seji delavskega sveta delovne organizacije, intervju z eno najstarejših sodelavk in poročilo o smučarskem tekmovanju delavcev Gorenjke. Pod naslovom MORDA PA ŠE NE VESTE, so na koncu dodali nekaj podatkov, ki naj bi jih vedel vsak gostinski delavec, podatke o tem, kakšne možnosti za letovanje imajo člani delovne skupnosti, podatke o kadrovskih spremembah prav na koncu pa so navrgli nekaj šal.

Pestra vsebina INFORMATORJA pomeni resno prizadevanje, da bi bili člani kolektiva ne le ustrezno informirani o položaju delovne organizacije in o gospodarjenju, pač pa tudi zato, da bi bilo glasilo tako pestro, da bi ga od začetka do kraja prebrali vsi delavci GORENJKJE.

POČITNIŠKA PRAKSA DIJAKOV SREDNJE EKONOMSKE ŠOLE

Dijaki ekonomske srednje šole na Jesenicah imajo v svojem učnem načrtu tudi obvezno tritedensko počitniško prakso, ki jo morajo opraviti v času šolskih počitnic, to je med 28. junijem in 28. avgustom. Center srednjih šol je zato obvestil vse delovne organizacije s področja, kjer dijaki srednje ekonomske šole stanujejo, naj vzamejo na prakso dijake te šole. Počitniška praksa ne pomeni le izpolnjevanje učnega načrta šole in soočanja dijakov s prakso, v kateri bodo uporabili svoje znanje po končanem šolanju, pač pa je tudi priložnost za delovne organizacije, da spoznajo posamezne dijake – navežejo z njimi stike in morda že vnaprej oblikujejo odnose, ki jim bodo omogočili v prihodnje dobiti takšne kadre, ki jih za svoje poslovanje potrebujejo.

Dopisujte v Železarnja

RAZDROBLJENO GOSPODARSTVO

Izmed 98 organizacij združenega dela v jeseniški občini je le 22 takšnih, ki zaposlujejo več kot 100 delavcev. Ta podatek pove, da je pretežna večina organizacij združenega dela zelo majhnih ali z drugo besedo, da je gospodarstvo občine zelo razdrobljeno. Prenekatere izmed tistih 76 organizacij združenega dela, v katerih je zaposlenih manj kot 100 delavcev, bi morale razmišljati mnogo intenzivneje kot doslej o poslovnem povezovanju in združevanju z drugimi organizacijami združenega dela v občini ali na širšem prostoru.

Med organizacijami združenega dela, v katerih je zaposlenih od 100 do 300 delavcev so: ELEKTRO ŽIROVNICA, PLANIKA – obrat BREZNICA, VATROSTALNA ZENICA – temeljna organizacija združenega dela Jesenice, VIATOR JESENICE, ŽELEZNIŠKA POSTAJA, trgovsko podjetje ZARJA in ROŽICA, HOTEL KOMPAS Kr. gora, KOVINAR, ELIM, KOVINAR, SKA OPREMA Mojstrana, ZDRAVSTVENI DOM Jesenice, CARINARNICA in SKUPŠČINA OBČINE.

Nekoliko večji organizaciji združenega dela pa sta ISKRA Blejska Dobrava z nad 400 delavci in BOLNIŠNICA Jesenice.

Med srednje velike organizacije združenega dela je mogoče šteti splošno gradbeno podjetje GRADIS z okrog 700 delavci in SAVA z nekaj nad 800 delavci.

Velika delovna organizacija pa je samo ŽELEZARNA Jesenice, kjer je nad 6.000 zaposlenih.

NOVICE IZ RADOVLJIŠKE OBČINE

Prvomajske praznike so v radovljiški občini proslavili s številnimi prireditvami in srečanji, ki so izredno lepo uspeli. Sončno vreme je privabilo zlasti veliko ljudi na osrednjo prvomajsko slavo pri Šobcu, kjer so sindikati pripravili vsakoletno srečanje, na katerem so podelili zaslužnim delavcem in osnovnim organizacijam srebrne znake. Po kulturnem programu je bilo v popoldanskem času družabno srečanje. Veliko občanov se je podalo na smuko in izlete, posebno dober obisk pa so po pričakovanju zabeležili na Bledu in v Bohinju.

V skladu s programom in rokovnikom za javno razpravo o osnutku zakona o združenem delu občinskega sveta zveze sindikatov, je bil v okviru priprav v sredo, 12. 5., seminar za 45-članski predavateljski aktiv, ki bo razlagal osnutek novega zakona na javnih razpravah. V petek, 14. 5., bo tudi skupni posvet vseh predsednikov OO sindikata in KK SZDL, na katerem se bodo dogovorili o poteku in vodenju razprav v TOZD, OZD in v KS.

Na 50. seji izvršnega sveta OS 4. 5. so obravnavali premoženjsko pravne zadeve, predlog spremembe odloka o izvršnem svetu OS Radovljica in spremembe odloka o delovnem področju in organizaciji skupščinske službe, o organizaciji upravnih organov OS, osnutek odloka o javnem redu in miru, samoupravni sporazum o ustanovitvi območne SIS za PTT promet Kranj, poročilo geodetske uprave OS o delu za 1975. leto, pogodbo o reprodukciji katastrskih načrtov, informacijo o delu pospeševalca za urejanje pašnikov in planin in predlog novih cen oskrbnin v vzgojno varstvenih enotah na območju radovljiške občine.

Izvršni odbor predsedstva OK SZDL je na 11. seji 29. 4. po obravnavi soglasal s statutom lokalne radijske postaje Triglav, obravnaval spremembo sklepa o ustanovitvi medobčinskega sveta SZDL za Gorenjsko in njegov poslovnik, potrdil sklep IO kulturne skupnosti o sodelovanju mešanega pevskega zbora KUD Ljubno in ansambla Gorenjci na IV. kulturnem festivalu v Globasnici na Koroškem ter pregledal predloge za dobitnike letošnjih občinskih priznanj.

Na povabilo družbenopolitičnih organizacij občine Cazin v Bosni, od koder je v radovljiški občini zaposleno veliko število delavcev, je bila 28. in 29. aprila na obisku štirčlanska delegacija občine Radovljica. V delegaciji sta bila predsednika OK SZDL France Jere in občinskega sindikalnega sveta Marjan Vrabec ter predstavnik SGP Gorenjc Jože Ahačič in Ljubo Meglič. Pogovarjali so se o nadaljnjem sodelovanju med občinama in se dogovorili za nekatere konkretne akcije. Za september je predvideno v Radovljici gostovanje kulturnega društva iz Cazina, ki bo pripravilo kulturno zabavni program za delavce iz drugih republik.

V nedeljo, 9. maja, se je na poti po Gorenjski za krajši čas štafeta mladosti ustavila tudi v Radovljici. V Begunjah so jo od tržiških mladincev prevzeli radovljiški. Ob 10.30 je bila pred hotelom Grajski dvor osrednja slovesnost s kulturnim programom. V imenu občanov in DPO radovljiške občine je spregovoril sekretar OK ŽK Jože Bohinc. Iz Radovljice so štafeto preko Lesc prepeljali spet v Begunje in jo izročili mladincem jeseniške občine.

V nedeljo, 9. maja, ob 15. uri so slovesno izročili namenu novo šolo v Begunjah, hkrati pa tudi nov vrtec in telovadnico, ki je v tem objektu. Otvoritveni govor je imel predsednik občinske skupščine Leopold Pernuš, v kulturnem programu pa so nastopili godba na pihala iz Gorij, komorni zbor A. T. Linhart iz Radovljice in recitatorji osnovne šole iz Radovljice. V novi šoli bodo štirje razredi in dva oddelka za vrtec, ki bo lahko sprejel okoli 40 otrok od 3 do 7 let starosti.

Komisija samoupravne stanovanjske skupnosti – enota za pomoč pri družbeni gradnji je na seji 6. 5. na podlagi predhodnih ogledov stanovanjskih razmer 46 prosvetnih in zdravstvenih delavcev v občini sestavila prednostno listo pričakovalcev stanovanj. Preučili so tudi več perečih stanovanjskih vprašanj, ki jih morajo rešiti v okviru solidarnostnega sklada.

Petega srečanja slovenskih delavcev začasno zaposlenih v tujini, ki je bilo 8. maja v Münchnu, se je udeležila tudi sedemčlanska delegacija SZDL in sindikatov iz radovljiške občine.

Izhodiščna cena za kvadratni meter stanovanjske površine v novozgrajenih blokih na Gradnikovi cesti v Radovljici bo znašala po predlogu koordinacijskega odbora podpisnikov družbenega dogovora o oblikovanju cen stanovanj 6.718,20 din. Za stanovanja, ki jih gradijo za delovni kolektiv Sukno Zapuže pa bo cena kvadratnega metra 6.853,16 din.

Od 1. maja velja za vse trgovine v občini nov delovni čas ob sobotah. Po samoupravnem sporazumu, ki so ga podpisali 26. aprila predstavniki trgovskih delovnih organizacij, zbora KS, OK SZDL in občinskega odbora sindikata delavcev v trgovini, bodo odslej trgovine v sobotah odprte le od 7. do 13. ure naizmenično za vsako KS in trgovsko podjetje.

Referenduma v KS Lesce se je 25. aprila udeležilo 80,55 %, za samoprispevek pa je oddalo svoj glas 71,45 % volilnih upravičencev. S samoprispevkom bodo do 1980. leta zbrali okoli 2,5 milijona din za gradnjo komunalnih naprav in asfaltiranje cest.

Referendum o samoprispevku, ki je bil 25. aprila v KS Begunje ni uspel. Ob razmeroma dobri 84,41 % udeležbi volivcev je za samoprispevek glasovalo le 48,71 % občanov. Po splošni sodbi je vzrok za neuspeh iskati v previsoki stopnji 2 % prispevka, ki je bil predviden, deloma pa tudi v neusklajenih programih del in ne nazadnje tudi v razdrobljenosti naselij te KS, ki imajo različne interese.

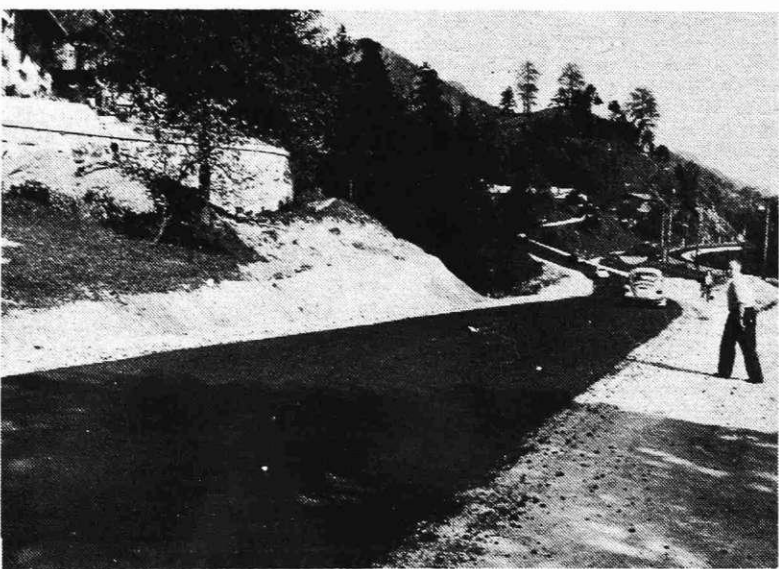
Svet KS Bohinjska Bistrica je na zadnji seji 6. 5. v navzočnosti vseh predstavnikov DPO obravnaval problematiko zdravstvene službe, ki že dalj časa pesti Bohinje zaradi neurejenih razmer v zdravstvenem domu. Beseda je tekla tudi o pripravah za izgradnjo vodovoda na Nemškem rovtu, kjer v 30 gospodinjstvih živi 120 krajanov brez zdrave pitne vode. Celotna naloga bo znašala blizu 1.740.000 din, vaščani pa bodo sami prispevali 180.000 din.

Pred kratkim so v začasnem lokalu trgovskega podjetja Murka ob dreveredu v Radovljici svečano odprli poslovne prostore občinskega združenja za sebnih obrtnikov. V prostoru bo urad združenja za sprejemanje strank, hkrati pa bo služil za seje in poslovne razgovore.

Pri gasilskem društvu Rečica na Bledu je pred kratkim 25 slušateljev uspešno opravilo tečaj za naziv gasilec. Tečaj je obiskovalo tudi nekaj članov gasilskih društev iz Zasipa, Gorij in LIP Bled.

Pri KUD Srednja vas v Bohinju, ki sodi med najbolj delavna v občini, so ustanovili tudi lutkovno sekcijo, ki jo vodi prizadevna Milena Odar. Prvo igrice so uprizorili aprila na domačem odru, na Koprivniku in v Bohinjski Bistrici.

Akademski kipar in medaljer Stane Dremelj iz Radovljice od 7. do 20. maja razstavlja svoja dela v počastitev 100-letnice rojstva I. Cankarja v tovarni usnja na Vrhniki. Dremelj, ki je po rodu Vrhnčan, je za to priložnost izdelal posebno Cankarjevo plaketo in značko.

Del nove obvozne ceste – Tomšičeva cesta – Straža

USPEŠNA SEZONA KRANJSKOGORSKIH ŽIČNIC

Kljub temu, da se številni zimskošportni centri v Sloveniji tudi v pravkar minuli sezoni ne morejo pohvaliti s posebnim uspehom, je TOZD žičnice v Kranjski gori zabeležila v prvih treh mesecih letos izredno število prevozov. Od 1. januarja do 31. marca letošnjega leta so imeli več kot 2.600.000 prevozov, kar je dosegel rekord. To pove tudi podatek, da so skupno v dveh letih — 1974 in 75 — torej v 24 mesecih imeli nekaj več kot 1.300.000 prevozov, ali polovico manj. Res je, da sta bili omenjeni sezoni skoraj brez snega, vendar tudi letošnja ni bila preveč radodarna z njim.

V TOZD žičnice so ta uspeh povežali z dvema vzrokoma. Prvi je, da so sneg, ki je zapadel sredi novembra lanskega leta, še isti dan po teptali in pripravili, pri čemer jim je pomagalo tudi hladno vreme. Tako pripravljena dokaj debela in trda podlaga se je večkrat obnavljala, ko je v Kranjski gori zapadlo pa čeprav le po nekaj centimetrov snega, kar je bilo dovolj. Pri tem ne gre spregledati tudi prizadevnosti

delavcev pri žičnicah, ki so ob sneženju delali dan in noč in urejali proge. Drugi razlog pa je v povečanju kapacitet. Na pobočjih Vitranc so namreč izročili javnemu namenu dve novi vlečnici, Kekec z zmogljivostjo 100 oseb na uro in žičnico Mojca s 1000 prevozi na uro in razsvetljavo. Če k temu dodamo, da so tudi na drugem delu sedežnice na Vitranc povečali zmogljivost, se je kapaciteta s 5.300 prevozi na uro, v letošnji sezoni z 12 žičnicami povečala na 7.300 prevozov.

To je vsekakor velika pridobitev, čeprav te zmogljivosti v resnici lahko zadostijo v normalnih potrebah le za nekaj več kot 3.000 smučarjev. Približno tolikšne so tudi prenočitvene kapacitete Kranjske gore. Ob tem se seveda postavlja

vprašanje ostalih 3.000 ali celo 4.000 enodnevnih gostov in smučarjev, ki jih je moč naštetih ob sobotah, nedeljah in praznikih. Zaradi takega obsega, se ob žičnicah pogosto vijejo dolge vrste smučarjev, ki na prevoz čakajo tudi več kot pol ure.

Zaradi tega in dejstva, da je nadmorska višina 800 metrov problematična kar se tiče snega, kar so pokazale tudi zadnje zime v Kranjski gori resno razmišljajo o povečanju kapacitet, predvsem na Vrščici, ki bi končno zagotovil Kranjski gori sneg tudi takrat, ko ga v zimskih mesecih v nižjih predelih ni, pa tudi sezono bi podaljšali za več mesecev. Pri tem seveda ne pozabljajo tudi na možnosti, ki se ponujajo proti Ratečam oziroma proti Martuljku. D.

SREDSTVA CIVILNE ZAŠČITE NA GORENJSKEM SEJMU

Ena najpomembnejših prireditev na Gorenjskem sejmu v Kranju bo letos med 1. in 6. junijem pod naslovom Sejem opreme in sredstev civilne zaštite. Program sejma bo zelo raznolik, saj bo prireditev razdeljena v komercialni del, seminarje, planiranje in izgradnjo zaklonišč, razen tega pa bo razstava in vrsta sejmskih prireditev.

V komercialnem delu sejma bo razstavljena domača in tuja oprema ter sredstva civilne zaštite za prvo pomoč, splošno medicinsko pomoč in preventivno medicinsko zaščito za delo ob različnih priložnostih. Razen tega bodo na ogled razni tipi zaklonišč za zaščito prebivalstva in materialnih dobrin, sredstva protipožarne zaštite, zatemnjevanje, sredstva za prečiščevanje vode, odstranjevanje ruševin in reševanje zasutih oseb ter njihovo odkrivanje, sredstva za prvo veterinarsko pomoč, za zveze, obveščanje in alarmiranje ter sredstva za kolektivno in osebno zaščito, detekcijo, dozimetrijo in dekontaminacijo. V času sejma bosta dva aktualna seminarja. Prvi bo imel naslov aktualna vprašanja zdravstvene zaštite v vojni. Na tem seminarju naj bi udeleženci ugotovili, koliko je zdravstvo pripravljeno za izvajanje koncepta splošnega ljudskega odpora v bodoči vojni. Obravnava tem na seminarjih bo na najvišjem znanstvenem nivoju naše države, saj bodo poleg mnogih drugih na njej sodelovali priznani medicinski strokovnjaki iz vojno medicinske akademije Jugoslovanske narodne armade. Med drugimi bodo na tem seminarju obravnavali tele teme: medicinski aspekti sodobnega orožja, osnovni ukrepi zaštite prebivalstva pri pojavu nalezljivih bolezni v vojni, organizacija oskrbe zastrupljenih oseb z vojnimi strupi in pesticidi, ter o načelih opremljanja vojnih zdravstvenih ustanov z medicinsko opre-

mo. Seminar o planiranju in izgradnji zaklonišč pa bo obsegal naslednje teme: urbanistični pogoji izgradnje zaklonišč in njih funkcionalne rešitve, konstrukcija zaklonišč in njih oprema, oskrba z vodo in odvajanje fekalij iz zaklonišč ter instalacije šibkega in močnega toka v zakloniščih.

Oba seminarja bosta imela inštruktajno-posvetovalni značaj. Razen seminarjev bodo v času sejma tudi razgovori o aktualnih vprašanjih organizacije, pripravi in delovanju civilne zaštite. Na razstavi bodo posebej zastopane: zdravstvena in sanitetna služba ob velikih nesrečah ter vojne zdravstvene ustanove in zaklonišča v naših mestih. Razen tega bodo v času sejma vsak dan prireditve, ki bodo po svoje podpirale tematiko sejma, razstave in seminarjev.

Ker bo ta sejem izredno zanimiv za organizatorje splošnega ljudskega odpora in civilne zaštite, prav tako pa za kar najširši krog občanov in ker je to največja sejmska prireditev te vrste v Jugoslaviji, je pričakovati, da se je bodo prebivalci severozahodne Gorenjske množično udeležili. F.

AKCIJA — OČISTIMO OKOLJE

Zbrali smo se za osnovno šolo na igrišču. Vsak razred je imel natanko določeno, kaj in kje naj čisti. S tovarišicami in tovariši razredniki smo odšli tja, kamor smo bili določeni.

Naš razred je moral očistiti predel od mosta čez potok Bela in do Potok. Razdelili smo se v skupine. Ena skupina je čistila predel ob glavni cesti, druga pa ob železnici. Bojan, Zalka, Simona in jaz smo čistili na eni strani železnice, drugi štirje sošli pa na drugi strani železnice. S seboj smo imeli rokavice in palice, s katerimi smo pobirali smeti. Anica in Elvira sta šli v trgovino po kartonaste zabojke, v katere smo odlagali smeti.

Ko smo videli, koliko smeti je ob železnici, smo začeli razmišljati, zakaj so jih ti ljudje odvrgli. Povsod, na obeh straneh, jih je bilo veliko. Največ je bilo pločevinastih škatic, v katerih je bil sok. Te smeti so odvrgli ljudje, ki se vozijo z vlakom iz tujine. Na nekaterih si še lahko prebral Pepsi, Coca-Cola, itd., ostalo pa je bilo napisano v nemščini. Zanimava me, če ti ljudje tudi tam, kjer so doma, tako mečejo odpadke. Mogoče si mislijo, da jim je vse dovoljeno. Saj so vendar tudi v vlakih koši za odpadke. Nič kaj lep ni pogled na te pločevinke. Mi smo sedaj to očistili, jutri pa bo prav gotovo že nekaj novih pločevink, konzerv, steklenic in papirja.

Tudi avtomobilisti mečejo odpadke največkrat kar skozi okna avtomobilov. Samo da se jih znebijo. Potem pa te smeti ležijo ob cesti, povzročajo smrad in nič lep ni pogled nanje. To, kakšne so naše ceste in narava okoli, je odraz naše kulture. Tujce vabimo v našo domovino, da bi se naučili naravnih lepot. Oni in mi pa potem odmetujemo odpadke kar tam, kjer smo bili. Drugi, ki pridejo za nami, lahko ugotovijo, kaj so jedli in pili tisti pred njimi, čeprav jih to prav nič ne zanima.

Akcije, kakršna je bila ta, že dolgo ni bilo na naši šoli. Če bi bila večkrat, bi tudi mi bolj premislili, preden odvržemo papir. Bolj prav pa bi bilo, da ne bi bila potrebna nikoli več. Vsak naj bi sam počistil za seboj. Tako bi bila narava še lepša in vsak bi užival v njej. Ne bi bilo treba več pozivov očistimo naravo, okolje ne sme biti zastrupljeno. Narava je človekova zaveznica in samo on jo lahko uniči ali pa jo ohrani lepo.

Anita Perkovič, 8. c. r., osnovna šola Kor. Bela

STANI KOMIC

cijo ter soočenje z njim. Na veliko začudenje so ji to željo izpolnili. Ob prisotnosti policije je bil mož zelo zadržan, ob slovesu in stisku roke pa ji je dejal: žena vojna je, pazi na sebe in na najino hčerko Metko.

Stana takrat še ni čisto doumela kakšne zle posledice ji bodo prinesli naslednji dogodki in da je bilo to njeno zadnje srečanje z možem in konec njene zakonske sreče. Že 27. julija 1942 so njenega moža Avgusta z ostalimi Hruščani ustrelili na Belem polju.

Med tem časom so aretirali tudi Stano, odpeljali so ji v Šent Vid, kjer nam je pokazala izredno mero priselnosti duha. Govorila nam je: »žene ne jokajte, srce mi poka od žalosti, toda solz jim ne bom pokazala.« Malo kasneje so nas skupaj odpeljali na Bavarsko, kjer smo preživeli tri strašno dolga leta v nemškem taborišču.

Po vrnitvi domov se je odločila za odgovorni in humani poklic babice, katerega je 30 let požrtvovalno in z veseljem opravljala. Naše žene, mlade in starejše, se jo bodo še dolgo hvaležno spominjale. Spominjali pa se jo bomo še posebno vsi tisti, ki smo tri leta skupaj z njo delili vojne strahote.

Nekdanji izgnanci iz Hrušice

Izgubili smo jo; po hudi zahrbtni bolezni smo jo pred nedavnim potrti sprejeli na njeno zadnjo pot. Njen prezgodnji konec nam kliče v spomin njeno življenjsko pot, ki ni bila lahka.

Rojena na Hrušici, kjer je odrasla v negi svojih skrbnih staršev in kjer si je izbrala za svojega življenjskega tovariša Avgusta Krivca. Preselila sta se na Jesenice in vojna je naredila konec tem nekaj srečnih let. Ko so Nemci na Hrušici začeli, s pomočjo domačih izdajalcev, množične aretacije, je med nje prišel tudi njen mož. Njegov brat Ivan je bil organizator Osvobodilne fronte na Hrušici in ker mu je uspelo pred tem pobegniti v zavetje gozdov, so namesto njega zaprl Avgusta. 13. julija 1942 je Stana odšla na nemško policijo in zahtevala pojasnilo za možovo areta-

ALBINU SMOLEJU

je kot prostovoljec prijavil za obrambo naše severne meje. Sodeloval je v raznih bojih v alpskih četi onstran Karavank pri Podroščici, Št. Jakobu in drugod. Ko so se morale naše sile zaradi sovražnikove premoči v maju 1919. leta umakniti skozi karavanski predor, je on med zadnjimi zapustil koroško zemljo. Bil je nemalo razočaran, ko smo s ponesrečenim plebscitom izgubili ta lepi kos naše zemlje.

Že kot mlad fant je postal aktivni telovadec in pozneje vodnik. Bil je soinicator za postavitev koč v Črnem vrhu in je za to žrtvoval veliko svojega prostega časa. Več let je zelo požrtvovalno deloval v gospodarskem odboru TVD Partizana Jesenice. Aktivno je sodeloval pri postavitvi počitniškega tabora v Baški na otoku Krku, skozi katerega je šlo že nešteto jeseniških otrok pa tudi članov našega kolektiva. Do zadnjega je bil velik prijatelj jeseniškega hokeja.

Počiva na delu koroške zemlje, za katero se je tudi bojeval. Ohranili ga bomo v spominu kot dobrega železarja in pridnega družbenega delavca.

Jože Stražisar
Karel Nagode

V 79. letu starosti nas je za vedno zapustil dolgoletni član našega kolektiva ALBIN SMOLEJ, borec prostovoljec za našo severno mejo 1918—1919 in vneti pripadnik jeseniškega športa. Od njega smo se poslovili v nedeljo, 25. aprila na pokopališču na Ravnah na Koroškem, kjer je zadnjih deset mesecev užival svoj pokoj pri hčerki Mari.

Kot sin tovarniškega delavca se je zaposlil v železarni že s svojim 14. letom in je najdalj delal v bivši valjarni žice kot zanjkar in nazadnje kot dninski delovodja. Ko je v Batujah na Primorskem pred leti začela obratovati manjša valjalna, so njega, že kot upokojenca povabili za inštruktora.

Po razpadu Avstro-Ogrske monarhije leta 1918 se je med prvimi priključil narodni straži, ki je v tistih kritičnih dnevih odigrala veliko vlogo. Med prvimi se

PRAZNOVANJE NA BLEJSKI DOBRAVI

Na predvečer delavskega praznika je krajevna konferenca SZDL priredila programsko zelo uspešno praznovo, povezano s praznovanjem 35-letnice ustanovitve OF. Pred polovico zasedene dvorane je govoril predsednik KO ZB NOV o pomenu ustanovitve OF in o prehojeni poti SZDL vključujoč pomen nove ustave in našega samoupravnega sistema. Pojasnil je tudi pomen praznovanja prvega maja, kar je še vedno po nekaterih državah prepovedano. Posebno pohvalno in doživeto je izzvenel recital prvomajskih in partizanskih pesmi, katerega je odlično pripravila tovarišica učiteljica s pionirji dobavške šole. Kot vedno so tudi cicibani vrtca prispevali svojo točko v kulturnem programu in prijetno je bilo poslušati naše najmlajše ob poudarjenih stihih partizanskih pesmi. Moški pevski

zbor Vintgar pa je zapel nekaj delavskih, revolucionarnih in narodnih pesmi. To je bil že osmi nastop zbora v enem letu obstoja, kar je dokaz discipline in tudi zavzetega dela zborovodje in odbora.

Že zgodaj prvega maja pa so krajanje zbudili mopedisti s svojo tradicionalno vožnjo brez glasnih skozi vas, kasneje pa kanonada improviziranih možnarjev katere je s svojimi ritmičnimi strelji dala duška praznovanju delavskega praznika. Obiskal nas je tudi pihalni orkester Jeseniških železarjev, ki je s svojim izvajanjem popestril praznično vzdušje.

Škoda je le, da so tako kvalitetne prireditve razmeroma slabo obiskane. Posebno pogrešamo mladino, katere pri tem ne pokaže zanimanja in ki se le deloma udeležuje v športu. Prav od njih pričakujemo v bodoče sodelovanje in aktivnost v dejanjih in ne samo v besedah in obljubah. AL.

NE UNIČUJTE ZELENIC IN NASADOV V PARKU TALCEV NA KOROŠKI BELI

Že v lanskem letu smo prek sredstev množičnega obveščanja opozorili na večji red v urejenem PARKU TALCEV na Koroški Beli. Pred kratkim, pa nas je komunalno podjetje KOVINAR s posebnim pismom opozorilo, da občani, predvsem pa otroci, še vedno koristijo PARK TALCEV za razne igre z žogo. S takim početjem uničujejo urejene zelenice in nasade v parku. Prav zato ponovno opozarjamo, da je bil PARK TALCEV urejen ob prizadevanjih nas vseh in v trajen spomin talcem, padlim borcem in drugim žrtvam fašističnega nasilja.

Krajanje, predvsem pa mladino, ki stanuje in neposredni bližini parka napramo, da naše dobronamerno ponovno opozorilo upoštevajo, sicer bodo potrebni ostrejši ukrepi pristojnih organov, v skladu z odlokom občinske skupščine Jesenice o javnem redu in miru.

Odbor za izgradnjo parka talcev na Koroški Beli

VELIČASTNA PROSLAVA PRAZNIKA DELA NAŠIH ZDOMCEV V CELOVCU

V organizaciji kulturnega kluba jugoslovanskih delavcev Triglav v Celovcu in s pomočjo jugoslovanskega konzulata in centra za kulturno informativno dejavnost zdomcev na Dunaju, je bila v nedeljo, 2. maja, v veliki dvorani delavske zbornice v Celovcu velika prvomajska proslava. Dvorana je bila nabito polna, saj klub šteje preko 700 članov in ima podružnice v Beljaku in Špitalu. Poleg naših delavcev začasno zaposlenih na Koroškem, so se proslave udeležili tudi naš generalni konzul Bojan Lubej, predstavnik republiških konferenc SZDL iz BiH in SRS, celovski župan, sekretar pokrajinske vlade za Koroško, zastopniki celovških sindikatov in slovenske prosvetne zveze iz Celovca.

Slavnostni govor je imel vicekonzul Milan Miškov, ter predsednik kluba Triglav, prisotne pa je pozdravil zastopnik avstrijskih sindikatov. Orisali so zgodovino in pomen praznovanja prvega maja od sklepa socialistične internacionale v Parizu pa do danes. Posebno so poudarili kaj pomeni praznik dela v samoupravni socialistični Jugoslaviji, kjer delavec sam odloča o rezultatih svojega dela za kar si prizadevajo tudi avstrijski

sindikati, katerih želja je tudi, da bi se naši delavci kar najbolje počutili v republiki Avstriji.

Izredno kvalitetni kulturni program je izvedla vokalno instrumentalna grupa »Devojke iz Neretve« iz Konjice v BiH, ki šteje 44 deklet in je do sedaj izvedla preko 500 nastopov. Izvedene pesmi in spremljava z desetimi harmonikami je dosegla višek ob Kozaračkem kolu. Celoten program prvomajskih in partizanskih pesmi jugoslovanskih narodov je bil izredno dobro naštudiran in naši delavci na Koroškem so tako doživeli večer Jugoslavije.

Grupa »Devojke iz Neretve« je prvega maja priredila dva koncerta za naše delavce na Dunaju v kongresni dvorani in v Dunajskem Novem mestu na prostem. Obema prireditvama je vsekakor prisostvovalo več kot 700 naših delavcev in avstrijskih gostov. Ob skandiranju Tito-Partija-Jugoslavija so s Kozaračkim kolom zaključili to edinstveno praznovanje na Dunaju.

Vse te proslave so del uresničevanja sklepov predsedstva SFRJ in zvezne konference SZDL do naših delavcev, ki so začasno zaposleni v tujini. AL

DRMGIT podružnica Jesenice

v a b i

v sredo, 19. maja, ob 18. uri zvečer v spodnje prostore Kazine na predavanju z naslovom:

PREDELAVA NASIPA ŽLINDRE

Predavatelj: Jože Košir, obratovodja transporta v Železarni.

Vabi odbor

PRIREDITVE V POČASTITEV 100-LETNICE ROJSTVA IVANA CANKARJA V PRIHODNIH DNEH

V prihodnjih dneh se bodo v občini v počastitev 100-letnice rojstva Ivana Cankarja zvrstile prireditve v naslednjih krajih:

PETEK, 14. maja ob 19. uri v delavskem domu na Javorniku,
SOBOTA, 15. maja, ob 19. uri v kulturnem domu na Breznici,
ČETRTEK, 20. maja, ob 19. uri v kulturnem domu na Hrušici,
SREDA, 26. maja, ob 18. uri v gledališki dvorani na Jesenicah (ponovitve)

Prvi del programa izvajajo učenci osnovne šole Tone Čufar Jesenice pod vodstvom Janeza Svoljšaka, in sicer recital pod naslovom: IVAN CANKAR O NARODU, DOMOVINI, PROLETARIATU IN REVOLUCIJI (40 recitatorjev), drugi del pa je dopolnjen s koncertom vokalnih skupin.

TEDEN CANKARJEVEGA FILMA:
SLOVENSKI CELOVEČERNI FILM – IDEALIST

TOREK, 18. maja:

9.30 za učence osnovne šole Prežihov Voranc,
12.00 za učence Železarskega izobraževalnega centra,
17.00 za mladino (predstave bodo v kinu Radio Jesenice).

SREDA, 19. maja:

9.30 za učence osnovne šole Tone Čufar
12.00 za dijake gimnazije in ekonomske srednje šole
18.00 in 20.00 za občane v kinodvorani Plavž (prvi dve predstavi bosta v kinu Radio)

ČETRTEK, 20. maja:

9.30 za osnovno šolo Koroška Bela in Žirovnica v delavskem domu na Javorniku,
12.00 za srednjo šolo za zdravstvene delavce v kinodvorani na Plavžu,
19.00 SLAVNOSTNA PREMIERA za vabljenе predstavnikе v kinu Radio Jesenice ob prisotnosti nekaterih igralcev in ustvarjalcev filma.

PETEK, 21. maja:

9.00 za osnovno šolo Mojstrana v kinodvorani na Dovjem,
12.00 za osnovno šolo Kranjska gora v kinodvorani v Kranjski gori,
19.00 za občane v kinodvorani Radio Jesenice.

NA LETOŠNJEM SREČANJU Z NAŠIMI ZBORI BO NASTOPILO 17 VOKALNIH IN INSTRUMENTALNIH SKUPIN

Na letošnjem srečanju z našimi zbori, ki bo jutri, v petek, 14. maja, ob 17. uri v gledališki dvorani na Jesenicah in ki ga že tradicionalno organizira občinska zveza kulturno prosvetnih organizacij Jesenice, se bo predstavilo doslej rekordno število vokalno instrumentalnih skupin in izvajalcev. Skupno se bo na srečanju zvrstilo 17 vokalnih in instrumentalnih skupin, s skoraj 500 sodelujočimi, ki se bodo predstavile vsaka z dvema skladbama.

Najštevilčnejše so seveda zastopane pionirske in mladinske skupine, pri čemer se posebno izstopa osnovna šola Žirovnica, iz katere se predstavlja kar šest skupin, in sicer: Orfvo orkester pionirjev in starejše skupine, pionirski zbor, zbor četrtega razreda, dekliški oktet in mladinski zbor. Pionirski zbor vodi Amalija Štern, vse ostale skupine pa Slavko Mežek. Prav gotovo to lahko ocenimo kot izreden napredek pri razvijanju glasbene kulture na tej šoli, ki je nedvomno pogojen s celodnevno šolo.

Na srečanju se bodo predstavili še: zborček cicibanov iz glasbene šole Jesenice, ki ga vodi Jeny Trnko, mlajši mladinski pevski zbor in mladinski pevski zbor osnovne šole Prežihov Voranc, ki ju vodi Roman Ravnič, pionirski pevski zbor osnovne šole Tone Čufar, ki ga vodi Mira Mesarič in mladinski pevski zbor Blaž Arnič – gimnazija Jesenice, ki ga vodi Janko Pribošič.

Skupno se bo na srečanju zvrstilo 11 vokalnih in instrumentalnih skupin najmlajših izvajalcev, kar vzbuja velik optimizem za še večji razmah vokalne in instrumentalne dejavnosti v naši občini. Pregled nastopajočih pa nam seveda odkrije tudi to, da učenci kar na štirih osnovnih šolah, če izvajamo pionirski zbor osnovne šole Tone Čufar, nima možnosti zborovskega udejstvovanja. To seveda ni nov problem, pa kljub temu se z leti ni nič spremenilo, čeprav menimo, da bi z nekoliko večjo prizadetostjo vodstev šol lahko imeli na vseh šolah močno razvito glasbeno dejavnost. Saj sta glasbena vzgoja in kulturna elementa pri vzgoji celovite socialistične osebnosti, k temu pa so usmerjeni vsi naši izobraževalni in vzgojni napori.

V drugem delu srečanja z našimi zbori bo nastopilo šest odraslih vokalnih skupin: moški oktet DPD Svoboda France Prešeren Žirovnica – Breznica, ki ga vodi Marjan Jemec, moški zbor društva upokojencev Javornik – Koroška Bela pod vodstvom Jaka Vebra, moški zbor pevskega društva Vintgar Blejska Dobrava, ki ga vodi Janez Ponikvar, moški pevski zbor DPD Svoboda Slavko Černe Kranjska gora, ki ga vodi Marjan Vodopivec in moški ter ženski zbor pevskega društva Jesenice, ki ju vodita Roman Ravnič in Milko Škoberne.

Tudi pri odrasli zborovski dejavnosti imamo v občini v primerjavi z leti nazaj precejšen deficit, saj smo brez tovrstne dejavnosti na Javorniku – Koroški Beli, na Hrušici in na Dovjem oziroma Mojstrani, pa tudi v Planini pod Golico, kjer so pred leti delovali pevski zbori. Žal tudi tu moramo ugotoviti, da nam manjka zborovskega kadra, kar pa bi verjetno v sodelovanju med šolami in krajevnimi organizacijami marsikje lahko ustrezno rešili, še posebno, ker imamo kadre, ki so zbere že vodili, pa tudi take, ki bi s krajšim dopolnilnim usposabljanjem lahko prevzeli zbere.

Kljub tem kritičnim mislim pa v občini doživljamo lep kvaliteten in količinski napredek, ki ga bomo lahko spremljali na petkovem SREČANJU Z NAŠIMI ZBORI.

Ob pričetku praznovanja 100-letnice rojstva Ivana Cankarja v občini in ob dnevu zmage, je imel pihalni orkester Jeseniških železarjev pod vodstvom dirigenta Ivana Knifca v petek, 7. maja koncert na Čufarjevem trgu.

O DVEH PREDPRAZNIČNIH PRIREDITVAH

Ob podelitvi državnih odlikovanj delavcem Železarne za uspešno, požrtvovalno in prizadevno delovanje na vseh področjih družbene aktivnosti in še posebej v samoupravnih organih in družbenopolitičnih organizacijah ter na svečani akademiji v počastitev dneva OF in 1. maja, praznika dela, sta bila v dvorani amaterskega gledališča Tone Čufar Jesenice, izvedena dva kulturna programa, v katerih so sodelovali: pihalni orkester Jeseniških železarjev, ženski in moški pevski zbor pevskega društva Jesenice, solisti Marica Baloh, Melita Jelen, Jaka Jeraša, Igor Marošević in recitatorji amaterskega gledališča Tone Čufar, Magda Flander, Darinka Korošec, Igor Škrli in Borut Verovšek ter pianist Peter Kopač.

Na prvi prireditvi, ob podelitvi državnih odlikovanj 22. aprila, se je pihalni orkester Jeseniških železarjev, pod vodstvom dirigenta Ivana Knifca, predstavil s svojim samostojnim koncertom. Na programu so imeli skladbe domačih in tujih skladateljev: Savnika, Cerovca, Adamiča (koračnice), Zajca, Učakarja, Verdija, Rodionova in Valterja.

Že na različnih prireditvah ob koncu preteklega leta smo zaznali kvaliteten rast tega orkestra, požrtvovalno in zelo prizadevno delo pri usposabljanju pa so godbeniki kronali z nadaljnjim napredkom, izpričanim na omenjenih prireditvah. V njihovem muziciranju je nekaj novega in svežega, za kar je predvsem zaslužen njihov umetniški vodja Ivan Knific. Njegova očitna resna in kvalitetna umetniška usmeritev, ki jo je začrtal, ni ostala nezažena. Disciplinirano izvajanje njegovih zahtev s strani godbenikov, je razvidno v vidnem napredku. Toda pot do popolnega uspeha – še višje kvalitete – še ni prehojena. V orkestru so še pomanjkljivosti. Nasadi (einsatz) niso istočasni, pri spremembah ritma je premalo skladnosti in preciznosti, čutijo se tehnične pomanjkljivosti, uglasenost ni vedno najboljša.

Program je bil pester. Verdijev Nabucco in Valterjeva Ameriška suita sta precej zahtevni skladbi. Začetek uverture Nabucco je bil ritmično negotov in v baritonih nečist. V nadaljevanju je orkester dobro sledil zanesljivi in čvrsti roki dirigenta in je skladba stekla v zaželeno obliko, le tolkala so bila v enem delu finala za dirigentovo palico. Ameriška ljudska suita, ki je intonativno in tehnično zahtevna, zahteva popolnejšo zasedbo z lesenimi pihali. Nekaj spodrseljajev ni zmanjšalo vrednosti naporov dirigenta in godbenikov, da muziciranje čim boljše uspe.

Spored je obsegal tudi dve solistični točki. Skladbo Ivana Zajca Dočnovini in ljubezni, je ob spremljavi orkestra zapela mezosopraniстка Marica Baloh. Njena interpretacija je bila dobro muzikalno oblikovana, glasovno čista in zanesljiva, v tuji spremljavi pa v dikciji nedovoljno jasna, ker jo je pokrival preglasen orkester. Orkester je svojo vlogo zadovoljivo opravil, toda, treba bi bilo razmisliti, če je upravičeno v spored uvrščati to vrsto solističnega petja, ker želje so eno, pogoji in možnosti pa drugo! Druga solo točka je bila Scherzo za trobento in orkester, komponista N. Rodionova, izvedli so jo Igor Marošević in orkester. Pogoji za izvedbo te skladbe so bili normalni. Orkester in solist so zvočne odnose prilagodili normalnemu muziciranju, tako da je točka uspela. Mladi Marošević, študent glasbene akademije, se je s hrabrostjo lotil te tehnično zahtevne skladbe in je ob solidni spremljavi orkestra zadovoljil. Vstopi so bili natančni in sigurni, visoke lege je z uspehom odpravil, v »laufih« pa nekaj izpuščenih not ni zmanjšalo kvalitete nastopa. Dirigent je obe točki spremljal rutinirano. Z interpretacijo Učakarjevega Venčka slovenskih narodnih pesmi Pod lipo, je orkester potrdil svoj napredek. Skladbo so zaigrali sproščeno, z vsemi elementi dobro pripravljenega ansambla, za kar so bili nagajeni z aplavzi. Koračnice so izvedene skladno s potrebnim rit-

mom in pravilnimi dinamičnimi gradacijami.

Orkester je tokrat prvič nastopil v novih krogih, kar je koncertu dalo svečan vtis.

Svečana akademija v počastitev dneva OF in 1. maja praznika dela je bila, 23. aprila z razglasitvijo premijnikov priznanj Osvobodilne fronte in srebrnega znaka sindikatov.

Po Internacionali, katero so pod vodstvom dirigenta Ivana Knifca izvedli združeni zbori in pihalni orkester Jeseniških železarjev, je imel slavnostni govor Franc Kobentar, predsednik občinskega sveta Zveze sindikatov. Sledil je kulturni del programa. Izvedene so bile solo točke: Ivana Zajca: Domovini in ljubezni, kateri je ob spremljavi pihalnega orkestra zapela Marica Baloh in Scherzo za trobento in orkester od N. Rodionova, v izvedbi Igorja Maroševića in pihalnega orkestra. Obe točki sta bili manj uspešni kot prejšnji dan na koncertu.

Arijo Wolframa in Wagnerjeve opere Tannhauser, je izvedel solist ljubljanske opere – naš rojak –

Jaka Jeraša. To je bil poseben dogodek vokalne kvalitete. Jeraša je potrdil svojo obsežno muzikalnost, saj so njegovi zvonki bariton in profesionalna interpretacija navdušili poslušalce. Na klavirju ga je uspešno spremljal Peter Kopač. Moški pevski zbor Jeklar je spored izpolnil z Maroltovo pesmijo XIV. divizije in Secherjevim Delavskim pozdravom. Dirigent zboru Roman Ravnič se nam je predstavil z nenavadno tehniko zborovskega dirigiranja. Zato so skladbe bile monotone, nedovoljno žive in brez potrebnih dikcijskih in ritmičnih poudarkov.

Ženski pevski zbor je bil prijetno doživetje. Članice zboru so izpolnile vse potrebne elemente za afirmacijo te vrste (ženskega) umetniškega delovanja in smo lahko ponosni, da se v naši sredini goji tudi ta vrsta vokalne umetnosti. Solistka Melita Jelen je Skobernetovo skladbo Počivaj jezero v tihoti izvedla muzikalno, čisto v glasu, z lahkoto in je zakokročila uspešen nastop. Dirigent profesor Milko Škoberne je s precizno in temperamentno tehniko dirigiranja čvrsto držal zbor v okvirih svojih koncepcij. Pihalni orkester je izvedel še Bernardovo uverturo Bilečanka. O bodoči uvrstitvi tega dela v svoj program bi orkester moral razmisliti, ker je skladba prezahtevna za trenutno zasedbo v orkestru.

Režija Slave Marošević je bila stereotipna. Potrebno bi bilo, da se podobne prireditve osvežijo z novimi programskimi in scenski oblikami ter da se več pozornosti posveti tudi vsebini programa.

Franjo Ropret

GOSTOVANJE V SISKU

Mladinski pevski zbor Blaž Arnič – gimnazija Jesenice in harmonikarski orkester glasbene šole Jesenice, sta s svojim vodjem dirigentom Jankom Pribošičem letos obiskala Sisak, kjer so bili dva dni gostje njihovega mladinskega pevskega zbora. Siskani pa jim bodo ta obisk vrnil naslednje leto.

Že na dan prihoda v Sisak so mladi glasbeniki priredili za svoje gostitelje koncert v dvorani njihove glasbene šole, ki je v starinski cerkvi, ki je preurejena v dvonadstropno glasbeno šolo. Razumljivo, da je zato tudi izredno akustična. Mladi glasbeniki z Jesenic so s svojim programom navdušili polno dvorano hvaležnega občinstva. Na koncu koncerta pa so se jim gostje zahvalili za obisk in zaželeli, da bi se čim prej spet videli.

Obisk v Sisku pa ni bil le glasbeni. Naslednji dan so mlade Jeseničane člani mladinskega pevskega zbora iz Siska peljali v mesto, da bi jim prikazali zanimivosti. Med drugim so si ogledali muzej revolucije, v katerem je bila razstava kiparja Šime Klaića in delavnica mojstra Karasa, v kateri se je učil za ključavničarja tovariš Tito. V tej delavnici smo si ogledali tudi nekaj dragocenih predmetov, ki jih je izdelal tov. Tito sam ali v skupini.

Po ogledu Siska smo si ogledali tudi mesto Petrinje, ki je znano po mesni industriji Gavrilović. V stavbi Gavrilović pa so jim gostitelji iz Siska priredili kosilo z glasbenim popoldnevom.

Prav je, da ob tej priliki predstavimo še mladinski pevski zbor iz Siska, ki bo naslednje leto gostoval na Jesenicah. Zbor deluje že 30 let. Vodi ga zborovodja Stjepan Grupčić. Zbor šteje sto pevcev, ki pojejo štiriglasno. Njihov repertoar je različen. Pojejo narodne in umetne pesmi, sodeluje pa tudi s tamburaskim ansamblom, godbo na pihala in s folklornim društvom. Zbor nastopa vsako leto v reviji zborov v Zadru ter na majskem festivalu kulture od 5. do 25. maja. Zabeležili so že veliko uspehov, njihov največji uspeh pa so dosegli na reviji zborov v Zadru.

Zbor je gostoval že v ČSSR in na Norveškem, obiskali pa so tudi veliko mest v Jugoslaviji. Gostovali so že v Slavonskem Brodu, Bihaću, Bitolju, Svilanju ter v Celju. Največja težava je za njihov zbor zamenjava generacij. Tako so letos dobili veliko novih članov in sedaj sodelujejo v programu za naslednje leto. Vsako leto pa v Sisku organizirajo koncert, ki ga kasneje ponovijo v različnih krajih v bližini Siska. M.

RAZSTAVA ZNAMK

V počastitev 35-letnice Osvobodilne fronte, 1. maja, praznika dela in 100-letnice rojstva Ivana Cankarja, so v petek, 30. aprila ob 18. uri v veliki dvorani Delavskega doma na Jesenicah, člani filatelističnega društva Jesenice, odprli svojo prvo letošnjo razstavo znamk.

V imenu filatelističnega društva Jesenice, je razstavo razglasil odprto predsednik društva Gusti Bizjak, kateri je v priložnostnem govoru orisal pomen razstave in delovanja filatelističnega društva Jesenice. Takoj po otvoritvi so si razstavo ogledali prisotni gostje, med katerimi je bilo tudi nekaj dijakov iz osnovnih šol, kar je še posebno razveseljevalo.

Razstavljalo je 16 članov in dva pionirja filatelističnega društva Jesenice, v 40 vitrinah. Pridružil se jim je tudi eden od številnih jeseniških numizmatičarjev (zbiralec starega denarja) s prikazom svojih zbranih kovancev, kar je zanimanje za razstavo še povečalo. Razstavljene so bile zanimive serije znamk naših in zamejskih pošt. Med njimi serije s tematiko iz umetnosti, pomembnih in zaslužnih velikanov, pisateljev, skladateljev, razne revolucionarne in druge obletnice, iz športa, rastlinstva in živalstva, razvoja kozmonavtične in druge.

Razstava je bila odprta do vključno 9. maja, ogledalo pa si jo je čez 450 ljubiteljev filatelije, med njimi precej učencev.

F. Ropret

NAČRTI TELESNOKULTURNE SKUPNOSTI

Telesnokulturna skupnost Jesenice bo letos svoje napore usmerjala predvsem na naslednja področja:

- na aktivnost v okviru šolskih športnih društev,
- dejavnost na rekreacijskem in množičnem področju in
- ustvarjanje pogojev za razirjanje športne dejavnosti ter
- na tekmovalni in vrhunski šport.

Soloobvezna in srednješolska mladina naj bi dobila ustreznejše možnosti za telesnokulturno udejstvovanje v poškolskem času. Izoblikovali bodo takšne tekmovalne sisteme, ki bodo zajemali večji del mladine. Na telesnovzgojne organizacije bo telesnokulturna skupnost vplivala, da bodo strokovno tesneje sodelovale s šolskimi športnimi društvi in jim pomagale pri njihovih prizadevanjih. To naj bi bila trdnejša osnova za razvoj tekmovalnih in vrhunskih dosežkov na telesnokulturnem področju.

Razen tega bo skupnost vplivala na društvo TVD Partizan ter na druge športne in telesnokulturne organizacije, da bodo v okviru svoje dejavnosti dajale poseben poudarek rekreaciji in množičnosti. Sodelovala pa bo tudi s krajevnimi skupnostmi in delovnimi kolektivi pri ustvarjanju pogojev za množično rekreacijo občanov.

Pri podpiranju tekmovalnih in vrhunskih dosežkov se bo skupnost opirala na obstoječe športne organizacije, klube in sekcije, ki tak šport goje. Vendar bo telesnokulturna skupnost zahtevala natančno opredelitev, kaj predstavlja za občino Jesenice kvaliteten dosežek in v katerih panogah bomo v občini gojili vrhunski šport. Skupnost bo skrbel za ureditev statusa vrhunskih športnikov v skladu s predpisi in družbenimi dogovori, ki veljajo za amaterske športnike.

Skupnost bo tudi sofinansirala kvalitetne prireditve v občini in regiji ter s tem spodbujala razvoj kvaliteten športa.

Kar je pomanjkanje prostorov in površin za telesnovzgojno dejavnost najbolj občutno na mestnem področju, bo skupnost sodelovala pri finansiranju cenjenih objektov, ki bodo omogočali čim številnejšo udeležbo občanov pri športnem udejstvovanju. Skupnost bo skušala skupaj z ostalimi dejavniki omiliti

tudi stisko telovadničnega prostora. Poleg naštetega pa je skupnost namenila znatna sredstva za vzdrževanje in sanacijo obstoječih objektov, še zlasti ker so nekateri v zelo slabem stanju in jih, bo potrebno čim prej ustrezno popraviti, sicer bo na njih nastala občutnejša škoda.

Ker pa so za doseganje uspehov potrebni strokovni kadri, bosta skrb za obstoječe in vzgoja kadrov tista osnovna naloga, ki ji bo dan največji poudarek.

KAKO SO RAZDELJENA SREDSTVA TELESNOKULTURNE SKUPNOSTI

Letošnji program telesnokulturne skupnosti Jesenice predvideva šest milijonov 490.000 dinarjev sredstev. Najvišja postavka programa so sredstva za tekmovalni šport, kamor sodijo organizacija tekmovalni, nabava potrebnih rekvizitov in drugi stroški za tekmovalno dejavnost. Za tekmovalni šport je namenjenih po programu milijon 500.000 dinarjev.

Druge največje postavke je redno vzdrževanje objektov, domov in opreme ter projektiranje novih naprav za šport in rekreacijo. Za te namene predvidevajo 900.000 dinarjev.

Za nagrajevanje vaditeljev in trenerjev ter vzgojo novih amaterskih kadrov so namenili 630.000 dinarjev, le malo manj pa za razvoj množične telesne kulture.

Za osebne prejemke, prispevke in druge datjave redno zaposlenih strokovnih in tehničnih kadrov je namenjenih 620.000 dinarjev. Izgradnji tistih objektov, ki so jih začeli graditi že lani, je namenjenih 700.000 dinarjev, prispevek republiški telesnokulturni skupnosti za finansiranje solidarnostnih nalog pa bo znašal 580.000 dinarjev. Po 420.000 dinarjev pa so namenili rekreacijskemu in množičnemu športu ter prav toliko sodelu pri organizaciji velikih tekmovalnih prireditev.

Razen tega pa so zagotovili tudi sredstva za odplačevanje anuitet za športno kulturno halo v Podmežaklju.

Nogomet

SAVA : JESENICE 0:1 (0:1)

V zaostali tekmi prvega kola prvenstvene TNZ Gorenjske so Jeseničani gostovali 27. aprila v Kranju, kjer so odigrali prvenstveno tekmo z moštvom SAVA in zmagali z rezultatom 1:0 (1:0).

Jeseničani se niso ustrašili vodečega moštva na prvenstveni lestvici. Zaigrali so dobro, predvsem je igrala dobro obramba, ki je popolnoma onemogočila njihove najboljše napadalce. Zmaga je zasluženo pripadla Jeseničanom. Edini gol na tekmi je dosegel Mlakar.

FILMARJI : JESENICE 0:5 (0:2)

V okviru drugega kola tekmovalnega za mladinski pokal na področju TNZ Gorenjske, so Jeseniški mladinci gostovali v Kranju, kjer so odigrali pokalno tekmo z mladinskim moštvom Filmarji in zmagali z rezultatom 5:0 (2:0).

Jeseničani so bili vso tekmo veliko boljše moštvo in so zasluženo zmagali ter se tako uvrstili v nadaljnje tekmovalje. V naslednjem kolu se bodo srečali z mladinskim moštvom SAVA.

Gole za NK Jesenice so dosegli: Crnalič 2, Čatač, Berčič in Sulejmanović.

SAVA B : JESENICE 0:5 (0:1)

Pionirji so gostovali v Kranju, kjer so odigrali prvenstveno tekmo s pionirji SAVA in zasluženo zmagali.

Gole so dosegli: Lamberger 2, Kucko, Bešič in Goran Medja.

MEDVODE : JESENICE 5:2 (2:0)

V šestem kolu prvenstva TNZ Gorenjske so Jeseničani gostovali v Medvodah, kjer so odigrali prvenstveno tekmo z moštvom Medvod in srečanje izgubili z rezultatom 5:2 (2:0).

Po uspehu v Kranju nad moštvom SAVA, so Jeseničani odstopali v Medvode preveč samozavestni, kar se jim je maščevalo. Zaigrali so slabo, predvsem v obrambi s vratarjem Iličem na čelu, ki je kriv za najmanj dva po nepotrebnem prejeta gola. S tem porazom so Jeseničani zapravili vse možnosti za boljše uvrstitev ob koncu prvenstva. Sedaj so na petem mestu na

prvenstveni lestvici, vendar imajo v zadnjih petih kolen slabši razpored tekem od neposrednih tekmecev za boljšo uvrstitev.

Gole za NK Jesenice so dosegli: Mlakar in Rakovič Senad.

JESENICE : LESCE 0:0

V nedeljo so Jeseniški mladinci odigrali prvenstveno tekmo z mladinskim moštvom Lesc. Tekma se je končala z neodločenim rezultatom 0:0.

Jeseničani so zaigrali zelo dobro in popolnoma nadigrali goste iz Lesc. Ustvarili so si štečeto zrelih priložnosti za doseg gola, vendar jih napadalci niso znali izkoristiti.

Gostje iz Lesc so razočarali, saj so se v glavnem le branili, največkrat tudi z devetimi igralci in poskušali le z občasnimi nasprotnimi napadi presenetiti domačo obrambo. Vendar jim tudi to ni uspelo zaradi odlične igre Tkaleca in pa predvsem mladega Zubanoviča v obrambi. Predvsem zadnji se razvija v zelo dobrega obrambnega igralca.

JESENICE : LTH 1:2 (1:1)

Pionirji so imeli v soboto dopoldne v gosteh pionirsko moštvo LTH Škofja Loka, s katerim so odigrali prvenstveno tekmo in srečanje izgubili z rezultatom 2:1 (1:1).

Jeseničani so bili enakovredni nasprotnik fizično močnejšim gostom in bi neodločen rezultat najbolj ustrezal dogodkom na igrišču, saj so gostje dosegli zmagoviti zadetek tik pred koncem tekme.

Gol za moštvo Jesenic je dosegel Zubanovič.

Danes, v četrtek, 13. maja igra člansko moštvo Jesenic prvenstveno tekmo z moštvom Bleda. Tekma bo ob 17. uri na igrišču v Podmežaklju.

S MU Č A N J E

LETOŠNJA SEZONA JE BILA USPEŠNA

Ob zaključku letošnje sezone alpske smučarske sekcije je trener jeseniških alpskih smučarjev Janez Šmitke napravil izredno izčrpano poročilo o delu v pretekli sezoni, obenem pa je izdelal izčrpan program za delo z mladimi smučarji v naslednji sezoni. Iz tega programa in poročila povzemamo nekaj najpomembnejših ugotovitev, s čemer pa je prikazano celoletno delo alpske sekcije pri smučarski zvezi Jesenice v pretekli sezoni.

V pripravljalni in tekmovalni dobi so mladi smučarji Jesenic v sezoni 1975/76 imeli skupno 92 kondicijskih treningov in 165 treningov na snegu, kar zneso skupno 257 treningov. Poleg tega pa so se udeležili posameznih tekmovalnih v sezoni preko 20 tekmovalnih (21 tekem cibanih, mlajši pionirji 22 tekem, starejši pionirji 21 tekem), s čimer se poveča število aktivnih dni na snegu.

Posamezni kondicijski treningi so trajali okrog 90 minut, treningi na snegu pa dve do tri ure aktivne vadbe, ob celodnevni vadbi na snegu pa se je ta podvojila. Kondicijski treningi so bili realizirani v celoti kljub pomanjkanju telovadnic in ustreznih garderob na športnem igrišču. Večje pa so bile težave pri realizaciji načrta treningov na snegu, ker so se treningi zaradi pomanjkanja snega in ustreznih terenov mnogokrat morali odvijati v zamejstvu.

Maksimalno so naši smučarji izkoristili sneg na plazu pod Prisojnikom, izredno uspešno pa so bili tudi izkoristeni treningi na Passo Stelvio (Italija) in Dortgasteinu (Avstrija).

VELIK USPEH ŠTEFANA PESJAKA

V mesecu aprilu je bilo v visokogorskem turističnem centru Courchevel v Franciji mednarodno padalsko tekmovalje »Para ski cup«, ki spada med najkvalitetnejše svetovne padalske prireditve, organizira pa ga vsako drugo leto ena od alpskih držav. Zaradi izredne zahtevnosti in zanimivosti ga je mednarodna letalska organizacija FAI proglasila kot tekmovalje za svetovni pokal. Letošnje tekmovalje je bilo že četrto in na vseh so sodelovali tudi naši padalci.

Kakšne so značilnosti tega tekmovalja je pri nas znano le ožjemu krogu ljudi. Pri nas tega tekmovalja še nismo organizirali, čeprav komite prireditve to resno zahteva, sicer se tekmovalja ne bomo mogli več udeleževati, z dvema ekipama kot doslej, kar je prednost alpskih držav.

In kaj je posebnost tekmovalja Para ski? To je kombinacija padalskih skokov in smučanja. Tekmovalci morajo opraviti tri discipline: dve padalski in eno smučarsko - veleslalom po pravilih FIS tekmovalni z dvema tekoma. Padalsko tekmovalje sestavljajo skoki s 1000 m višine v cilj v dolino na poznani teren, na katerem so tekmovalci tudi poskusno skakali, vendar mora biti nadmorska višina cilja nad 1500 m. Druga padalska disciplina pa so skoki s 1000 m nad ciljem, ta pa mora biti nekaj sto metrov višji kot pri prvi disciplini in na neznanim terenu. Padalec opazi teren prvič, ko ga pripelje nadenjen helikopter ali letalo. Zato so lahko vetrovi izredno zahtevalni, ki jih mora padalec izredno dobro oceniti, če želi skočiti na cilj v snegu.

Tekmovalje v Courchevelu je bilo presenečenje za večino udeležencev. Letališče z asfaltno stezo je namreč na višini 2.008 m. Ciljna točka na poznanim terenu je bila ob letališču na višini 2.080 m, druga ciljna točka na nepoznanem terenu pa na višini 2.300 m. Padalci so torej skakali iz absolutne višine 3.300 m.

V letošnji konkurenci je sodelovalo devet držav s 15 ekipami (ekipa šteje 3 člane) s skupno 45 posamezniki. Med njimi je bilo nekaj najkvalitetnejših svetovnih asov padalstva. Jugoslavijo kot alpsko deželo sta zastopali dve ekipi: I. ekipa - kvalitetnejši smučarji (Janez Tolar, Pavel Ješe, Miha Zupan) in II. ekipa - kvalitetnejši padalci (Štefan Pesjak, Maks Humar, Srečo Medven).

Vsi člani državne reprezentance so člani ALC iz Lesc, ker so zares najuspešnejši padalci v državi, pri smučanju pa imajo velike prednosti pred ostalimi. Naš najboljši padalec Jugoslavije v lanskem letu Drago Buncič se na primer ni uvrstil v reprezentanco zaradi slabšega smučanja, sodeloval pa je kot trener obeh ekip.

Naše zastopstvo je letos doseglo doslej največji uspeh. Prva ekipa je bila v smučanju druga in je osvojila srebrno kolajno (posamezno: Solar 4, Ješe 8, Zupan 8). V skupni oceni obeh padalskih disciplin pa je naš padalec Štefan Pesjak dosegel prvo mesto in zlato kolajno. Bilo je to veliko razočaranje Švicarjev, ki so pričakovali prvo mesto med posamezniki. Njihov padalec Frischknecht je namreč zaostajal za Pesjakom po treh skokih samo za tri cm. Pesjak pa se ni pustil zmeti, ostal je zbran in svojo priložnost izkoristil.

Smučarji v Kranjski gori in za streliščem na Jesenicah so naši tekmovalci maksimalno izkoristili, žal pa je bila preskromna snežna odeja, kar je povzročalo poškodbe na smučarski opremi.

Smučarski kadri so bili v pretekli sezoni maloštevilni, enemu samemu profesionalnemu smučarskemu trenerju, ob pomoči nekaterih službeno vezanih pomožnih trenerjih pa je bilo nemogoče skrbeti za vse številne tekmovalce.

Kljub vsem tem težavam pa so naši mladi smučarji v pretekli sezoni zelo uspešno in dostojno na tekmovalnih zastopali našo smučarsko zvezo in dosegli nekaj izredno lepih rezultatov. Na državnem in republiškem prvenstvu so naši tekmovalci dosegli osem zlatih, pet srebrnih in sedem bronastih odličij, v reprezentanci Jugoslavije pa je sodelovalo devet naših tekmovalcev, in to: Miran Gasperšič, Matjaž Šoberl, Grega Benedič, Aleš Kunc, Barbara Benedičič, Saška Vesek, Matej Oblak, Matjaž Presterel in Barbara Kunc.

Na tekmovaljih v pretekli sezoni so tekmovalci iz občine dosegli 44 prvih mest, najbolj uspešni pa so bili: Barbara Kunc pri cibankah s 16 zmagami, Matjaž Naglič pri cibankah s 15 zmagami in Barbara Benedičič pri mlajših pionirskih s desetimi zmagami v kategorizaciji. Na osnovi teh rezultatov, ki so jih dosegli posamezni tekmovalci v pretekli sezoni in številu Jugo-točk, ki si jih je priboril vsak tekmovalce, bo sestavljena A in B reprezentanca smučarske zveze Jesenice, ki nas bo za-

stopala na tekmovaljih v prihodnji sezoni.

Uvrstitev napravljena po veljavnih kriterijih iz preteklega leta, ko tekmovalce za najboljšim Jugoslovanom lahko zaostaja pri pionirskih od 30 do 50 točk, odvisno od starosti, pri cibankah pa od 40 do 60 točk. Seveda pa bo imel možnost, da se uvrsti v reprezentanco zveze vsak tekmovalce iz področnih klubov, ki je dosegel predpisano število Jugo-točk v pretekli sezoni. Načrt treningov za prihodnjo sezono nam kaže, da bodo naši tekmovalci imeli okrog 100 kondicijskih in preko 200 treningov na snegu, kar ob vseh tekmovalnih kaže na izredno intenzivnost. Program za kategorijo A je nekaj bogatejši od kategorije B, poleg tega pa bodo del sredstev za tekmovalce kategorije B morali prispevati starši. Razlika v treningih med A in B kategorijo se kaže le pri treningih v tujini, intenzivnost treningov doma pa bo enaka.

Maksimalno bodo naši smučarji skušali izkoristiti žičnico za streliščem, kjer bodo preko leta izravnavali teren in posadili travo, koristili bodo poletni trening pod Prisojnikom, ob ugodnih vremenskih pogojih pa bodo trenirali v Kranjski gori in Spanovem vrhu. Seveda pa bo tudi v prihodnji sezoni potrebno nekaj treninga v inozemstvu, saj pri nas še nimamo visokogorskih terenov, kjer bi lahko intenzivno trenirali v mesecih od avgusta do novembra, skoraj redno pa nam celo v zimskih mesecih primanjkuje snega.

Vsekakor pa so lepi rezultati, ki so jih dosegli naši pionirji v pretekli sezoni, rezultat izredno kvalitetnega in intenzivnega dela, za kar nosi zaslugi izredni trener Janez Šmitke in pomožni trenerji Janko Pirc, Marjan Kežar in Edi Slivnik.

Skoraj nujno pa bo prihodnjo sezono trenerski kader okrepi in misliti na večje število profesionalnih oziroma polprofesionalnih trenerjev. Z okrepitevijo trenerskega kadra bi se tudi povečala intenzivnost treningov, razen tega pa bi bilo mogoče vključiti v reprezentanco zveze večje število mladih - talentiranih smučarjev.

Alpsko smučanje je v zadnjih letih pri nas tako napredovalo, da nudi možnost za prodor v vrh le kvaliteten in intenziven del preko vsega leta. Vsako polovičarstvo je že vnaprej obsojeno na neuspeh, zato se v njega ne splača vlagati denarja. Z ozirom na tradicijo, ki jo smučanje na Jesenicah ima in ob upoštevanju prioritete, za katero smo se odločili v jeseniški občini, mora smučanje dobiti tudi ustrezno podporo. Velika volja za delo pri aktivnih tekmovalcih in funkcionarjih kluba pa so nam jamstvo, da bo denar vložen koristno in da bo jeseniško smučanje v prihodnjih letih dobilo v Jugoslaviji zopet vsaj približno takšno veljavo, kot jo je dolga leta po vojni imelo. Seveda pa je pri tem iluzija misliti, da bi lahko še kdaj na tako lahek način pobirali naslove prvakov Jugoslavije, kot so jih naši smučarji nekdanj, saj mnogi jugoslovanski klubi delajo izredno kvalitetno z mladino in tudi že žanjejo lepe uspehe doma in na tujem. -beč

TEKMOVANJE TABORNIKOV

Taborniški odred Plavžarjev je 9. maja organiziral občinski mnogoboj za murne - člane do sedem let ter medvedke in čebelice ter tabornike do 12 let starosti v Mojstrani. Tekmovali so v iskanju zaklada, lepljenke, kurjenju ognjev, premaganju ovir, šaljivem tekmovalju, orientaciji, lokostrelstvu, med dvema ognjema in v lovu na lisico.

REZULTATI:

Medvedki (7-10 let): 1. odred Plavžarjev Jesenice - 54,26 točk, 2. odred pod Prisojnikom - Kranjska gora - 52,39 točk, 3. odred pod Stolom - Žirovnica 51,30 točk.

Čebelice (7-10 let): 1. Aljažev odred (2) - Mojstrana - 53,05 točk, 2. Aljažev odred (3) Mojstrana - 43,93 točk, 3. odred plavžarjev - Jesenice - 39,43 točk.

Medvedki (11-12 let): 1. Aljažev odred - Mojstrana - 78,70 točk, 2. Odred plavžarjev - Jesenice - 71,86 točk, 3. odred Jeklarjev - Jesenice - 70,29 točk.

Čebelice (11-12 let): 1. Aljažev odred (2) - Mojstrana 79,38 točk, 2. Odred Jeklarjev - Jesenice - 72,33 točk, 3. Aljažev odred (1) - Mojstrana - 69,41 točk.

Pri najmlajših so tekmovali iz odreda Jeklarjev in odreda plavžarjev, vendar se njihovo tekmovalje ne točkuje.

V nedeljo, 16. maja, pa organizira odred Jeklarjev področni mnogoboj za vse odrede z Gorenjske v Završnici. Tekmovalja bodo od 9.00 ure do okrog 17.00 ure popoldan. Zbor za udeležence je ob 8.30.

Leon Mesarič

REŠITEV NAGRADNE KRIŽANKE

MARS, ZOIS, SOPRAN, PRISTAN, ANKARAN, KRESNICA, RADIANT, RT, T, PENA, RA, TAK, STORNO, GOS, TRGATEV, ME, A, KOLK, DS, INTERVAL, PIROMAN, BAL, N, REMI, EM, EOL, RA, KR, A, ADA, AMETIST, ATE, KVADRAT, LESK, AL, LEA, TASSO, VRATAR, IST, AJAJA, B, STALITEV, NM, JE, NEP, EN, TROT, POTOVALKA, ETAT, ROKOMAVH, B, A, OTRIN, AS, T, ISABELA, A, S, ZVEZA, POKLON, K, RUTA, NARCISE, AO, ILOK, V, V, ILL, DELAVNICA, OSOJA, K, DELA, ČESTITA, ŽELEZAR.

Komisija v sestavi Vinko Mežnarc – predsednik, Olga Tišov in Janez Kejžar je prejela 339 rešitev. Da je dobila deset pravih, je morala izveči 15 rešitev. Nagrade prejmejo: Sonja REKAR, knjigovodstvo FRS – 125 din, Tine ZVEGLJ – računovodstvo TOZD VET – 90 din, Jelena ŽAGAR – oddelek za obračun osebnih dohodkov – 90 din, Franc DEMŠAR – upokojenec – Bokalova 9, Jesenice – 65 din, Marjan NOČ – martinarna – 65 din, Božena OSOJNIK – faktorni oddelek – 65 din, Ciril TRILAR – upokojenec – Prešernova 30, Jesenice – 40 din, Irena KODER – Tomsčeva 31, Jesenice – 40 din, Leon VIDIC – Cankarjeva 34, Jesenice – 40 din in Feliks STEFANCIOŠA – Svetinova 18, Jesenice – 40 din.

POPOCATEPETL

Pred nedavnim smo učenci osnovne šole Tone Čufar poslušali zanimivo predavanje o vzponu na Makalu. Zvedeli smo več o samem vzponu in o težavah ob osvajanju tega vrha. Tokrat pa, ko je prof. Radko Hočvar zopet organiziral predavanje z diapozitivi in celo z glasbo, smo se seznanili z vzponom in še več o življenju ljudi ob popocatepetlu. Kar nam je bilo tudi kot dopolnilo k učni snovi pri urah zemljepisa.

Skupina kranjskih alpinistov se je s kombijem podala v osrčje Mehike. Prof. Milan Krišelj iz Kranja, ki jih je spremljal, pa je s seboj prinesel zanimive barvne diapozitive o tamkajšnjih prebivalcih in naravnih lepota, na magnetofonskem traku pa zabeleženo originalno glasbo, ki se je ohranila med domačini. Za

uvod nam je povedal marsikaj zanimivega o tem kako in kdaj so se naseljevali španski priseljenci med domorodce in kako se je postopoma spreminjal njihov jezik in kultura. Za dobro voljo pa je dodal še nekaj poučnih anekdot, ki so se jim prepletale na poti.

Po tem uvodu nam je začel predvajati diapozitive. Najprej smo videli, kako so se prebijali skozi pragozdove, ki so na marsikaterih mestih skoraj neprehodni, in so si pot morali utirati z mačetami. Večkrat so tudi našli naletelne kake izmed redko posejanih vasi, kjer živijo še plemena na primitivni stopnji razvoja. Med njimi so doživeli marsikateri zanimiv dogodek.

Ko so se povzpeli na vrh vulkana so seveda pogledali tudi v njegovo notranjost v globoko žrelo, kjer vedno nekaj buči in se pretaka. Po kratkem postanku so se spustili nazaj v dolino, saj na takem velikanu nikoli ne veš, kdaj se bo prebudil.

Ogledali so si še nekaj zanimivih mest, ki so zelo živahna, saj se tam srečujejo ljudje iz različnih koncev sveta. Stavbe so večinoma že moderno grajene, kot zgodovinski spomeniki pa so ohranjena stara poslopja, izpred več stoletij.

Med najlepše diapozitive pa so spadali pokrajinski motivi ali posnetki raznovrstnega rastlinja, ki je v Mehiki čudovito.

Prof. Hočvarju se zahvaljujemo za organizacijo, prof. Krišlju pa za izčrpno predavanje, ki smo ga z zanimanjem spremljali.

Klemen Čebulj

ZAHVALA

OO sindikata PIV se iskreno zahvaljujem za denarno pomoč, ki mi je bila med boleznijo zelo dobrodošla.

Marija Suligoy

ZAHVALA

Izvršnem odboru sindikata in osnovni organizaciji sindikata nabavni sektor se najlepše zahvaljujem za denarno pomoč, ki sem jo prejel v času mojega bolovanja.

Stane Drobnič

ZAHVALA

Kolektivu nabavnega sektorja se iskreno zahvaljujem za zbrano denarno pomoč, ki sem jo prejela ob smrti moje mame.

Anica Novak

ZAHVALA

Osnovni organizaciji sindikata stojno vzdrževanje se najlepše zahvaljujem za denarno pomoč v času mojega bolovanja.

Zvone Bizjak

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru Železarne in osnovni organizaciji sindikata martinarne se najlepše zahvaljujem za denarno pomoč, ki sem jo prejel v času moje bolezni.

Štefan Horvat martinarna

ZAHVALA

Osnovni organizaciji sindikata podbojarna se iskreno zahvaljujem za denarno pomoč in obisk na domu med mojo dolgotrajno boleznijo.

Maks Noč podbojarna

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru družbene prehrane železarne Jesenice se najlepše zahvaljujem za denarno pomoč in cvečje, katerega sem prejela ob moji dolgotrajni bolezni za prvomajsko praznik.

Angelca Rot

VABIMO NA TEKMO SNEG – VODA

Vodnosmučarski klub Elan Begunje vabi na prvo tekmo sezone sneg – voda. Velelalom na snegu bo v soboto ob 9. uri na plazu pod Prisojnikom, slalom na vodi pa isti dan ob 14. uri na jezeru v Mostah.

MATURANTOM TSS – 1966

Obveščamo vse, ki so v letu 1966 zaključili TSS (večerni oddelek), da bo praznovanje 10-letnice mature 21. maja v zgornjih prostorih restavracije KAZINE s pričetkom ob 19. uri.

Pripravljalni odbor

ZAHVALA

Ob nenadni in težki izgubi dragega moža, očeta, brata in strica

IGNACA JALNA

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem, ki ste nam ob najtežjih trenutkih stali ob strani in nam ne-sebično pomagali.

Obenem se zahvaljujemo obratu Javornik 1. za podarjeni venec in izraženo sožalje, učencem in tovarišicam 3. in 5. razreda osnovne šole Žirovnica za podarjeni venec, pevcem za ganljive žalostinke, govorniku za poslovlilne besede, sindikalnemu odboru in vsem, ki ste podarili vence in cvečje ter delovnim tovarišem, ki so ga položili v prerani grob.

ŽALUJOČI: žena Marica, sin Marjan hčerka Majda, brat, sestre in ostalo sorodstvo.

ZAHVALA

Ob smrti dragega moža in očeta

IVANA BRAJKOVIČA

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti. Zahvaljujemo se dr. Novaku in osebju internega oddelka bolnice Jesenice, govornikom za poslovlilne besede, organizacijam ZB NOV Plavž in ZB NOV Pazin, sodelavcem PIV Železarne in Iskre ter vsem ostalim za izrečeno sožalje in darovano cvečje.

ŽALUJOČI: Brajkovičevi

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage žene, mame in stare mame

IVANKE VIDMAR

se zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem ter sosedom za vence in denarno pomoč, kakor tudi krajevni organizaciji SZDL Podmežaklja za cvečje. Obenem se zahvaljujemo za darovani venec tudi elektropodjetju Markež z Jesenic ter pevcom DU Javornik za žalostinke ob odprtem grobu in vsem, ki so z nami sočustvovali, nam izrekli sožalje in jo spremili na njeni zadnji poti.

ŽALUJOČI: mož Ignac sin Igor z družino ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob težki izgubi dragega moža in strica

TONČKA AMBROŽIČA

se iskreno zahvaljujemo zdravnikom in ostalemu osebju bolnice Jesenice in zdravstvenega doma Jesenice za zdravljenje in prizadevanje, da bi mu ohranili življenje.

Prav tako se zahvaljujemo organizacijam ZB NOV, RK, Gasilskemu društvu in krajevni skupnosti Hrušica za izkazano pomoč in pozornost ob težki in nenadomestljivi izgubi dragega moža. Zahvaljujemo se tudi SVP Ljubljana, godbi iz Hrušice in hišnemu svetu, sosedom ter znancem in prijateljem za podarjeno cvečje, žalostinke, spremstvo na njegovi zadnji poti in denarno pomoč. Hvala tudi govornikom za poslovlilne besede pred hišo žalosti in ob odprtem grobu.

Se enkrat vsem skupaj in vsakemu posamezno iskrena hvala.

ŽALUJOČA žena in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob smrti mojega dragega moža

MATEVŽA ZUPANA

se vsem iskreno zahvaljujem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti in mi izrekli tople besede. Posebno se zahvaljujem za podarjeni venec in pozornost delavcem obrata elektro-
jeklarne.

ŽALUJOČA žena Julka

ZAHVALA

Podpisana Marica Jalen se iz srca zahvaljujem kolektivu valjarne profilov, sodelavcem mojega pokojnega moža in očeta, za solidarnostno pomoč in sočustvanje ob boleči izgubi.

Vsem darovalcem še enkrat najlepša hvala.

Marica Jalen

Kaj bomo gledali v kinu

Kino RADIO

15. maja ameriški barvni risani film POPAJ IN NJEGOVA DRUŽINA, ob 15. uri, ponovno srečanje s priljubljenimi junaki mnogih generacij najmlajših.

15. in 16. maja ameriški barvni CS film EL CID, ob 17. in 20. uri, režija Anthony Mann, v glavni vlogi Sophia Loren, Charlton Heston.

17. maja ameriški CS barvni film YAKUZA, ob 17. in 19. uri, režija Sydney Pollack, v glavni vlogi Robert Mitchum.

18. maja slovenski film IDEALIST (za mladino) ob 17. uri, ob 19. uri ameriški CS barvni film YAKUZA.

19. maja ameriški CS barvni film QUO VADIS, ob 17. in 20. uri, režija Marwin Le Rey, v glavni vlogi Robert Taylor.

20. maja ob 19. uri slavnostna premiera slovenskega umetniškega filma IDEALIST.

21. maja italijanski barvni film PAZI, DA NE BO ZMEDE, ob 17. in 19. uri, režija Marcello Fondato, v glavni vlogi Terence Hill.

22. maja ameriški CS barvni film PAST ZA INŠPEKTORJA KALABANA ob 17. uri, režija Ted Post, v glavni vlogi Hol Holbruck; ob 19. uri slovenski film IDEALIST.

23. maja ameriški CS barvni film PAST ZA INŠPEKTORJA KALABANA, ob 17. in 19. uri.

Kino PLAVŽ

15. in 16. maja ameriški CS barvni film YAKUZA, ob 18. in 20. uri.

16. maja ameriški barvni risani film POPAJ IN NJEGOVA DRUŽINA, ob 10. uri.

17. in 18. maja ameriški CS barvni film EL CID, ob 17. in 20. uri.

19. maja slovenski film IDEALIST, ob 18. in 20. uri.

20. maja ameriški barvni film DVOJICA NEPREMAGLJIVIH, ob 18. in 20. uri.

21. maja ameriški CS barvni film QUO VADIS, ob 17. in 20. uri.

22. in 23. maja ameriški barvni film BILLY CID JE BIL CAPIN, ob 18. in 20. uri.

Kino KRANJSKA GORA

15. maja ameriški barvni film OPERACIJA HONG KONG.

16. maja ameriški barvni film DVOJICA NEPREMAGLJIVIH.

19. maja ameriški CS barvni film YAKUZA.

22. maja ameriški barvni film EL CID.

Kino DOVJE – MOJSTRANA

15. maja ameriški barvni film KLIC DIVJINE, ob 19.30.

16. maja ameriški barvni film OPERACIJA HONG KONG, ob 19.30.

22. maja ameriški CS barvni film YAKUZA, ob 19.30.

Ameriški barvni film ŽRELO JAWS bo na naših platnih od 4. do 11. junija 1976. Film je nagrajen s tremi Oskari, v režiji Stene Spielberg po romanu Petra Benchleya, v vlogah: Roy Schider, Robert Shaw, Richard Dreyfuss. Cene vstopnic 15 in 20 din, zaradi izrednega zanimanja bodo vstopnice v predprodaji pri blagajni kina Radio od 15. maja dalje vsak dan med 16. in 19. uro. Rezervacij ne bomo sprejemali.

EKSKURZIJA VARILCEV NA ZAGREBŠKI VELESEJEM

22. maja bo DVT-sekcija Jesenice organizirala ogled VII. mednarodnega sejma varilne tehnike in zaščite proti koroziji, ki jo bo pripravil Zagrebški velesejem v sodelovanju z Zvezo društev za varilno tehniko Jugoslavije v času od 18. do 23. maja 1976.

Odhod v soboto, 22. maja, ob 6. uri izpred postajališča pri Čufarju.

Dopoldan: Ogled razstave in povratek do Čateških toplic, kjer bo kosilo.

Popoldan: Prosto za kopanje.

Povratek od 22. do 23. ure.

Lastna udeležba 50 dinarjev.

Prijave zbira in daje informacije Marjan Kristan – strojne delavnice – telefon 557.

V kolikor bodo še prosta mesta, vabimo na ogled razstave tudi druge člane DIT, ki jih zanima področje varjenja in zaščite proti koroziji.

Odbor DVT-sekcije Jesenice

IŠČEMO OSKRBNIKE DOMOV

Planinsko društvo Javornik – Koroška Bela

razpisuje za svoje planinske postojanke naslednja prosta mesta:

1. ZA PREŠERNOVO KOČO NA STOLU: pomočnico ali pomočnika oskrbnika
2. ZA STANIČEV DOM POD TRIGLAVOM:
 - a) natakario,
 - b) sobarico.

Pogoji za sprejem:

Pod točko 1. znanje kuhanja za navadno gospodinjstvo.

Pod točko 2 a) vsaj delno znanje nemškega jezika.

Pod točko 2 b) sposobnosti urejanja sob-spalníc.

Vsa delovna mesta so primerna tudi za mlajše upokojenke.

Prijave pošljite na naslov: Planinsko društvo Javornik – Kor. Bela 64270 Jesenice.

RAZPIS

AMD Jesenice

sprejema – vpisuje

kandidate za šolanje inštruktorjev avto šole.

Pogoj je tri leta izpit »B« kategorije ali višje kategorije. Rok prijave je do vključno 17. maja 1976.

Vse ostale informacije prejmete vsak delovni dan popoldan v pisarni AMD Jesenice.

RAZGLAS PROSTIH DELOVNIH MEST

Splošna bolnica Jesenice

razglašja prosta delovna mesta za naslednje sodelavce:

1 zdravnik specialist ginekolog ali: specializant z dokončanim stažem in opravljenim strokovnim izpitom

2 zdravnika specialista anesteziologa ali: specializanta iz anesteziologije z dokončanim stažem in opravljenim strokovnim izpitom

1 visokokvalificiran zidar.

Kandidati naj vlože s kratkim življenjepisom in dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev predložijo do 14. 5. 1976 na naslov: Splošna bolnica Jesenice.

JESENICE : MISLINJA 3:2 (-10, -6, 13, 6, 12)

V predzadnjem kolu prve republiške lige so igralke OK Jesenice v postavi: Mahnič, Baloh, Rabzelj, Pušar, Lukek, Tomažič gostovale v Velenju pri ekipi Mislinje.

Naše igralke se v prvem in drugem setu niso mogle resneje upirati razigrani mladi ekipi Mislinje, pri kateri sta bili Anka Gros in Darja Gros neresljivi problem na mreži. Jeseničanke so izredno slabo zaigrale v bloku in v polju ter s slabimi podajami onemogočile zaključevanje akcij. Podbna slika je bila tudi v tretjem setu, ko so domačinke povedle s 13:6 in bile pred presenetljivo zmago. Vendar so gostje z odličnimi servisi Tušarjeve in blokoma Mahničeve le uspele rezultat izenačiti in zmagati s 15:13. Kot da bi jim ta dobljeni set dal novih moči, so v četrtem setu z dobro igro popolnoma onemogočile domačinkam, da bi prišlo do presenečenja in set brez večjih naporov osvojile v svojo korist. Lahka zmaga v tem setu pa se je našim igralkam ponovno maščevala, saj so v zadnjem, odločilnem setu ponovno zaigrale zelo slabo in nepovezano. Domače so povedle z 8:3 in z 10:7, vendar so Jeseničanke izenačile na 12:12 in le uspele premagati borbene domačinke.

Ta tekma je ponovno dokazala, da naše igralke kljub opozorilom trenerja, proti slabšim ekipam ne igrajo tako resno, kot proti po imenu boljšim ekipam. Vendar mislim, da je to prvenstvo pokazalo in da se igralke zavedajo, da je vsako podcenjevanje kaj hitro kaznovano in da se s poštrevnovalno in disciplinirano igro lahko zmaguje tudi proti boljšemu nasprotniku.

V zadnjem kolu gostijo naše igralke ekipo Ljubljane v soboto, 15. maja

ob 17.30 v telovadnici osnovne šole na Jesenicah. ACO

NOVO MESTO : JESENICE 2:3 (8, -12, -12, 9, -18)

Jeseničani so v predzadnjem kolu republiške lige gostovali v Novem mestu. Novomeščani so trenutno na solidnem četrtem mestu prvenstvene lestvice, zato Jeseničani niso preveč upali na zmago. Med tekmo pa se je pokazalo, da Novomeščani niso nepremagljivi.

Za Jesenice so nastopili: Bogataj, Bergelj, Kravanja, Pogačar, Divjak, Prešern, Kobal in Gasar.

V prvem setu so bili domačini dosti boljši in so set zasluženo osvojili. V drugem setu pa so se Jeseničani že nekoliko privadili na veliko novo dvorano in domačini so morali priznati njihovo premoč. Podoben položaj je bil v 3. setu, ki so ga po borbenejši igri osvojili gostje. V četrtem pa so bili spet boljši domačini. V zadnjem odločilnem setu so domačini odlično začeli in povedli celo s 13:5. Tu pa se je ustavilo, gostje so se zbrali in z borbeno igro rezultat izenačili na 13:13. Pričela se je prava živčna vojna. Ko je že vse kazalo, da bodo Jeseničani gladko zaključili finiš sebi v prid, je do tedaj dober sodnik Hvala dosodil dve problematični napaki Jeseničanom. Seveda je s tem precej razburil jeseniške igralce. Po precejšnji nervoznosti so se le-ti zbrali in zmogli toliko moči, da so obrnili dvoboj sebi v prid in zmagali z 18:16.

S to zmago so Jeseničani pred zadnjim kolom na šestem mestu in so si s tem občutno popravili položaj.

V zadnjem kolu se Jeseničani srečajo z moštvom Mežice in to v nedeljo ob 10. uri v telovadnici osnovne šole na Jesenicah. P.

MLADINKE NA TURNIRJU »BRATSTVA IN ENOTNOSTI«

V Beogradu je bil od 1. do 3. maja že enajsti tradicionalni turnir mestnih mladinskih reprezentanc, imenovan turnir »bratstva in enotnosti«. Letos je sodelovalo rekordno število ekip, deset v moški in 14 v ženski konkurenci iz vse Jugoslavije, medtem ko so organizatorji morali odkloniti 12 mestnih ekip, ker so zamudile s prijavi.

Iz Slovenije so sodelovale tri mestne reprezentance in sicer v moški konkurenci ekipa Anhova in v ženski ekipi Maribora in Jesenice. Naše mladinke so sodelovale letos že drugo leto, medtem ko je bil prej običaj, da sodeluje na teh turnirjih mladinska slovenska reprezentanca pod imenom mesta Ljubljane.

Jeseniske mladinke z žrebom res niso imele sreče, saj so se znašle v skupini z Beogradom (kasnejši zmagovalci) in Vukovarjem, katere igralke nastopajo v prvi zvezni ligi. V prvi tekmi so zaigrale res odlično in proti favorizirani ekipi Vukovarja zabeležile nepričakovano zmago. V drugi tekmi proti ekipi Beograda niso mogle uspeti, vendar so kljub temu zapustile dober vtis. Vedeti moramo, da je bila ekipa Beograda sestavljena iz igralnih klubov, ki so stalni člani prve zvezne odbojbarske lige in če spomnimo še imena Stakić, Grčić in druge, ki so stalne članice državne reprezentance v mladinski in članski konkurenci, potem si lahko predstavljamo moč njihove ekipe.

Naše igralke so v skupini osvojile drugo mesto in se v nadaljevanju borile za uvrstitev od petega do

osmega mesta z ekipami Subotice, Niša in Maribora. Tudi v srečanjih s temi ekipami so naše igralke prikazale dobro odbojko, le proti ekipi Maribora, so zaradi preutrujenosti odpovedale kljub temu, da so v prvem setu vodile že 14:4.

Rezultati: Niš : Jesenice 2:1, Niš : Maribor 2:0, Subotica : Maribor 2:0, Subotica : Jesenice 2:1, Maribor : Jesenice 2:0, Subotica : Niš 2:1.

Končni vrstni red pri mladinkah: Beograd, S. Karlović, Kaštel, Reka, Subotica, Niš, Maribor, Jesenice, Vukovar, Zadar, Osijek, Bihać, T. Ušić, Sisak.

Tako kot pri dekletih, je tudi pri fantih zmagala ekipa Beograda, medtem ko je edini slovenski predstavnik ekipa iz Anhovega osvojila sedmo mesto.

Za ekipo Jesenic so nastopile: Pušar, Rabzelj, Baloh, Tomažič, Purger, Lukek in kot gostji Jeseničank iz Raven in Gros iz Mislinje.

Turnir »bratstva in enotnosti« je uspel tako v športnem pogledu, kot tudi v pogledu poglobljanja bratstva in enotnosti jugoslovanskih narodov in narodnosti, kar pa je eden glavnih ciljev tega turnirja. Zato mislim, da je potrebno dati udeležbi ekipe Jesenic vso podporo, da se bo teh turnirjev udeleževala vsako leto. Obenem pa se moramo zahvaliti za moralno in materialno pomoč koordinacijskemu svetu ZSMS železarne Jesenice, ki je omogočila letošnji nastop na tem turnirju in s prisotnostjo svojih članov pri otvoritvi in med potekom turnirja vidno odigrala svojo vlogo. ACO

NA DAN ZMAGE JE STARTALA 29. TRIGLAVSKA MLADINSKA ŠTAFETA

Letošnja mladinska štafeta je startala 1. aprila v Brčkem. Slovesnega začetka so se udeležili nekdanji brigadirji prvih mladinskih delovnih akcij na mladinski progi Brčko-Banovići in najvidnejši predstavniki družbenopolitičnih, mladinskih in delovnih organizacij. Letošnja mladinska štafeta v počastitev 84. rojstnega dne maršala in predsednika Jugoslavije tovariša Tita, 35-letnice vstaje naših narodov in narodnosti in 30-letnice mladinskih delovnih akcij v svobodni domovini, je do sedaj pretekla in prehodila že pretežni del republik in avtonomnih pokrajin Jugoslavije. Preko Ljubljane, Kranja in Trčiča je preteklo nedeljo, na sam dan zmage prispela tudi v našo občino. V Završnici, na tradicionalnem zbornem mestu delovnih ljudi naše občine, pri spomeniku prvega sekretarja SKOJ Dragoljuba Milovanovića, ki se je leta 1922 smrtno ponesrečil na Stolu pri ilegalnem prehodu iz Avstrije v domovino, so štafeti brigadirji, planinci, mladinske in druge organizacije pripravile množičen in slavnosten sprejem s kulturnim programom.

Mimo številnih spominskih obeležij je štafeta nadaljevala pot do Mojstrane, kjer je bil priključek 29. triglavske štafete. Mladinke, mladinci, taborniki, pripadniki JLA, brigadirji in planinci so štafeto palico s pozdravi, čestitkami in najboljšimi željami tovarišu Titu ponesli iz Mojstrane dalje skozi Kranjsko goro na Vršč, kjer so jo izročili vrstnikom iz Trente in tolminske občine. Vse-

povsodi so nosilcem prebivalci pripravili množične in slavnostne sprejeme.

Trinajst članov in pripravnikov alpinističnega odseka Jesenice, je letos pripravilo že 29. mladinsko štafeto z vrha Triglava, simbola slovenskega naroda in OF. Že v petek so se napotili iz Mojstrane skozi dolino Vrat mimo slapa Peričnika in dalje mimo Aljažvega doma in se po poti čez Prag po globokem snegu povzpeli do triglavskega planinskega doma, Kredarice. Tu so nosilci mladinske štafete tudi prenočili.

V nedeljo, 9. maja, na dan zmage je letošnja triglavska mladinska štafeta startala na vrhu Triglava, ki je bil še globoko zasnežen.

V dolino so se vrnili po isti poti preko Malega Triglava in Kredarice po poti čez Prag. V zatrepu, izviru Bistrice, pod mogočno severno steno Triglava, so jeseniški plezalci in alpinisti predali štafeto palico s pozdravi in čestitkami planincem poštarjem iz TOZD PTT Radovljica in Jesenice. Prvi nosilci z zastavami na čelu so nadaljevali pot do spomenika padlih partizanov gornikov, kjer so štafeto palico prevzeli člani zveze slepih in slabovidnih. Vedno številnejša povorka planincev, mladincev, smučarjev in plezalcev ter alpinistov je s slepimi in slabovidnimi nadaljevala pot do Aljažvega doma, kjer so jim pripravili prvi večji navdušen slavnostni sprejem. Stik triglavske planinske mladinske štafete z zvezno je bil v Mojstrani pred hotelom Triglav.

Rokomet

PORAZ V GOSTEH, ZMAGA DOMA

Že pred praznikom dela v petek, 30. aprila, so rokometarji Jesenic igrali prvenstveno tekmo LCRL v Dupljah pri istoimenski ekipi.

Tekma je bila ves čas nezanemljiva in izenačena. Ekipi sta se menjavali v vodstvu in slika take igre je rezultat ob polčasu, 10:10.

V drugem polčasu so imeli Jeseničani več od igre. Skoraj ves čas so vodili z zadetkom prednosti, dve minuti pred koncem pa celo z dvema, vendar so po nekaj zaporednih napakah, predvsem prehitre in brezglave igre, to prednost izgubili. Domači so povedli z 18:17 in s takim rezultatom se je tekma tudi končala.

Jeseničani so v Dupljah igrali brez petih standardnih igralcev, ki iz razumljivih pa tudi nerazumljivih vzrokov niso prišli na tekmo, zato je po dolgem času med vrtnice stopil Krmelj, bolj poznan kot hokejski vratar in igralec Novak, ki igra nogomet pri ekipi Bleda in le redkokdaj lahko nastopi za jeseniške rokometarje.

V Dupljah so igrali: Krmelj, Močnik, Novak 3, Prešeren 7, Peterne 6, Sefaj 1, Pogačnik, Pavlič, Radinovič in Šporar.

Čeprav oslabiljeni, vendar z dobrim vratarjem Krmeljem in z okrepitevijo z igralcem Novakom, so se Jeseničani v Dupljah dobro upirali in bi lahko zabeležili novi dve točki, če proti koncu tekme ne bi naredili nekaj usodnih napak, ki so jih Dupljani izkoristili in izgubljeno tekmo spremenili v zmago.

V soboto, 8. maja so jeseniški rokometarji igrali spet na domačem igrišču. Tokrat jim je prišla v goste ekipa SAVE iz Kranja.

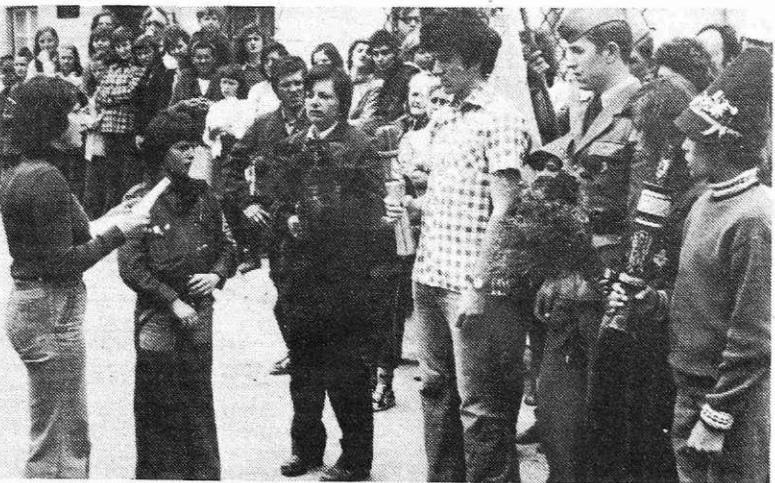
Kot že nekaj tekem nazaj, so tudi tokrat gostje prvi povedli. Vse do rezultata 5:5 je bila igra izenačena,

nato pa so Kranjčani izkoristili nekaj napak domače obrambe in povedli z dvema zadetkoma. Jeseničani se niso predali in izenačili pri rezultatu 11:11 ter prevzeli pobudo. Povedli so z dvema zadetkoma in dobili prvi polčas s 17:15.

Drugi polčas so domačini začeli zelo dobro. Povedli so z 19:15 in z 22:16. Največja razlika je bila v sredini drugega polčasa, ko so vodili z 28:20. Z igrišča so nato odšli Pogačnik, Šubic in Pavlič, namesto njih pa so zaigrali Močnik, Šporar in Adžić, poleg njih pa še vratar Boldižar ter Peterne, Sefaj in Prešeren. Mlada šesterica se je dokaj dobro upirala starejšim in bolj prekaljenim Kranjčanom. V igro, ki jo je na igrišču vodil Prešeren, edini, ki je ostal v igri od starejših igralcev, so mladi pokazali, da lahko uspešno zamenjajo starejše igralce, seveda pa bodo morali igrati več tekem, v igri biti bolj pazljivi in ostrejši ter v kritičnih trenutkih bolj zbrani. Jeseničani so dobili tekmo s 36:30.

Igrali so: Boldižar, Varl, Močnik, Radinovič, Adžić 4, Sefaj 6, Pavlič 2, Pogačnik 3, Šporar 1, Prešeren 3, Šubic 4 in Peterne 13.

Sedemmetrovke: Jesenice 4 (3), Sava 3 (2); izključitve: Jesenice

V Mojstrani se je zvezna štafeti mladosti v nedeljo na dan zmage priključila že 29. triglavska štafeta

ŠPORTNA TEKMOVANJA V MESECU MLADOSTI

V letošnjem mesecu mladosti se bo zvrstilo več športnih tekmovanj in srečanj mladih, ki jih bo organizirala občinska zveza za telesno kulturo Jesenice, pokrovitelj tekmovanj pa bo občinska konferenca ZSMS Jesenice. Skupaj se bodo zvrstila tekmovanja v petih športnih panogah in sicer v namiznem tenisu, šahu, odbojki, malem nogometu in streljanju z zračno puško. Naj vas opozorimo na tekmovanja, ki bodo v tem in prihodnjem tednu.

Tekmovanje v namiznem tenisu bo v petek, 14. maja ob 16. uri v prostorih mini hale na Murovi. V ponedeljek, 17. maja, bo v šahovskem domu na Jesenicah tekmovanje v šahu s pričetkom ob 16. uri. V odbojki se bodo mladi pomerili v torek, 18. maja v športnem parku v Podmežaklju, prav tam pa tudi tekmovanje v malem nogometu in sicer ob 19. do 21. maja, vsak dan ob 16. uri.

Na vseh teh tekmovanjih lahko sodelujejo člani ZSMS, ki niso starejši od 30 let. Pismene prijave za vse ekipe je treba poslati do petka, 14. maja na naslov občinska zveza za telesno kulturo Jesenice, Cesta železarjev 1. J.

2 min., Sava 0; sodila sta dobro Jovanovič in Mrežar iz Ljubljane.

Jeseničani so tudi tokrat zasluženo zmagali. V moštvo so zaigrali vsi igralci in so lahko pokazali kaj znajo. Nekateri so se zelo izkazali, drugim pa se je poznalo, da imajo tremo in ne morejo zaigrati tako kot znajo in želijo. Z odličnim strelcem Peternelom, ki je dosegel kar 13 zadetkov, z dobrim Sefajem na krilu, s Šubicem in Prešernom, s starima mačkoma Pogačnikom in Pavličem ter dobrim vratarjem Boldižarjem in tudi z ostalimi, ki so nastopili tokrat, so Jeseničani maloštevilnim gledalcem pokazali, da zadnje dobre igre niso le sreča, ampak odraz dobre, borbene in kolektivne igre vse ekipe, ki bo v nedeljo, 16. maja gostovala v Predvoru. Igra bo zelo zanimiva, saj sta obe ekipi v sredini lestvice.

Jeseničani imajo iz osemnajstih tekem 17 točk in lahko upamo na ugoden rezultat tudi v Predvoru, vendar se lahko ekipi, ki je v zadnjih tekmah napravila nekaj presenečenj (Jeseničani so premagali vođe ekipo Križe, tretjeuvrščeni Kamnik in četrtouvrščeno Savo) ustavi prav v Predvoru, ki je bil vedno zelo neugoden nasprotnik, posebej še, ker igra na domačem igrišču. - tok

Košarka

BEŽIGRAD 74 : JESENICE 81:74 (37:32)

Ljubljana, 8. maja, prvenstvena tekma 15. kola v 1. SKL, gledalcev 50, sodila sta Grmič (Murska Sobota) in Prinčič (Nova Gorica).

Jeseničani so se v soboto srečali z moštvom Bežigrada, ki je eden najresnejših kandidatov za prvaka v slovenski košarkarski ligi. Ker so enega od treh porazov, kolikor jih ima Bežigrad, doživeli prav proti Jesenicam, so se želeli Ljubljanci krepko oddolžiti za poraz. Začeli so agresivno, vendar so Jeseničani uspeli v napadu doseči zadovoljivo število košev, obenem pa z zelo dobro igro v obrambi prisilili domačine na veliko število napak. Ves prvi polčas je bila igra izenačena, moštvi pa sta se menjavali v vodstvu.

V drugem polčasu so Bežigradjani bolje začeli in si priigrali zadovoljivo prednost. Največje vodstvo, ki so ga uspeli doseči, je bilo pri rezultatu 59:48. To Jeseničanov ni zmedlo in so le nekaj minut zatem zmanjšali

razliko na dve točki 65:63. Proti koncu tekme so naredili nekaj napak, kar jim je onemogočilo, da bi dosegli boljši rezultat. Kljub vsemu pa je minimalen poraz pokazal, da so v tem letu napredovali tisti igralci, ki v preteklih letih niso mogli bistveno vplivati na potek tekme. Tokrat so nastopili brez Vujačiča in kljub temu dosegli ugoden rezultat.

Nastopili so: Pavel Pirih 2, Smolje, Šmid, 10, Lozar 4, Dušan Pirih 18, Pivač, Vauhnik 15, Mišič 6, Bizjak 8, Noč 11.

Spodbuda igralcem bo tudi pohvala trenerja Olimpije Pera Brumna, ki je po tekmi prišel v garderobo Jeseničanov in povedal, da je prijetno presenečen nad njihovo igro in borbенostjo, ki ne popusti tudi v kritičnih trenutkih. Dejal je, da so Jeseničani na pravi poti in obenem zaželel, da se ne zaustavijo na doseženem, ampak stremijo naprej.

Po tem kolu so Jeseničani na devetem mestu z desetinimi točkami. V soboto, 15. maja, bo na igrišču v Podmežaklju prvenstvena tekma 16. kola proti petouvrščeni moštvo Vrhnik. Tekma bo ob 19.30. NI

MENGEŠ : JESENICE (ČLANICE) 45:56 (21:25)

V soboto, 8. maja, so jeseniške košarkarice gostovale v Mengšu, kjer so odigrale prvenstveno tekmo 1. kola druge SKL in osvojile prvi dve točki. Sodila sta Klep (Kamnik) in Luštek (Ljubljana).

Jeseničanke so povedle že v začetku in uspelo vodstvo obdržati do konca srečanja. Čeprav so se jim nasprotnice nekajkrat približale že celo na štiri koše razlike, do bistvene preobrata vseeno ni prišlo. Trener domače ekipe Lukan je nazadnje poizkusil tudi s »presingom«, jeseničanke pa so z uspešnimi blokadami skoraj vselej prodrle do nasprotnega koša in zmaga je ostala njihova.

Zaradi upravičene odsotnosti trenerja Muharemoviča je ekipo uspešno vodil lanskoletni trener Katnik.

Nastopile so: Kastelic, Mulalič 1, Malacko 13, Crnovič 4, Potočnik 1, Vrdojak 27, Leskover 10, Kuplenik, Korbar in Vaypotič. W

JESENIŠKI ALPINISTI V PAKLENICI

Alpinisti iz Splita so šele pred desetimi leti odkrili v kanjonu Paklenica na Starim gradom, nedaleč od Zadra, izreden plezalni vrtec v stenah Čuka, Aniča Kuka in kote 370. Domači plezalci pa tudi tuji iz Nemčije in Avstrije so v zadnjih letih preplezali in ukrotili stotine plezalnih smeri vseh, tudi najtežjih plezalnih stopenj.

Tako kot že nekaj let doslej, so tudi letos ob 1. maju, prazniku dela, pohiteli v te vertikale, zajede, raze, kamine in grebene številni plezalci slovenskih in drugih alpinističnih odsekov. Letošnjo prvomajsko plezalno-alpinistično odpravo v Paklenico je organiziral tudi jeseniški alpinistični odsek, ki se jo je udeležilo 14 starejših in mlajših plezalcev, med njimi tudi najbolj prizadevni in uspešni pripravniki. Skupaj so preplezali in ukrotili 135 smeri vseh težavnostnih stopenj od tretje do pete in šeste ter 2 A, to je najtežje težavnostne stopnje.

Med vsemi so bili med najbolj zagnanini in prizadevni mladi pripravniki s Hrovatom, Gomevščkom, Nočem, Jelencem in drugimi na čelu. V petih dneh bivanja v Veliki Paklenici nad Starim trgom v Velebitu so člani in pripadniki AO Jesenice med vsemi udeleženci preplezali največ smeri in med drugim tudi največ prvenstvenih.

Žuro